

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare och av vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om konstnärspensioner och om statens konstnärstipendier, lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, sjukförsäkringslagen, lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen, lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet. Genom dessa lagändringar förbättras och klarläggs den sociala tryggheten för dem som arbetar på stipendium.

Genom de föreslagna lagändringarna börjar stipendiater omfattas av lagstadgat inkomstrelaterat pensionskydd och rehabiliteringsförmåner enligt lagen om pension för lantbruksföretagare för stipendiearbetets del. För att få ovan nämnda skydd ska en stipendiatarbetsgivare som är bosatt i Finland vara skyldig att försäkra sig i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt när han eller hon har beviljats ett stipendium från Finland för bedrivande av vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet med stöd av vilket han eller hon arbetar i Finland minst fyra månader utan avbrott och stipendiet omvandlat till årlig arbetsinkomst är minst lika stort som den nedre gränsen för arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Under vissa förutsättningar kan stipendiatarbete som ska försäkras också utföras utomlands. Stipendiatarens pensionskydd bestäms på den årsarbetsinkomst som fastställts för honom eller henne på samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare.

Stipendiater som har pensionsförsäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare

börjar också omfattas av lagstadgad grupplivförsäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Stipendietagare börjar också omfattas av lagstadgad olycksfallsförsäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Till grund för pensions- och dagpenningsförmånerna inom skyddet mot olycksfall i arbetet läggs den årliga arbetsinkomst som fastställts för stipendiater med skydd av lagen om pension för lantbruksföretagare. Dessutom kan stipendiater teckna frivillig försäkring för fritiden enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

Stipendiater blir också på grund av den arbetsinkomst som fastställts för dem i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare delaktiga av inkomstrelaterade dagpenningsförmåner enligt sjukförsäkringslagen och av Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning.

Försäkringsavgifterna och försäkringspremierna för stipendiatarens pensions- och dagpenningsförmåner samt premierna för olycksfallsförsäkringen för fritiden bestäms på samma sätt som för lantbruksföretagare. Även avgifterna och premierna för grupplivförsäkringen och skyddet mot olycksfall i arbetet för stipendiater bestäms på samma sätt som för lantbruksföretagare. I dessa försäkringsavgifter och försäkringspremier beaktas emellertid att stipendiater löper mindre risk för olycksfall än lantbruksföretagare och det faktum att på stipendiater tillämpas inte det system med nedsättning av olycksfallsförsäkringspremierna som gäller för lantbruksföretagare.

Till lagen om utkomstskydd för arbetslösa

fogas en bestämmelser som lättar upp behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet för stipendiater. Enligt den har en stipendiat som före arbetslösheten började på grund av sitt stipendiearbete har varit försäkrad i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare sammanlagt minst 24 månader under de föregående 48 månaderna rätt till arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning under de 130 första arbetslöshetsdagarna. De nämnda 130 dagarna börjar räknas på nytt när ovan nämnda försäkringsvillkor uppfylls på nytt. Samtidigt klarläggs tillämpningen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa genom att det nämns i lagen att stipendiater inte är sådana företagare som avses i lagen. De arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av utkomstskydd för arbetslösa preciseras genom att villkoren för upphörande med företagsverksamhet och med eget arbete skiljs åt. Dessutom definieras stipendieperiod som en godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden.

Lagen om tillämpning av lagstiftningen om

bosättningsbaserad social trygghet ändras så att stipendiater som är försäkrade enligt lagen om pension för lantbruksföretagare har möjlighet att omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet under arbete utomlands i tio år. De betraktas inte heller som företagare när nämnda lag tillämpas.

På grund av de ändringar som föreslås i ovan nämnda lagar föreslås i propositionen att i första hand tekniska ändringar företas i lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningsförmåner, lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare, lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk, lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare, lagen om bostadsbidrag för pensionstagare och lagen om företagshälsovård.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2009 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2009.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
ALLMÄN MOTIVERING	6
1. Inledning	6
2. Nuläge	6
2.1. Lagstiftning och praxis	6
Stipendier	6
Stipendier och beskattningen	7
Pensionsskydd	8
Arbetstagare eller företagare enligt arbetspensionslagarna	9
Grupplivförsäkringsskydd	10
Pensionsskydd enligt statens konstnärstipendier	11
Pensionsskydd under studier och tiden för vård hemma av barn under tre år	11
Skydd mot olycksfall	12
Verkställigheten av det inkomstrelaterade pensionsskyddet och skyddet mot olycksfall i arbetet	14
Sjukförsäkringslagens dagpenningförmåner och Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning	14
Utkomstskydd för arbetslösa	15
Att omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet	17
2.2. Bedömning av nuläget	18
3. Målsättning och de viktigaste förslagen	19
Pensionsskydd	20
Grupplivförsäkringsskydd	22
Olycksfallsskydd	23
Sjukförsäkringslagens dagpenningar och Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning	24
Utkomstskydd för arbetslösa	24
Att omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet	24
4. Propositionens konsekvenser	25
4.1. Ekonomiska konsekvenser	25
4.2. Organisatoriska konsekvenser	26
4.3. Konsekvenser för könen	26
5. Beredningen av propositionen	28
6. Samband med andra propositioner	29
DETALJMOTIVERING	30
1. Lagförslag	30
1.1. Lag om pension för lantbruksföretagare	30
1 kap. Lagens syfte	30

3 kap. Ordnan­de av pensionsskydd.....	33
Ikraftträdande­bestäm­melse	42
1.2. Lag om konst­närs­professurer och om statens konst­närs­stipendier	43
Ikraftträdande­bestäm­melse	43
1.3. Lagen om olycks­falls­försäkring för lant­bruks­företagare	44
Ikraftträdande­bestäm­melse	48
1.4. Lag om olycks­falls­försäkring	48
Ikraftträdande­bestäm­melse	48
1.5. Sjuk­försäkringslag	48
1 kap. Lagens syfte och tillämpningsområde	48
7 kap. Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenning­förmåner	49
11 kap. Beloppet av dagpenning­förmåner	49
18 kap. Sjuk­försäkrings­fonden och försäkringsavgifter.....	49
Ikraftträdande­bestäm­melse	50
1.6. Lag om Folk­pensions­anstaltens rehabiliterings­förmåner och rehabiliterings­penning­förmåner	50
Ikraftträdande­bestäm­melse	51
1.7. Lag om ersättning till lant­bruks­företagare för självrisk­tiden enligt sjuk­försäkrings­lagen	51
Ikraftträdande­bestäm­melse	51
1.8. Lag om utkomstskydd för arbetslösa	51
1 kap. Allmänna bestämmelser	51
2 kap. Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner	51
5 kap. Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning	53
9 kap. Arbetsmarknadsstödet belopp och varaktighet	53
Ikraftträdande­bestäm­melse	53
1.9. Lag om avby­tar­service för lant­bruks­företagare	53
Ikraftträdande­bestäm­melse	54
1.10. Lag om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk	54
Ikraftträdande­bestäm­melse	54
1.11. Lag om av­trä­delse­stöd för lant­bruks­företagare.....	54
Ikraftträdande­bestäm­melse	54
1.12. Lag om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet	55
Ikraftträdande­bestäm­melse	55
1.13. Lag om bostadsbidrag för pensionstagare.....	55
Ikraftträdande­bestäm­melse	55
1.14. Lag om företagshälsovård.....	55
Ikraftträdande­bestäm­melse	55
2. Ikraftträdande.....	55
LAGFÖRSLAGEN.....	56
om ändring av lagen om pension för lant­bruks­företagare	56
om ändring av lagen om konst­närs­professurer och om statens konst­närs­stipendier	65
om ändring av lagen om olycks­falls­försäkring för lant­bruks­företagare	66

om ändring av 16 a och 28 § i lagen om olycksfallsförsäkring	70
om ändring av sjukförsäkringslagen	71
om ändring av 47 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner.....	74
om ändring av 1 och 2 § i lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen.....	75
om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	76
om ändring av 3 och 27 § i lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare.....	79
om ändring av 29 och 41 i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk...80	
om ändring av 24 § i lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare.....	81
om ändring av 2 a § och 7 § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet	82
om ändring av 12 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.....	83
om ändring av 3 § i lagen om företagshälsovård.....	84
 BILAGA	 85
 PARALLELLETEXTER	 85
om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare	85
om ändring av lagen om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier ..	104
om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare	107
om ändring av 16 a och 28 § i lagen om olycksfallsförsäkring	115
om ändring av sjukförsäkringslagen.....	117
om ändring av 47 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner.....	122
om ändring av 1 och 2 § i lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen.....	123
om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa	125
om ändring av 3 och 27 § i lagen om avbytarservice för lantbruksföretagare.....	130
om ändring av 29 och 41 i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk .	132
om ändring av 24 § i lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare.....	134
om ändring av 2 a § och 7 § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet	136
om ändring av 12 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare.....	138
om ändring av 3 § i lagen om företagshälsovård.....	139

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

En stor mängd konstnärer och personer som utför vetenskapligt forskningsarbete arbetar under någon period i livet på stipendium. För vissas del står arbetet på stipendium för en betydande del av deras arbetshistoria och utkomst.

Den finska lagstiftningen om social trygghet är indelad i en inkomstrelaterad social trygghet som i rimlig mån tryggar den konsumtionsnivå man haft under tiden i arbete och i en kompletterande social trygghet som garanterar en viss minimiutkomst.

Arbete på stipendium är oftast arbete som inte utförs i anställningsförhållande och det betraktas inte heller klart som företagarsamhet. Dessutom är de beviljade stipendierna ofta rätt små och i allmänhet är de skattefria inkomst. Av dessa orsaker blir de som arbetar på stipendium ofta utanför den inkomstrelaterade sociala tryggheten för stipendiearbetets del och deras sociala trygghet bestäms då enligt miniminivån.

De som utför konstnärligt arbete eller forskningsarbete med stöd av stipendium är i en sämre ställning än löntagare och företagare när det gäller den sociala tryggheten. Ändå är det arbete som av konstnärer och personer som bedriver vetenskaplig forskning utför med stöd av stipendium nödvändigt för vårt samhälle precis som löntagares och företagares arbete. Stipendiaterna på såväl vetenskapens som konstens fält bidrar till att upprätthålla finländskt kunnande även i framtiden.

I regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens II regering sägs att ”Stipendiernas sociala trygghet förbättras från ingången av 2009 så att stipendiaterna på basis av de stipendiebelopp som beviljats för arbete tryggas pensionsskydd, sjukförsäkringskydd, skydd mot olycksfall i arbetet och utkomstskydd för arbetslösa. Utkomstskyddet för arbetslösa förbättras för dem som verkar

inom vetenskapen och konsten genom att lagstiftningen preciseras”.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

Stipendier

Konstnärer och sådana som utför vetenskapligt forskningsarbete kan beviljas arbetsstipendier för ett visst projekt eller för olika långa tidsperioder. Stipendier kan också beviljas t.ex. enbart för att täcka material- och andra kostnader som arbetet förorsakar. Stipendier beviljas av staten, länen, kommunerna samt universiteten och högskolorna och dessutom av privata instanser, i första hand privata stiftelser.

De som utför forskningsarbete på Finlands Akademiens stipendier står till största delen i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande till Finlands Akademi, universitet och forskningsinstitut. Finlands Akademi beviljar separata stipendier endast för forskarutbildning eller arbete utomlands. Stipendierna beviljas i regel för postdoktorarbete efter disputationen för ett halvt till två år. År 2007 beviljades sammanlagt 551 stipendier och stipendiesumman uppgick till sammanlagt 4 411 260 euro.

Universiteten och högskolorna beviljar under sina egna omkostnadsmoment olika stora och olika långa stipendier i första hand åt dem som är i slut- eller doktorsavhandlingskedet av sina studier. Största delen av stipendierna har beviljats för arbete under mycket kort tid och de är mycket små, några hundra euro. Vissa universitet och högskolor har beviljat stipendier även för långvarigare forskningsarbete. Sådana stipendier har i många fall möjliggjort forskningsarbete på heltid med sikte på doktorsavhandling. Eftersom resultatet har betonats allt mera i univer-

sitetens och högskolornas verksamhet och finansiering de senaste åren, har postgraduala examina som avlagts med stöd av stipendier haft en växande betydelse för finansieringen av universitetens och högskolornas verksamhet. Genom att bevilja stipendier för arbete på doktorsavhandlingar har universiteten och högskolorna inom ramen för sina omkostnadsanslag kunnat stöda flera som arbetat på sin doktorsavhandling än genom att inrätta forskartjänster. Inom samma projekt bereds ibland doktorsavhandlingar både med stöd av stipendier och i anställningsförhållanden till universitetet t.ex. som assistenter.

De stipendier som staten beviljar konstnärer är arbets- och projektstipendier samt biblioteks- och visningsstipendier. Största delen av dem är stipendier som är avsedda för skapande arbete.

Enligt 3 § i lagen om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier (734/1969) intas i statsbudgeten årligen ett anslag som delas ut till stöd för konstutövaras arbete och studier. Undervisningsministeriet beslutar om storleken på statens konstnärstipendier. Fastställandet av stipendiestorleken begränsas av statsbudgeten: det anslag som där reserverats för statens konstnärstipendier ska räcka till för att betala dessa stipendier. Storleken på statens ettåriga konstnärstipendium har från och med den 1 oktober 2007 varit 1 313,13 euro i månaden. Stipendiet justeras i överensstämmelse med de allmänna lönejusteringarna för statstjänstemän genom beslut av undervisningsministeriet. Beloppet av det ettåriga konstnärstipendiet var 2007 sammanlagt 15 049 euro.

Statens konstnärstipendier beviljas för en bestämd tid, från ett halvt till fem år. År 2007 var antalet beviljade statliga konstnärstipendier 465. Förutom ovan nämnda konstnärstipendier betalas för närvarande också statens femtonåriga konstnärstipendier. Betalningen av dessa långvariga konstnärstipendier upphör i huvudsak 2010. År 2007 beviljades sammanlagt 1069 personer biblioteks- och visningsstipendier och de enskilda stipendiernas storlek varierade från 500 euro till 14 000 euro.

Privata stiftelser och fonder beviljar i betydande omfattning stipendier till stöd för vetenskapligt och konstnärligt arbete. Det finns

över 400 stiftelser och föreningar som delar ut stipendier. Av dem hör för närvarande 114 till Delegationen för stiftelser och fonder. De stiftelser och föreningar som hör till Delegationen för stiftelser och fonder beviljar dock över 85 % av de stipendier som samtliga fonder beviljar. År 2007 delade de stiftelser som hör till delegationen ut sammanlagt nästan 200 miljoner euro i stipendier. Antalet stipendier var uppskattningsvis 15 000—16 000, varav ungefär 1300 var helårsstipendier. Suomen Kulttuurirahasto, som hör till delegationen, beviljar mest stipendier av de privata stiftelserna. Den stödde konsten med ungefär 12,4 miljoner euro och vetenskapen med nästan 14 miljoner euro i form av stipendier under tiden 1.10.2006—30.9.2007 (i siffrorna ingår både arbets- och projektstipendier).

Inom framställande konst används i huvudsak korta arbets- och projektstipendier för högst tre månader. Sådana korta arbets- och projektstipendier beviljas årligen 2000–3000 personer. Ofta beviljas stipendier också konstnärsgupper för vissa samprojekt inom olika konstgrenar. Inom framställande konst är det också vanligt att konstnärligt arbete utförs turvis och samtidigt i korta anställningsförhållanden och med stöd av arbetsstipendier.

Stipendier och beskattningen

Enligt 82 § i inkomstskattelagen (1535/1992) är stipendier och andra understöd som har erhållits för studier eller vetenskaplig forskning eller för konstnärlig verksamhet inte skattepliktig inkomst om det sammanlagda beloppet av dem, efter avdrag av utgifterna för inkomstens förvärvande eller bibehållande, under skatteåret är högst lika stort som det årliga beloppet av ett statligt konstnärstipendium, dvs. 15 049 euro enligt 2007 års nivå. För den överstigande delen är stipendieinkomsten skattepliktig inkomst. Stipendier som erhållits från staten, en kommun, något annat offentligt samfund eller Nordiska rådet är dock alltid skattefria inkomst oberoende av storleken.

Från stipendiet avdragbara utgifter är alla utgifter som direkt hänför sig till inkomstens

förvärvande och bibehållande. Sådana är kostnader för t.ex. facklitteratur, anskaffning av forskningsmaterial och det material som använts för ett konstverk som framställts med stöd av stipendiet samt arbetsresor. För att utgifterna ska dras av från den skattskyldiges andra inkomster förutsätts att de inte har betalats med ett skattefritt stipendium.

Med stöd av 82 § i inkomstskattelagen betraktas också biblioteks- och visningsstipendier som staten beviljat som skattefria stipendier.

Stipendier är vederlagsfria prestationer. Deras skattefrihet grundar sig på stipendiearbetets allmännyttiga natur. Om stipendiet beviljas av stipendiatens arbetsgivare, betraktas stipendiet i allmänhet som ersättning för arbete och sålunda också som skattepliktig inkomst.

Pensionsskydd

Huvudsyftet med vårt lagstadgade pensionssystem är att trygga befolkningens utkomst vid ålderdom, arbetsoförmåga och familjeförsörjarens dödsfall. Vårt pensionssystem omfattar arbetspensionssystemet som gäller löntagare och företagare samt det kompletterande folkpensionssystemet som gäller hela befolkningen.

De gällande pensionslagarna för den privata sektorn är lagen om pension för arbetstagare (395/2006; ArPL), lagen om sjömanspensioner (1290/2006; SjöPL) samt lagen om pension för företagare (1272/2006; FöPL) och lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006; LFöPL). Den offentliga sektorns arbetspensionslagar är lagen om statens pensioner (1295/2006; StaPL), lagen om kommunala pensioner (549/2003; KomPL) och pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (261/2008; KyPL). Med undantag av den sistnämnda lagen har det utfärdats separata lagar om införande av alla ovan nämnda lagar. Dessutom finns det viss andra obligatoriska pensionssystem för små specialgrupper som grundar sig på tjänste- och arbetsavtalsförhållanden.

Arbetsgivare inom den privata sektorn är skyldiga att ordna pensionsskydd enligt ARPL för arbetstagare vilkas arbetsinkomst

av arbetet är minst 47,08 euro per kalendermånad enligt 2008 års nivå. En förutsättning för att en arbetstagare ska omfattas av ArPL är dessutom att han eller hon inte omfattas av tillämpningsområdet för LFöPL eller arbetspensionslagarna för den offentliga sektorn. SjöPL tillämpas på personer som arbetar på finländska fartyg i utrikesfart på det sätt som närmare föreskrivs i lagen.

Statsanställda omfattas av StPL oberoende av anställningsförhållandets längd och arbetsinkomsten av det. Av StPL omfattas dessutom arbete som utförs på basis av ett skriftligt eller muntligt uppdrags- eller konsultavtal eller ett liknande arrangemang där arbetsinsatsen görs och ersättning i pengar tas emot av en fysisk person som inte är verksam som företagare. KomPL omfattar personer som står i arbetsavtal- eller tjänsteförhållande till en kommunal arbetsgivare oberoende av anställningsförhållandets längd och beloppet av arbetsinkomsterna. På samma sätt som StPL kan även KomPL omfatta arbete som utförs med stöd av ett uppdrags- eller konsultavtal eller ett motsvarande arrangemang.

Förutsättningen för att man ska omfattas av alla ovan nämnda arbetspensionslagar är att arbetet utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande. Enda undantaget från detta är arbete som en fysisk person utför med stöd av ett uppdrags- eller konsultavtal som ingåtts med en statlig eller kommunal arbetsgivare.

Arbetsgivarna och arbetstagarna ansvarar tillsammans för finansieringen av arbetstagarnas pensionsskydd. Arbetstagarna deltar i finansieringen av sitt arbetspensionsskydd med arbetstagares pensionsavgift, som 2008 är 4,1 % av de löner som betalats till arbetstagaren för dem som är under 53 år och 5,2 % för dem som fyllt 53 år. Den genomsnittliga ArPL-försäkringsavgiften 2008 är 21,8 %. Den har dock nedsatts med 1 %-enhet för att lösa upp det överskott som bildats av invalidpensionsavgifterna.

Till FöPL:s tillämpningsområde hör med undantag av lantbruksföretagare personer som utför förvärvsarbete utan att stå i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller i uppdrags- eller konsultavtalsförhållande enligt StPL eller KomPL till sin arbetsgivare. En företagare som omfattas av FöPL:s tillämpningsområde ska teckna en FöPL-försäkring,

om företagarkerksamheten eller förvärvs- verksamhet som kan jämföras med den fortgår minst fyra månader utan avbrott och företagarens FöPL-årsarbetsinkomst av denna verksamhet ska uppskattas till minst 6186,65 euro enligt 2008 års nivå. FöPL-arbetsinkomsten kan också omfatta inkomst som erhållits i form av stipendium. Om FöPL-arbetsinkomsten stannar under nämnda gränsvärde kan företagaren om han så vill teckna frivillig FöPL-försäkring. I praktiken har just inga frivilliga FöPL-försäkringar tecknats.

FöPL-företagarnas försäkringsavgift, med undantag av nyetablerade företagares försäkringsavgift, är 2008 20,6 % för dem som är under 53 år och 21,7 % för dem som fyllt 53 år. Rätt till nedsatt försäkringsavgift för nyetablerade företagare, vilken är 75 % av den normala FöPL-försäkringsavgiften, har företagare under de 48 första månaderna av företagarkerksamheten. Till den del som FöPL-försäkringsavgifterna inte räcker till för att täcka kostnaderna för pensionsskyddet finansierar staten kostnaderna. Statens finansieringsandel av FöPL-pensionsutgifterna har uppskattats till 85 miljoner euro 2008.

LFöPL:s tillämpningsområde omfattar i Finland eller i ett annat EU- eller EES-land bosatta personer som idkar lantbruksföretagarverksamhet i Finland. En lantbruksföretagare är skyldig att försäkra sig i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, om företagarkerksamheten fortgår minst fyra månader utan avbrott och hans eller hennes LFöPL-årsarbetsinkomst av denna verksamhet ska uppskattas till minst 3 093,33 euro enligt 2008 års nivå.

I LFöPL betraktas som lantbruksföretagarverksamhet bedrivande av gårdsbruk, yrkesmässigt fiske och renskötsel som inte sker i anställningsförhållande. Försäkringsavgifterna för LFöPL-pensionsskyddet bestäms på grundval av den genomsnittliga ArPL-försäkringsavgiften. LFöPL-basprocentsatsen är 2008 20,6 % för dem som är under 53 år och 21,7 % för dem som är över 53 år. Försäkringsavgifterna för LFöPL-pensionsskyddet är avtrappade på grundval av LFöPL-årsarbetsinkomsten i en avgift enligt en basprocentsats, mellanprocentsats och nedsatt procentsats.

Arbetspensionsförsäkringsavgiften enligt LFöPL:s nedsatta avgiftsprocentsats, som är 49 % av basprocentsatsen, betalas till den del som LFöPL-årsinkomsten är högst 21 673,24 euro enligt 2004 års nivå. Till den del som LFöPL-årsarbetsinkomsten överstiger 21 673,24 euro, men är högst 34 058 euro, betalas en avgift enligt mellanprocentsatsen på arbetsinkomsten. Mellanprocentsatsen fås när den nedsatta procentsatsen multipliceras med det tal som fås då summan av arbetsinkomsten multiplicerad med 0,51 och 1 083,68 euro divideras med 12 137,10 euro. En försäkringsavgift enligt LFöPL-basprocentsatsen betalas på LFöPL-årsarbetsinkomst som överstiger 34 058 euro. Till den del som LFöPL-försäkringsavgifterna inte räcker till för att täcka kostnaderna för LFöPL-pensionsskyddet finansierar staten den andel som saknas. Statens andel av LFöPL-pensionsutgifterna har uppskattats till 496 miljoner euro 2008.

De lagstadgade pensionsförsäkringsavgifter som tas ut hos de arbetspensionsförsäkrade är helt och hållet avdragbara i beskattningen.

Arbetslagare eller företagare enligt arbetspensionslagarna

Bestämmelser om kännetecknen på arbetsavtalsförhållande och tjänsteförhållande enligt arbetspensionslagarna ingår i arbetsavtalslagen (55/2001), statstjänstemannalagen (750/1994) och lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003). Enligt 1 kap. 1 § i arbetsavtalslagen avses med arbetsavtal ett avtal genom vilken den ena avtalsparten, en arbetslagare eller arbetslagare tillsammans som ett arbetslag förbinder sig att personligen utföra arbete för den andra avtalspartens, en arbetsgivares räkning under dennes ledning och övervakning mot lön eller annat vederlag.

Arbetsavtalslagens arbetsavtalsbegrepp är tvingande rätt. Avtalsparterna kan inte på ett giltigt sätt komma överens om att ett avtalsförhållande som uppfyller kännetecknen på arbetsavtalsförhållande inte är ett arbetsavtalsförhållande eller tvärtom. Motsvarande grundläggande kännetecken gäller också för

anställningsförhållanden inom den offentliga sektorn. För att ett anställningsförhållande ska vara ett sådant arbetsavtalsförhållande som avses i arbetsavtalslagen, ska alla kännetecken på arbetsavtalsförhållande föreligga samtidigt.

Om en person utför arbete utan att stå i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande är han eller hon enligt arbetspensionslagarna företagare. Ett undantag utgör uppdrags- och konsultavtal som lyder under StPL och KomPL, med stöd av vilka en person kan omfattas av dessa lagar utan att stå i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande till staten eller en kommun. Detta kan komma i fråga t.ex. när en konstnär på beställning målar ett porträtt åt staten.

För att höra till FöPL:s och LFöPL:s tillämpningsområde räcker det att man utför arbete i förtjänstsyfte utan att stå i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande.

När arbetspensionslagarna har tillämpats har de som arbetar på stipendium beroende på det ingångna avtalet och de faktiska omständigheterna kunnat anses stå i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller bedriva företagareverksamhet.

Den tolkning som säger att det är fråga om ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande har stötts av bl.a. sådana omständigheter som ett bestämt forskningsprogram och en bestämd tidtabell, rapportering till ledningsgruppen, skyldighet att arbeta i lokaler som tillhör den som låter utföra arbetet, bestämd arbetstid och arbetsplats, anställda hos den som låter utföra arbetet har anlitats som hjälp i arbetet så att denne betalar dem lön, begränsning av annat arbete, rätt till semester eller semesterersättning, uppsägningstid och arbetsresultatet blir kvar hos den som låter utföra arbetet. Den tolkning som säger att arbetet inte har utförts i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande har stötts av avsaknad av ovan uppräknade omständigheter och dessutom av att stipendium har erhållits från en privat stiftelse eller motsvarande för viss vetenskaplig forskning eller ett lärdomsprov, man har arbetat ensam och det inte har kunnat påvisas någon som låter utföra arbetet och för vars räkning arbetet har utförts.

Inom avgörandep Praxis har tolkningen att den som arbetar med stöd av stipendium är självständig företagare åter stötts av att han

eller hon har åtagit sig olika projekt i förtjänstsyfte och fått sitt uppehälle därigenom. Företagsamhetstolkningen har också stötts av att arbetet utförs yrkesmässigt som förvärvsarbete, existensen av en firma eller ett bolag, att arbetet utförs enligt ett avtal om köp av tjänster samt medlemskap i t.ex. en forskningsgrupp när stipendiaten själv har anställt medhjälpare för arbetet.

När förhållandets juridiska karaktär har tolkats har man beaktat alla fakta som hänför sig till rättsförhållandet och situation för situation bedömt deras betydelse, räcker de till för att visa att ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande föreligger eller är det fråga om företagareverksamhet. Om de inte har visat att det är fråga om ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller företagareverksamhet, har den som arbetar på stipendium blivit utan arbetspensionsskydd. Den som enbart arbetar på stipendium och inte gör det i förtjänstsyfte har således blivit beroende av enbart folkpension, om han eller hon under sin karriär inte har haft något anställningsförhållande eller varit företagare utöver stipendieperioderna.

Grupplivförsäkringsskydd

Syftet med grupplivförsäkringen är att trygga den försäkrades familjs direkta försörjning efter att maken eller barnens försörjare har dött. På grundval av försäkringen betalas en viss försäkringssumma som engångsersättning sedan den försäkrade dött. Förmånstagare är den avlidnes make, barn under 18 samt barn i åldern 18—21 år som studerar. Försäkringsskyddets storlek är beroende av hur gammal den avlidne var och antalet barn som ska försörjas.

Grupplivförsäkringen är lagstadgad social trygghet. Den gäller förutom privata och offentligt anställda arbetstagare även personer som omfattas av obligatorisk LFöPL-försäkring.

Bestämmelser om grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare ingår i lagen om pension för lantbruksföretagare. Den sköts av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer villkoren för grupplivförsäkringen för lantbruksföreta-

gare på förslag av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Villkoren ska följa gällande villkor för grupplivförsäkringen för arbetstagarare. Ministeriet kan dock avvika från villkoren för grupplivförsäkringen för arbetstagarare, om avvikelserna är liten och beror på lantbruksföretagarverksamhetens speciella karaktär.

Enligt villkoren för grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare har de anhöriga rätt till ersättning efter att en sådan person dött som vid dödsfallet hade en gällande obligatorisk LFöPL-försäkring eller om det inte har hunnit gå tre år sedan försäkringen upphörde. Om förmånslåtarens försäkring har avslutats med full invalidpension, kvarstår rätten till ersättning fem år. Någon ersättning betalas emellertid inte om förmånslåtarens avlidit efter den kalendermånad då han eller hon hade fyllt 68 år eller om han eller hon före sin död hade börjat få ålderspension enligt LFöPL.

Ersättningen enligt LFöPL-grupplivförsäkringen består av en bassumma, barnförhöjningar och en olycksfallsförhöjning. Ersättningsbeloppen fastställs årligen av social- och hälsovårdsministeriet. Rätten till ersättning och ersättningsbeloppet är likadana för lantbruksföretagare som för arbetstagarare. Ersättning enligt LFöPL-grupplivförsäkringen betalas inte om ersättning betalas från en grupplivförsäkring som grundat sig på förmånslåtarens arbetsavtals- eller tjänsteförhållande.

Grupplivförsäkringsavgiften för lantbruksföretagare är lika stor för alla lantbruksföretagare. År 2008 är avgiften 19,71 euro. Försäkringsavgiften fastställs årligen som en fast avgift så att det sammanlagda beloppet av avgifterna täcker två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen. Staten deltar i finansieringen av kostnaderna för grupplivförsäkringsskyddet för lantbruksföretagare med en tredjedel.

Pensionsskydd enligt statens konstnärstipendier

Enligt lagen om konstnärspensioner och om statens konstnärstipendier kan stipendieperioden för statens konstnärstipendier omfatta minst sex månader och längst fem år.

Statens konstnärstipendium för fem år kan flera gånger i följd beviljas konstutövare som visat sig vara framstående inom sitt område och som inte har ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande som huvudsyssla.

Enligt 3 b § i nämnda lag har en konstutövare som åtnjuter eller ha åtnjutit ett konstnärstipendium för fem år efter det att han eller hon inte mera åtnjuter stipendiet rätt till ålders- och invalidpension och efter att han eller hon har dött har hans eller hennes anhöriga rätt till familjepension av statens medel, i tillämpliga delar enligt samma bestämmelser som en person i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande till staten, om det vid beviljandet av stipendiet har bestämts att mottagaren inte får ha avlönat arbete. Detta pensionsskydd finansieras helt och hållet av statens medel och mottagarna har inte behövt betala pensionsförsäkringsavgift för det. Inget pensionsskydd intjänas av statliga konstnärstipendier för kortare tid än fem år.

Pensionsskydd under studier och tiden för vård hemma av barn under tre år

Rätt till förmånen enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003) har en förälder som på grund av vården av ett barn under tre år är förhindrad att förvärvsarbeta och får stöd enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996). Rätt till förmånen har också en person som har avlagt en yrkesinriktad grundexamen, yrkeshögskoleexamen eller lägre eller högre högskoleexamen. Förmånen intjänas beroende på den examen som avses i lagen för 3—5 år. För att förmånen ska fås förutsätts dessutom att personens förvärvsinkomster enligt arbetspensionslagarna före utgången av det år som föregår pensionsfallet uppgår till sammanlagt minst 14 124,97 euro enligt 2008 års nivå.

Grunden för förmånen enligt lagen om pensionsersättning är en kalkylerad arbetsinkomst på 588,54 euro per månad enligt 2008 års nivå. Förmånen tillväxer med 1/8 % per kalendermånad av den kalkylerade arbetsinkomsten. Förmånen kan intjänas från ingången av månaden efter den då 18 års ålder upp-

nåddes till utgången av det år som föregår pensionsfallet för barnavårds- och studieperioder som avses ovan. Förmånen intjänas dock inte för invalid-, arbetslöshets- eller ålderspensionsperioder enligt förvärvspensionssystemen. Förmånen beviljas och betalas tillsammans med arbetspension som samtidigt beviljats personen i fråga med undantag av deltidspension. Förmånen sammanjämkas inte med folkpensionen och staten svarar ensam för finansieringen av förmånen.

I synnerhet unga personer som arbetat på skattefritt stipendium kan hamna utanför pensionsskyddet enligt lagen om pensionersättning, om de blir permanent arbetsoförmögna innan de har hunnit intjäna det minimibelopp på 14 124,87 euro i försäkrad arbetsinkomst enligt arbetspensionssystemet som förutsätts i lagen om pensionersättning.

Skydd mot olycksfall

Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948; OlyFL) omfattar arbetstagare som står i arbetsavtals- och tjänsteförhållande till sin arbetsgivare. Med stöd av den betalas ersättningar på grund av olycksfall i arbete och yrkessjukdomar. Till dessa ersättningar hör bl.a. sjukvårdskostnader, dagpenning, olycksfallspension, menersättning och rehabiliteringsersättningar samt familjepension och begravningsbidrag. Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen är primärt ersättningssystem i förhållande till annan social trygghet.

I OlyFL avses med olycksfall i arbete olycksfall som med förorsakande av skada eller sjukdom drabbat arbetstagare i arbetet, under förhållanden som härflyter av arbetet eller vid försök att skydda eller rädda arbetsgivarens egendom eller, i samband med arbetsverksamheten, människoliv. Som förhållanden som härflyter av arbetet anses i OlyFL arbetsplatsen eller område som hör till arbetsplatsen, färden från bostaden till arbetsplatsen eller tvärtom samt en situation där arbetstagaren är stadd i arbetsgivarens uppdrag.

Företagare och lantbruksföretagare omfattas inte av lagstadgad försäkring enligt

OlyFL. FöPL-företagare har dock möjlighet att teckna frivillig olycksfallsförsäkring för företagare enligt OlyFL 57 §, där skyddet motsvarar den obligatoriska försäkringen. Man kan dock avtala om den årsarbetsförtjänst som ligger till grund för förmånen inom denna frivilliga arbetsolycksfallsförsäkring.

Enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981; OFLAL) omfattas de lantbruksföretagare som är skyldiga att teckna LFöPL-försäkring automatiskt av den obligatoriska OFLA-olycksfallsförsäkringen. Förmånerna inom OFLA-arbetsolycksfallsförsäkringen är desamma som inom försäkringen enligt OlyFL. Den årsarbetsförtjänst som ligger till grund för dagpenning- och pensionsförmånerna enligt OFLAL bestäms enligt LFöPL-arbetsinkomsten och eventuell löneinkomst. Förmåner beräknas dock på minimiårsarbetsförtjänsten 10 350 euro (enligt nivån 2008) om inkomsterna blir mindre än så.

Sådana lantbruksföretagare som inte har obligatorisk LFöPL-försäkring men som regelbundet utför lantbruksföretagararbete kan ta en frivillig OFLA-arbetsolycksfallsförsäkring. Då beräknas förmånerna på den årsarbetsförtjänst som ligger till grund för försäkringen och inte enligt inkomsterna i arbetsavtals- och tjänsteförhållandena.

Olycksfallsförsäkring för fritiden enligt OFLA kan tecknas av lantbruksföretagare som redan har OFLA-arbetsolycksfallsförsäkring, om de så vill.

OFLAL:s bestämmelser om ersättning för olycksfall i arbete avviker i någon mån från OlyFL:s bestämmelser till följd av lantbruksföretagarverksamhetens särdrag. Utgångspunkten är emellertid att ett olycksfall som drabbar en lantbruksföretagare ska ersättas om en arbetstagare skulle få ersättning när det inträffat under motsvarande förhållanden. Ett särdrag som hänför sig till lantbruksföretagarverksamheten är att det är svårt att dra någon gräns mellan arbetstid och fritid. Av denna anledning har lantbruksföretagare möjlighet att vid sidan av försäkringen för arbetstid teckna en frivillig försäkring för fritid, varvid olycksfallsskyddet är heltäckande.

I OFLAL avses med arbetsskada olycksfall

i arbete som med orsakande av skada eller sjukdom har drabbat en lantbruksföretagare i lantbruksföretagararbetet eller under förhållanden som härflyter av detta. Med lantbruksföretagararbete avses idkande av gårdsbruk, fiske eller renskötsel enligt LFöPL 3 §. Lantbruksföretagararbete som avses i OFLAL gäller i princip samma arbeten av vilka LFöPL-arbetsinkomst kan fastställas för lantbruksföretagare. I lantbruksföretagararbete ingår också arbete som utförs i lantbruksföretagarens bostad.

Med förhållanden som härflyter av lantbruksföretagararbetet avses förutom förhållanden som har samband med den egentliga arbetsprocessen dessutom t.ex. utträttandet av ärenden och utbildning i anslutning till lantbruksföretagararbetet. Enligt OFLAL ersätts inte olycksfall som skett under färd från bostaden till arbetsplatsen eller i motsatt riktning eller olycksfall som skett under en färd då ärenden utträttats, om inte färden har haft ett samband med lantbruksföretagararbetet.

I OFLAL ingår en specialbestämmelse som säger bl.a. att bestämmelserna om ersättning för inkomstbortfall som uppkommit på grund av fysikalisk behandling inte tillämpas på lantbruksföretagare.

Totalkostnaderna för den obligatoriska OFLA-olycksfallsförsäkringen finansieras genom en grundskyddsandel, lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel, statens andel och avkastningen av placeringar. Lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel är 31,8 % och statens andel 27,8 % av totalkostnaderna. I grundskyddsandelen anses av totalkostnaderna 14,3 % utgöra utgifter för dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004; SFL) och 6,8 % sjukvårdsutgifter enligt samma lag, 8,8 % pensionsutgifter eller motsvarande utgifter enligt folkpensionslagen, 0,9 % familjepensionsutgifter enligt folkpensionslagen samt 9,6 % pensionsutgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Försäkringspremierna för OFLA-arbetsolycksfallsförsäkringen ska bestämmas så att de motsvarar den försäkringspremieandel som ska betalas till lantbruksföretagarna. Försäkringspremien utgörs av en för alla lantbruksföretagare lika stor basdel och av en förtjänst del som bestäms på LFöPL-

årsarbetsinkomsten. År 2008 är basdelen 26 euro och förtjänst delen 1,20 % av LFöPL-arbetsinkomsten.

Lantbruksföretagarverksamhet är en näring med rätt så hög olycksfallsfrekvens. Varje år drabbas 6 % av lantbruksföretagarna av olycksfall i arbetet. Olycksfallsrisken är ungefär på samma nivå som för dem som arbetar inom industrin i genomsnitt, men risken för allvarliga olycksfall är i medeltal klart högre för lantbruksföretagarna jämfört med dem som arbetar inom industrin. Lantbruksföretagarna beviljas en årlig nedsättning på 10 % av försäkringspremien om inga arbetsskador har inträffat. Nedsättningen kan vara högst 50 % av olycksfallsförsäkringspremien. Dessutom beviljas lantbruksföretagaren en nedsättning på 20 %, om han eller hon ansluter sig till företagshälsovården och gårdsbesök företas på gården åtminstone med fyra års mellanrum. Syftet med premienedsättningarna är att uppmuntra lantbruksföretagarna att fästa uppmärksamhet vid arbetarskyddet och hälsan. Av totalkostnaderna för olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare styrs dessutom 1,75 % till arbetarskyddsverksamhet som gäller lantbruksföretagare.

Lantbrukarnas olycksfallsförsäkring för fritiden finansieras helt och hållet med de försäkrades försäkringspremier. I OFLAL 13 § ingår emellertid en bestämmelse, enligt vilken indexförhöjningar av förmåner som ska ersättas ur försäkringen för fritiden kan hänföras till totalkostnaderna för OFLA-arbetsolycksfallssystemet, om avkastningen av placeringarna inom fritidsförsäkringssystemet inte räcker till för dem. I praktiken har bestämmelsen inte behövt tillämpas en enda gång.

En särskild olycksfallsförsäkringslag för studerande är lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämfällbara med arbete (1318/2002). Lagen gäller yrkesutbildning, yrkesinriktad vuxenutbildning, yrkeshögskoleutbildning, universitetsutbildning samt grundläggande utbildning från och med årskurs 7 och gymnasieutbildning. Förutsättningen för att erhålla ersättning är att olycksfallet har inträffat under förhållanden som är utmärkande för studierna medan den

studerande, i läroanstalten eller på något annat ställe som anvisats av utbildnings- eller undervisningsanordnaren eller av läroanstaltens huvudman, i enlighet med läroplanen eller examensgrunderna deltagit i sådan praktisk undervisning, sådan inläring i arbetet, sådan arbetspraktik eller en sådan fristående examen eller i sådan arbetslivsorientering i samband med grundläggande utbildning som är jämförbar med arbete. Även olycksfall som inträffar under färd till och från utbildningsstället ersätts.

De som arbetar på stipendium omfattas inte av det lagstadgade skyddet mot olycksfall i arbetet för stipendiearbetets del.

Verkställigheten av det inkomstrelaterade pensionskyddet och skyddet mot olycksfall i arbetet

Verkställigheten av pensionskyddet enligt arbetspensionslagarna för den privata sektorn, med undantag av FöPL och LFöPL, är utspridd på sju arbetspensionsförsäkringsbolag och ett flertal pensionsstiftelser och pensionskassor. Också det lagstadgade skyddet mot olycksfall i arbetet är med undantag av olycksfallsskyddet för statsanställda och lantbruksföretagare utspritt så att det sköts av försäkringsbolag för olika privata branscher.

Statskontoret verkställer centralt pensionskyddet för statsanställda och skyddet mot olycksfall i arbetet enligt OlyFL. Det arbetspensionskydd och skydd mot olycksfall i arbetet som statskontoret verkställer grundar sig inte på försäkringar och statskontoret tar således inte heller ut försäkringspremier av de statsanställda för att täcka kostnaderna för ersättningar.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt är den enda pensionsanstalten för den privata sektorn som centralt verkställer både inkomstrelaterat pensionskydd och skydd mot olycksfall i arbetet för lantbruksföretagare. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt fastställer genom beslut pensionsförsäkringar för lantbruksföretagare, vilka är automatiskt förenade med skydd mot olycksfall i arbetet, och bär också upp försäkringsavgifter och försäkringspremier i anslutning till arbetspensions- och olycksfallsskyddet.

Sjukförsäkringslagens dagpenningförmåner och Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning

I SFL föreskrivs om försäkrades rätt till sjukdagpenning, specialvårdspenning samt moderskaps- och föräldradagpenningar. Dagpenningarna är antingen lika stora som minimidagpenningen eller så bestäms de på basis av förvärvsinkomsterna.

Storleken på dagpenningarna enligt SFL bestäms på basis av arbetsinkomsterna så att dagpenningförmånen är 70 % av trehundredelen av en försäkrads vid beskattningen konstaterade årsarbetsinkomst, om denna inte överstiger 26 720 euro. Den överstigande delen av årsarbetsinkomsten ökar dagpenningbeloppet relativt sett mindre. Till grund för dagpenningförmånerna ligger alltså den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen året före förmånsfallet. Skattefria arbetsinkomster räknas således inte till den arbetsinkomst som ligger till grund för dagpenningförmåner.

I SFL avses med arbetsinkomst lön som fås i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande och därmed jämförbar personlig inkomst, den fastställda årsarbetsinkomsten enligt FöPL och LFöPL och försäkringslönen som avses i arbetspensionslagarna och som bildats på grund av arbete utomlands. Om FöPL- eller LFöPL-arbetsinkomst inte har fastställts för en företagare eller lantbruksföretagare, betraktas som hans eller hennes arbetsinkomst som ska läggas till grund för dagpenningförmåner förvärvsinkomst delen enligt inkomstskattelagen av näringsverksamhet, jordbruk och sammanslutning, löneinkomst av eget företag eller jordbruk, arbetsersättning i anslutning till företagareverksamhet och förvärvsinkomst av renskötsel.

En försäkrad har till sjukdagpenning enligt arbetsinkomsten, om hans eller hennes årsarbetsinkomst eller uppskattade årsarbetsinkomst uppgår till minst 1 153 euro enligt 2008 års nivå. Om årsarbetsinkomsten enligt SFL stannar under årsarbetsinkomstgränsen 1 153 euro, betalas ingen sjukdagpenning trots att rätt till den skulle föreligga enligt övriga förutsättningar. När den försäkrades arbetsförmåga i sådana fall har varat 55 dagar utan avbrott betalas han eller hon dagpenning

till ett belopp som motsvarar minimidagpenningen, som är 15,20 euro enligt 2008 års nivå. Minimidagpenning betalas i regel efter det att arbetsförmågan fortgått 55 dagar även till en sådan person som under de tre månader som omedelbart föregått arbetsförmågan av någon orsak som beror på honom eller henne själv har varit utan eget arbete eller förvärvsarbete.

En försäkrad har rätt till föräldradagpenning och specialvårdspenning enligt SFL enligt arbetsinkomsten förutsatt att årsarbetsinkomsten eller den uppskattade årsarbetsinkomsten berättigar till en förmån som överstiger minimidagpenningens förmånen. I annat fall har den försäkrade rätt till föräldradagpenning och specialvårdspenning som är lika stor som minimidagpenningen.

Om den försäkrades arbetsinkomster under sex månader omedelbart före förmånsfallet har stigit väsentligt jämfört med den i beskattningen konstaterade årsarbetsinkomsten, kan dagpenningen enligt SFL beräknas enligt arbetsinkomsten under sex månader.

Enligt 32 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningens förmåner (566/2005) uppgår rehabiliteringspenningen till minst beloppet av den sjukdagpenning som rehabiliteringsklienten enligt SFL hade varit berättigad till om han eller hon hade blivit arbetsförmögen när rehabiliteringen började. För yrkesinriktad rehabilitering utgör rehabiliteringspenningen emellertid 75 % av en tredjedel av den arbetsinkomst som avses i SFL.

Den försäkrades sjukförsäkringspremie utgörs av sjukförsäkringens sjukvårdspremie och dagpenningenspremie. Sjukförsäkringens dagpenningenspremie för en försäkrad bestäms enligt den löne- och FöPL- eller LFöPL-arbetsinkomst som ligger till grund för dagpenningen. År 2008 är dagpenningenspremie för löntagare och lantbruksföretagare 0,67 % och sjukvårdspremien 1,24 %, dvs. sammanlagt 1,91 % av ovan nämnda inkomst. För företagare är motsvarande premier 0,81 % och 1,24 %, dvs. sammanlagt 2,05 %. Med sjukförsäkringens dagpenningenspremie finansieras alla inkomstrelaterade dagpenningensförmåner enligt SFL och även den inkomstrelaterade rehabiliteringspenningen. Löntagares och företagares dagpenningenspremie är avdragbar i

beskattningen. Förutom de försäkrade deltar också arbetstagarna i finansieringen av de inkomstrelaterade dagpenningensförmåner. Staten åter finansierar helt och hållet de dagpenningensförmåner som betalas till minimibeloppet.

För den som arbetar på stipendium betyder SFL:s bestämmelser att skattefria stipendier inte räknas med i hans eller hennes inkomster som läggs till grund för dagpenningensförmåner. Av denna orsak kan stipendieters arbetsinkomst enligt SFL stanna under den inkomstgräns på 1 153 euro som stipuleras i SFL, varvid sjukdagpenning inte betalas för de 55 första dagarna av arbetsförmåga. I en sådan situation har en person som arbetat på stipendium rätt att få minimisjukdagpenning först efter att arbetsförmågan har fortgått minst 55 dagar utan avbrott. Moderskapspenning, föräldradagpenning och specialvårdspenning börjar dock genast när rätten till förmånen har uppkommit. Stipendiater har inte heller behövt betala sjukförsäkringspremie på skattefria stipendier.

Självrisktiden enligt SFL är den dag då arbetsförmågan inträdde och nio vardagar näst efter den. I lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/1991) föreskrivs om den dagpenning som är avsedd att trygga lantbruksföretagares utkomst under SFL:s självrisktid. Denna s.k. LPA-dagpenning betalas för tiden för arbetsförmåga med undantag av den dag då arbetsförmågan inträdde och tre dagar näst efter den högst till utgången av sjukförsäkringens självrisktid. Dagpenningens storlek är 1/514 av den LFöPL-arbetsinkomst som är fastställd för lantbruksföretagaren då arbetsförmågan inträdde. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt sköter verkställigheten av LPA-dagpenningen. Kostnaderna för LPA-dagpenningen betalas av statens medel.

Utkomstskydd för arbetslösa

Enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002; UAL) kan en i Finland bosatt arbetslös arbetssökande betalas arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd för att trygga försörjningen vid arbetslöshet. Ar-

betslöshetsdagpenning betalas i form av grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning. För att arbetslöshetsförmåner ska betalas förutsätts ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om att hinder inte föreligger.

Rätt till arbetslöshetsdagpenning har löntagare och företagare som uppfyller arbetsvillkoret. Arbetslöshetsdagpenning betalas i form av inkomstrelaterad dagpenning till dem som är försäkrade i en arbetslöshetskassa och i form av grunddagpenning till andra. Grunddagpenningen är lika stor för alla. Den inkomstrelaterade dagpenningen är bunden till löneinkomsten och för FöPL- och LFöPL-företagare till den i arbetslöshetskassan försäkrade arbetsinkomsten. Medlemskap i arbetslöshetskassan är frivilligt för såväl löntagare som företagare.

Löntagares arbetsvillkor blir uppfyllt då personen under de närmast föregående 28 månaderna i 43 kalenderveckor har varit i arbete där arbetstiden är minst 18 timmar per kalendervecka och lönen är kollektivavtalsenlig eller, om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, lönen för heltidsarbete är minst 980 euro i månaden. Företagares arbetsvillkor blir uppfyllt då en person under de närmast föregående 48 månaderna före arbetslösheten i sammanlagt 24 månader har arbetat som företagare, så att en FöPL-företagares arbetsinkomst under denna tid har varit minst 710 euro i månaden och en LFöPL-företagares motsvarande arbetsinkomst har varit minst 400 euro i månaden.

Arbetsmarknadsstöd kan betalas till en person som inte har uppfyllt arbetsvillkoret enligt UAL eller som har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden 500 dagar. Beloppet av fullt arbetsmarknadsstöd är lika stort som grunddagpenningen. Arbetsmarknadsstödet är emellertid behovsprövat och det påverkas av sökandens egna inkomster och dessutom av sambons eller makens inkomster. Vid behovsprövningen minskas beloppet av fullt arbetsmarknadsstöd med den del av inkomsterna som överskrider det gränobelopp som föreskrivs i lagen.

I vissa situationer behovsprövas ändå inte arbetsmarknadsstödet. Bland annat till en sådan person som har börjat få arbetsmarknadsstöd för att arbetslöshetsdagpenningens maximitid 500 dagar har gått ut betalas ar-

betsmarknadsstöd utan behovsprövning för de 180 första arbetsmarknadsstödsdagarna.

Utkomstskyddet för arbetslösa finansieras med skattemedel, arbetsgivarnas och löntagarnas obligatoriska premier samt med frivilliga arbetslöshetskasseavgifter.

Grunddagpenningen och den därtill anslutna barnförhöjningen inom utkomstskyddet för arbetslösa finansieras av statens medel och intäkter av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. För finansieringen av grundskyddet används av intäkterna av löntagarpremierna den andel av premietäkterna som kommer från löntagare som inte hör till någon arbetslöshetskassa.

Av löntagares inkomstrelaterade dagpenningar bekostar staten en andel som motsvarar grunddagpenningen. Med arbetslöshetskassornas medlemsavgifter finansieras 5,5 %. Resten finansieras med löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremier.

Företagare betalas inga arbetslöshetsförsäkringspremier med undantag av frivilliga arbetslöshetskasseavgifter. Staten deltar i finansieringen av företagares inkomstrelaterade dagpenning med en andel som motsvarar grunddagpenningen och barnförhöjningen. Resten, dvs. dagpenningens förtjänstdel finansieras med företagarnas arbetslöshetskasseavgifter.

Sysselsättning på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete och heltidsstudier hindrar att arbetslöshetsförmåner betalas. Sysselsättning på heltid upphör först när verksamheten har upphört eller avbrutits för minst fyra månader eller personen i fråga genom att vara anställd hos någon annan har visat att verksamheten utgör bisyssla. Frågan huruvida en person är sysselsatt i eget arbete på heltid avgörs genom en övergripande prövning.

De som arbetar på stipendium kan vara sysselsatta i eget arbete på heltid. Även för deras del har frågan om sysselsättning på heltid avgjorts i rättspraxis genom en övergripande prövning. Enbart det att stipendieperioden har gått ut har inte varit ett tillräckligt bevis på att sysselsättningen på heltid har upphört. Arbets- och näringsministeriet har dock med hänvisning till det gällande regeringsprogrammet den 15 april 2008 skickat TE-centralerna och arbetskraftsbyråerna ett brev där man har framfört sin uppfattning om

hur det bör förfaras i fortsättningen i situationer där verksamheten upphör eller avbryts för den som varit sysselsatt på heltid i konstnärs- eller forskararbete. När det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges övergår man enligt brevet från förhandsövervakning till övervakning i efterhand, vilket innebär att beslutet i fortsättningen baseras på den sökandes egen anmälan om verksamhetens omfattning och bindande natur och bevisligt avbrott på fyra månader förutsätts inte längre. I brevet konstateras också hur stipendier i fortsättningen påverkar bedömningen av sysselsättning på heltid. Enligt brevet har i regel endast arbetsstipendier betydelse när man bedömer stipendiatsens sysselsättning och, om den period under vilken stipendiet är avsett som utkomst inte framgår av stipendiebeslutet, delas stipendiet med det månatliga beloppet av skattefritt stipendium, varvid stipendieperioden anses fortgå denna kalkylerade tid. Enligt brevet är inlämnandet av en doktorsavhandling för preliminär granskning ett bevis på att heltidsarbetet har upphört och efter att stipendieperioden har gått ut tillämpas ovan nämnda övervakning i efterhand på stipendiatsen.

Eftersom arbete på stipendium i allmänhet inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande och arbetslöshetsförsäkringspremie inte betalas på stipendier, kan arbete på stipendium inte beaktas i löntagares arbetsvillkor. De som arbetar på stipendium är i allmänhet inte heller medlemmar i någon företagarbetslöshetskassa så arbetet på stipendiet kan inte heller beaktas i företagares arbetsvillkor. Härav följer också att stipendier inte kan beaktas när den lön som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenningen bestäms.

Arbete på stipendium kan dock vara en s.k. godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden. En godtagbar orsak förlänger arbetsvillkorets granskningsperiod med längst sju år.

Att omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet

Enligt rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpning av systemen för social trygg-

het när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen (nedan EG:s förordning om social trygghet) är huvudregeln den att en persons rätt till social trygghet bestäms enligt lagstiftningen i det land där personen i fråga arbetar eller där han eller hon har sitt företag. Även i de bilaterala överenskommelser om social trygghet som Finland ingått är huvudprincipen när den sociala tryggheten bestäms arbetslandets sociala trygghet. Om EG:s förordning om social trygghet eller en bilateral överenskommelse om social trygghet inte berör någon förmån eller persongrupp bestäms personens rättigheter på basis av den nationella lagstiftningen. Om den som arbetar på stipendium inte utför sitt arbete i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller som företagare, tillämpas inte EG:s förordning om social trygghet på honom eller henne och inte heller bestämmelserna om tecknande av försäkring för arbetet i överenskommelser om social trygghet. När den nationella lagstiftningen tillämpas omfattas en ovan avsedd person inte heller av den finländska inkomstrelaterade sociala tryggheten.

När den nationella lagstiftningen tillämpas bestäms det med stöd av lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad trygghet (1573/1993) huruvida en person omfattas av den bosättningsbaserade sociala trygghet som Folkpensionsanstalten verkställer. Nämnda lag gäller barnbidrag, moderskapsunderstöd, handikappförmåner, folkpension, allmän familjepension och bostadsbidrag för pensionstagare. Indirekt gäller lagen moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning, särskild moderskapspenning, sjukdagpenning, specialvårdspenning, sjukvårdssättningar, Folkpensionsanstaltens rehabilitering och rehabiliteringspenning samt arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd, utbildningsdagpenning och vuxenutbildningsstöd.

En i Finland bosatt person fortsätter i regel att omfattas av ovan nämnda bosättningsbaserade förmåner om hans eller hennes vistelse utomlands beräknas pågå högst ett år. Om vistelsen utomlands kommer att pågå över ett år, kan personer som hör till vissa grupper ansöka om att omfattas av den finländska bosättningsbaserade sociala tryggheten. Till

dessa grupper hör bl.a. studerande på heltid och de som utför vetenskapligt forskningsarbete. Konstnärer som arbetar på stipendium hör inte till dessa grupper, så de kan arbeta utomlands med stöd av stipendium högst ett år för att fortsätta att omfattas av den finländska bosättningsbaserade sociala tryggheten.

2.2. Bedömning av nuläget

Personer som bedriver konstnärlig verksamhet eller vetenskaplig forskning med stöd av stipendium befinner sig i en sämre ställning än resten av befolkningen när det gäller ordnandet av social trygghet. Den bristfälliga lagstiftningen som kan tolkas på olika sätt innebär att en del av dem som arbetar på stipendium endast omfattas av det lagstadgade minimiskyddet när det gäller kort- och långvarig sjukdom, graviditet, ålderdom och familjepensionsskydd. Eftersom deras arbete måste betraktas som viktigt för samhället kan situationen inte anses vara tillfredsställande.

Också inom samma vetenskapliga forskningsgrupp kan det finnas forskare som befinner sig i mycket olika ställning vad gäller den sociala tryggheten. En del av de forskare som ingår i gruppen kan stå i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande och omfattas av den lagstadgade inkomstrelaterade sociala tryggheten medan en del av forskarna i gruppen kan omfattas av social trygghet på miniminivå därför att de arbetar på stipendium, fast forskarna i gruppen i övrigt befinner sig i samma slags forskarställning.

När det gäller stipendiaters pensionsskydd har det betraktats som en brist att stipendiater i allmänhet inte intjänar lagstadgad arbets- eller företagarpension under tiden för arbete på stipendium, eftersom arbete på stipendium ofta inte uppfyller det krav på förvärvsarbete som utgör villkor för att man ska omfattas av den lagstadgade arbetspensionsförsäkringen. När förhållandets juridiska karaktär definieras uppfylls inte kännetecknen på arbetsavtalsförhållande och företagarkerksamhet. Om en person under sin karriär utöver stipendieperioderna inte alls har stått i arbetsavtalsförhållande eller har endast en kort tid av sådant arbete eller inte har idkat pensionsförsäkrad

företagarverksamhet, blir hans eller hennes pensionsskydd beroende av enbart folkpension. Då har han eller hon inte heller rätt till pensionsskydd enligt lagen om pensionersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

Ett problem med pensionsskyddet enligt statens konstnärsstipendier måste anses vara att inkomstrelaterad pension som är bunden till arbetsstipendieinkomsten inte alls intjänas av statens konstnärsstipendier för kortare tid än fem år.

De som arbetar på stipendium omfattas inte av den lagstadgade arbetsolycksfallsförsäkringen och de har inte heller möjlighet att teckna frivillig arbetsolycksfallsförsäkring enligt OlyFL eller OFLAL. Även arbete på stipendium kan emellertid vara förenat med risk för olycksfall och yrkessjukdomar.

När det gäller dagpenningförmåner enligt SFL och Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning är problemet det att när den arbetsinkomst som ligger till grund för dagpenningen för en person som arbetat på stipendium bestäms beaktas inte alls skattefria stipendier. Av denna orsak kan den inkomst som ligger till grund för stipendiaters sjukdagpenning och rehabiliteringspenning också stanna under årsinkomstgränsen 1 153 euro, varvid sjukdagpenning inte betalas för de 55 första dagarna av arbetsoförmåga och även efter detta betalas endast minimibeloppet. Även när det gäller andra dagpenningförmåner enligt SFL kan skyddet för den som arbetar på stipendium stanna på miniminivån.

Inom utkomstskyddet för arbetslösa har det betraktats som en brist att stipendiater i allmänhet kan få endast behovsprövat arbetsmarknadsstöd, eftersom de intjänar varken löntagares eller företagares eller lantbruksföretagares arbetsvillkor på grund av stipendiearbetet. När det gäller stipendiater och även mera allmänt vetenskaps- och konstutövare har det förekommit problem med att tillämpa lagen om utkomstskydd för arbetslösa i situationer där förhållandena för den som ansöker om en arbetslöshetsförmån förändras t.ex. när stipendieperioden går ut. Problemen har gällt bibehållandet av arbetsvillkor som intjänats på grund av tidigare lönearbete samt i synnerhet bedömning av när den vetenskap-

liga eller konstnärliga verksamheten har upphört. I UAL 2 kap. 5 § föreskrivs förutom om egentlig företagsverksamhet, m.a.o. ekonomisk verksamhet som bedrivs i bolagsform eller som yrkesutövare, även om eget arbete. Begreppsmässigt jämföras eget arbete med företagsverksamhet i det avseendet att det i princip utförs utan den ledning och övervakning som avses i arbetsavtalslagen. Å andra sidan utgörs eget arbete av mycket varierande självständigt vetenskapligt eller konstnärligt arbete vars syfte inte är direkt ekonomisk vinning. Sålunda är det problematiskt att tillämpa den risk som hänförs till företagsverksamhet när eget arbete upphör.

Eftersom inkomstrelaterat pensionskydd och inkomstrelaterade sjukdagpenningförmåner för närvarande inte tillväxer av skattefria stipendier, tas det inte heller ut pensionsförsäkringsavgifter och sjukförsäkringspremier på dem. Stipendiater betalar inte heller arbetslöshetsförsäkrings- eller olycksfallsförsäkringspremier på stipendiet.

När det gäller den finska lagstiftningen om bosättningsbaserad trygghet har det betraktats som en brist för konstnärers del att de inte kan omfattas av skyddet om de arbetar utomlands över ett år.

3. Målsättning och de viktigaste förslagen

Strävan med propositionen är att klarlägga och förbättra rätten till inkomstrelaterat pensionskydd och skydd mot olycksfall i arbetet samt till dagpenningförmåner enligt SFL och till Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning för konstnärer och forskare som är bosatta i Finland och som arbetar på stipendium som beviljats från Finland.

Enligt propositionen börjar stipendiater omfattas av bättre social trygghet än för närvarande. För att detta skydd ska kunna ordnas ska stipendiater betala försäkringsavgifter och försäkringspremier på samma sätt som andra försäkrade. På grundval av den LFöPL-årsinkomst som fastställts för dem betalar de försäkringsavgifter och försäkringspremier för arbetspensionskydd och skydd mot olycksfall i arbetet samt sjukför-

säkringens dagpennings- och sjukvårdspremier. Dessutom ska de betala LFöPL-grupplivförsäkringsavgift och eventuellt också försäkringspremie för OFLA-olycksfallsskydd under fritiden. För att det stipendiebelopp som stipendiaterna har till sitt förfogande inte ska minska på grund av ovan avsedda försäkringsavgifter och försäkringspremier, är utgångspunkten i propositionen att den övre gränsen för skattefritt stipendium i 82 § i inkomstskattelagen höjs. Denna övre gräns höjs genom att beloppet av statens ettåriga konstnärstipendium höjs i statsbudgeten under undervisningsministeriets anslagsmoment som gäller statens konstnärstipendier. Det är motiverat att höja den övre gränsen för skattefritt stipendium också därför att de som arbetar på skattefritt stipendium inte alls kan dra av dessa försäkringsavgifter och försäkringspremier i beskattningen, om de inte har beskattningsbar förvärsinkomst det år som stipendiet beviljats.

För att förbättra stipendiaternas sociala trygghet kommer också medlemmarna i Delegationen för stiftelser och fonder sannolikt att bevilja större stipendier än nu så att stipendiaterna kan täcka de utgifter som försäkringsavgifterna och försäkringspremierna medför. Antalet stipendier som beviljas kan emellertid samtidigt minska. Stipendiaterna kommer att ta med försäkringsavgifterna och försäkringspremierna i kostnadsberäkningarna i sina stipendieansökningar. Också detta torde ha en förhöjande inverkan på de stipendier som beviljas.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt är den enda av de existerande pensionsanstalterna som centralt verkställer såväl lagstadgat pensionskydd som obligatoriskt skydd mot olycksfall i arbetet och även sköter de försäkringar som gäller dem och tar ur försäkringsavgifter och försäkringspremier. Genom att bestämmelser om arbetspensions- och olycksfallsskydd för stipendiater tas in i de lagar som gäller lantbruksföretagare, koncentreras verkställigheten av arbetspensionskyddet och skyddet mot olycksfall i arbetet för stipendiater till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Vid verkställigheten av arbetspensions- och olycksfallsskyddet för stipendiater kan anstalten utnyttja de data- och

andra system som den redan använder och med vilkas hjälp den sköter lantbruksföretagarnas arbetspensions- och olycksfallsförsäkringar. Detta sparar på kostnaderna för inrättandet och administrationen av den inkomstrelaterade sociala tryggheten för stipendiater. Dessa kostnader blir mindre än om det inkomstrelaterade pensionsskyddet och skyddet mot olycksfall i arbetet för stipendiater skulle skötas utspjutt i den privata sektorns pensionsanstalter och försäkringsbolag eller i Statskontoret. Med stöd av det som anförts ovan föreslås i propositionen att Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt börjar verkställa det inkomstrelaterade pensionsskyddet och skyddet mot olycksfall i arbetet för stipendiater och att det föreskrivs om ovan nämnda skydd i LFöPL och OFLAL genom att till dem fogas nödvändiga bestämmelser om inkomstrelaterat pensionsskydd och olycksfallsskydd för stipendiater. Stipendiater ska ändå inte betraktas som företagare och stipendiearbete ska inte betraktas som företagsverksamhet när LFöPL och OFLAL tillämpas.

Pensionsskydd

I denna proposition föreslås att bestämmelser om inkomstrelaterat pensionsskydd och rehabiliteringsförmåner för stipendiater som är bosatta i Finland tas in i LFöPL. När LFöPL tillämpas ska stipendiater ändå inte betraktas som företagare och stipendiearbete inte som företagarverksamhet.

Enligt förslaget avses i LFöPL med stipendiat en i Finland bosatt person som utan att stå i anställningsförhållande till den som beviljat stipendiet bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet i Finland med stöd av ett stipendium som beviljats honom eller henne personligen från Finland. Detsamma gäller en person som på motsvarande sätt utan att stå i anställningsförhållande arbetar i en forskar- eller konstnärsgrupp som beviljats stipendium. Som en ovan avsedd stipendiat betraktas också en person som medan han eller hon står i anställningsförhållande eller bedriver företagarverksamhet får stipendium för forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs separat från

anställningsförhållandet eller företagarverksamheten.

LFöPL-stipendiat kan således vara endast en sådan person vars stipendiearbete sker separat från arbete som utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller i form av företagarverksamhet. En stipendiat kan dock vid sidan av sitt arbete på stipendiet ha ett sådant arbete som han eller hon utför i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller i egenskap av företagare. Då omfattas han eller hon i egenskap av stipendiat av LFöPL:s tillämpningsområde och som arbetstagare eller företagare av tillämpningsområdet för den andra arbetspensionslag som kommer i fråga.

I den föreslagna definitionen på stipendiat är en förutsättning att stipendiaten bor i Finland. Bosättning i Finland förutsätts emellertid inte om stipendiaten bor i ett EU- eller EES-land eller i Schweiz. Om stipendiaten inte bor i Finland eller på honom eller henne inte tillämpas finsk lagstiftning på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet, stannar arbetet på stipendiet utanför tillämpningsområdet för LFöPL. Stipendiatens bosättning i Finland bestäms enligt samma grunder som i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet.

Under vissa förutsättningar kan arbete som utförs av en stipendiat och som ska försäkras äga rum utomlands i stället för i Finland från och med den tidpunkt då försäkringsskyldigheten inträder. Så är fallet om ett stipendium som erhållits från Finland uttryckligen har beviljats för vetenskapligt eller konstnärligt arbete som utförs utomlands. Bestämmelserna om lagval i EG:s förordning om social trygghet och överenskommelserna om social trygghet är dock i sista hand avgörande, om arbetet äger rum i ett EU- eller EES-land, Schweiz eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet.

En stipendiat som är bosatt i Finland ska vara skyldig att försäkra sig i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt när han eller hon har beviljats ett stipendium från Finland med stöd av vilket han eller hon arbetar i Finland fyra månader utan avbrott och stipendiet omvandlat till årlig arbetsinkomst är minst lika

stort som den nedre gränsen i lagen om pension för lantbruksföretagare, som är 3 093,33 euro enligt 2008 års nivå. Detta gäller också en stipendiats som arbetar i en forskar- eller konstnärsgrupp, om stipendiatsens andel av ett stipendium som beviljats gruppen uppfyller ovan nämnda villkor.

Försäkringsskyldighet för stipendiaten uppkommer särskilt på grund av varje sådant stipendium som uppfyller villkoren för försäkringsskyldighet när det gäller arbetsperioden och när stipendiet omvandlas till LFöPL-årsarbetsinkomst. På grund av varje sådant stipendium bildas en egen LFöPL-försäkring för bestämd tid som tecknas för stipendiearbetsperioden. Om det av stipendiebeslutet eller en annan utredning som pensionsanstalten har fått inte framgår för vilken arbetsperiod stipendiet har beviljats, betraktas den tid som stipendiaten uppgett som arbetsperiod. Arbetet på stipendiet kan dock anses ha börjat tidigast från och med beslutet om beviljande av stipendiet.

Stipendiaten ska teckna LFöPL-försäkring inom tre månader från det att arbetet på stipendiet inleddes. När försäkringen tecknas ska stipendiaten visa upp beslutet om beviljande av stipendiet för pensionsanstalten och av det ska framgå beloppet av det stipendium som beviljats stipendiaten. Om beloppet av det beviljade stipendiet inte framgår av stipendiebeslutet, ska stipendiaten utöver stipendiebeslutet visa upp någon annan utredning, av vilken stipendiebeloppet framgår. I det faller att pensionsanstalten på grund av den underrättelseskyldighet som föreslås för stipendiater får tillräckliga uppgifter om beloppet av det stipendium som beviljats stipendiaten och om hur länge arbetet på stipendiet pågår för att fastställa försäkringen, behöver stipendiaten inte visa upp stipendiebeslutet när försäkringen tecknas.

Den LFöPL-försäkring som fastställts för en stipendiats kan avbrytas på ansökan om stipendiaten, om hans eller hennes arbete på stipendiet avbryts för minst fyra månader på grund av sjukdom, rehabilitering, barnafödelse, vård av ett barn under tre år, värnplikt, civiltjänstgöring eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa och stipendiaten har underrättat även den som beviljat stipendiet om detta avbrott i arbetet. Sedan avbrot-

tet tagit slut fortsätter försäkringen på stipendiatsens ansökan att gälla för den återstående, minst fyra månader långa arbetsperioden enligt försäkringsbeslutet.

En LFöPL-försäkring som fastställts för en stipendiats kan upphöra att gälla tidigare än den slutdag som antecknats för försäkringen, om stipendiaten har upphört att arbeta på stipendiet före slutdagen. En stipendiats gällande LFöPL-försäkring upphör ändå inte att gälla om stipendiaten beger sig utomlands för att arbeta med stöd av ett stipendium som redan beaktats i LFöPL-försäkringen och den finska lagstiftningen om social trygghet fortfarande tillämpas på honom eller henne under utlandsvistelsen med stöd av lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet. Om stipendiaten emellertid under försäkringens giltighetstid beger sig till ett EU- eller EES-land eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet för att arbeta, avgörs LFöPL-försäkringens fortsatta giltighetstid med stöd av bestämmelserna i EG:s lagstiftning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

Om en stipendiats försummar sin skyldighet teckna försäkring enligt LFöPL, kan Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt tvångsförsäkra honom eller henne retroaktivt för det pågående kalenderåret och det närmast föregående kalenderåret. Av stipendiater tas dock inte ut förhöjning på grund av försummelse.

För tillsynen över att stipendiaterna fullgör sin försäkringsskyldighet ska de som beviljar stipendier skriftligen meddela Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt när de har beviljat en stipendiats ett stipendium som uppgår till minst 1 031,11 euro enligt 2008 års nivå för en arbetsperiod av minst fyra månader. I denna anmälan ska nämnas stipendiatsens namn, personbeteckning, beloppet av det beviljade stipendiet och ändamålet med det samt uppgift om det i stipendiet ingår en andel som är avsedd för att täcka material- och andra kostnader, samt stipendiearbetsperioden. Anmälan ska göras inom tre månader efter det att stipendiet har börjat betalas ut. Anmälan kan också göras i elektronisk form med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Dessutom

har lantbruksföretagarnas pensionsanstalt rätt att av den som beviljats stipendiet på begäran få de uppgifter om stipendiet och om den ansökan som ligger till grund för det som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende som är under behandling.

Stipendiaters rätt till pension och rehabiliteringsförmåner avgörs på samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare. Också en stipendiats pensionsskydd och rehabiliteringsförmåner bestäms enligt den LFöPL-årsarbetsinkomst som fastställts för honom eller henne på samma sätt som för lantbruksföretagare.

En stipendiats LFöPL-årsarbetsinkomst fastställs på så sätt att beloppet av det stipendium som beviljats honom eller henne för arbete divideras med antalet dagar som ingår i stipendiearbetsperioden och det erhållna penningbeloppet multipliceras med 360. Om en del av stipendiet har beviljats för att täcka material- och andra kostnader för arbetet, dras den andel som motsvarar kostnaderna av från stipendiet innan den årliga arbetsinkomsten fastställs.

Förslaget om att pensionsskyddet för stipendiater ska ordnas enligt LFöPL innebär att de stipendiater som på grund av företagarkerksamhet enligt FöPL är skyldiga att försäkra sig i enlighet med FöPL i fortsättningen inte kan inkludera stipendier som de beviljats för vetenskapligt eller konstnärligt arbete i sin FöPL-arbetsinkomst, utan i fortsättningen omfattas de av LFöPL:s tillämpningsområde när det gäller sådana stipendier som avses ovan. Således är de stipendiater som avses ovan försäkringsskyldiga i enlighet med FöPL för arbetsinkomst av sin företagarkerksamhet enligt FöPL och försäkringsskyldiga i enlighet med LFöPL för ett stipendium som de erhållit. Förslaget innebär också det att t.ex. en sådan stipendiater som vid sidan av arbetet på stipendiet utför arbete som omfattas av ArPL i anställningsförhållande och vars arbetsgivare än någon annan än den som beviljat stipendiet, omfattas av ArPL på grundval av anställningsförhållandets och av LFöPL på grundval av arbetet på stipendiet.

De ändringar som föreslås i pensionsskyddet för stipendiater gäller stipendier som beviljats efter det att ändringarna trätt i kraft.

Dessutom ska de också gälla stipendier som beviljats före lagens ikraftträdande till den del som arbetet på stipendiet äger rum efter det att ändringarna trätt i kraft och villkoren för försäkringsskyldighet i övrigt är uppfyllda och stipendiater själv vill teckna LFöPL-försäkring på grundval av sådant arbete. Då ska försäkringen tecknas inom sex månader efter lagens ikraftträdande eller, om arbetet inleds efter ikraftträdandet, inom sex månader efter det att arbetet har inletts. Om stipendiater inte tecknar försäkring inom den tid som avses ovan blir han eller hon helt och hållet utanför de föreslagna ändringarna i den sociala tryggheten för arbete på ett stipendium som beviljats före lagens ikraftträdande. Statens konstnärstipendier för fem år och längre tid som har beviljats före ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna och till vilka redan hänförs ett särskilt pensionsskydd enligt gällande bestämmelser berörs inte heller av de föreslagna ändringarna.

Det föreslås att finansieringen av LFöPL-pensionsskyddet för stipendiater hålls isär från finansieringen av pensionsskyddet för lantbruksföretagare. I detta syfte föreslås i LFöPL egna bestämmelser om ansvarsfördelningen i fråga om stipendiaters pensionsskydd och andra förmåner och social- och hälsovårdsministeriet föreslås fastställa egna grunder för försäkringsavgiften för stipendiater. I finansieringen av LFöPL-pensionsskyddet för stipendiater deltar stipendiater själva och staten på samma sätt som i fråga om pensionsskyddet för lantbruksföretagare. Stipendiater betalar LFöPL-försäkringsavgift på grund av den fastställda LFöPL-årsarbetsinkomsten. Efter som de stipendier som beviljas är rätt små, blir stipendiater LFöPL-försäkringsavgift i praktiken ungefär hälften av den genomsnittliga ArPL-försäkringsavgiften.

Grupplivförsäkringsskydd

Det föreslås att grupplivförsäkringsskydd ordnas för stipendiater genom att bestämmelser om saken tas in i LFöPL. En LFöPL-försäkrad stipendiater börjar direkt omfattas av grupplivförsäkringssystemet för lantbruksfö-

retagare med stöd av lagen. Villkoren för grupplivförsäkringsskyddet bestäms på samma sätt som för LFöPL-försäkrade lantbruksföretagare. Härmed är villkoren som gäller rätt till ersättning och ersättningsbeloppet likadana för stipendiater som för lantbruksföretagare. Med beaktande av att lantbruksföretagare ändå löper större risk för olycksfall fastställer social- och hälsovårdsministeriet ändå på ansökan av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt den grupplivförsäkringsavgift som tas ut i form av en årlig fast avgift och beräkningsgrunderna för den särskilt för lantbruksföretagarna och för stipendiaterna. Grupplivförsäkringsavgiften för stipendiater bestäms på samma sätt som avgiften för lantbruksföretagare så att det sammanlagda beloppet av försäkringsavgifterna täcker två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen och staten deltar i kostnaderna för grupplivförsäkringsskyddet för stipendiater med högst en tredjedel.

Olycksfallsskydd

Bestämmelser om det lagstadgade olycksfallsförsäkringssystemet för stipendiater föreslås i OFLAL. En stipendiat som omfattas av LFöPL-försäkring omfattas direkt med stöd av lagen av det lagstadgade OFLAL-skyddet mot olycksfall i arbetet. Stipendiaters ersättningar för arbetsskador och verkställigheten av ersättningarna bestäms på samma sätt som för lantbruksföretagare. Till OFLAL fogas dock bestämmelser om vilka situationer som för stipendiaters del betraktas som olycksfall i arbetet som ersätts enligt OFLAL. Som olycksfall i arbetet för en stipendiat betraktas ett olycksfall som har drabbat honom eller henne medan han eller hon utfört forskningsarbete eller utövat konst. Dessutom betraktas som olycksfall i arbetet för stipendiater, på samma sätt som för arbetstagare, olycksfall som inträffar under vissa förhållanden som härflyter av arbetet. Med dessa förhållanden avses olycksfallssituationer som inte inträffar när man utför det egentliga stipendiarbetet men som har ett mycket nära samband med stipendiarbetet, t.ex. olycksfall som inträffar på arbetsplatsen

eller på ett område i anslutning till arbetsplatsen eller under en arbetsresa.

I de fall där stipendiatens LFöPL-försäkring i enlighet med vad som föreslås i propositionen fortsätter att gälla under tiden för utlandsarbete, fortsätter också stipendiatens OFLA-försäkring att gälla under samma tid.

Som en lantbruksföretagares årsarbetsförtjänst betraktas hans eller hennes LFöPL-arbetsinkomst vid den tidpunkt arbetsskadan inträffade. På motsvarande sätt betraktas som en stipendiats årsarbetsförtjänst den LFöPL-arbetsinkomst som fastställts för honom eller henne av stipendiatarbetet vid den tidpunkt arbetsskadan inträffade. Stipendiaters OFLA-dagpenning och -pension bestäms på samma sätt som för lantbruksföretagare. Dagpenningen är 1/360 av FLöPL-arbetsinkomsten och olycksfallspensionen högst 85 % av FLöPL-arbetsinkomsten vid den tidpunkt arbetsskadan inträffade. Om en lantbruksföretagare vid sidan av sin lantbruksföretagarverksamhet har arbetat i ett anställningsförhållande eller som företagare försäkrad enligt LFöPL, beaktas arbetsinkomsten av nämnda verksamhet i ersättningarna för inkomstbortfall på det sätt som bestäms i OlyFL 16 a, 28 och 28 a §. Enligt förslaget ska förfarandet vara detsamma även i fråga om stipendiater. På stipendiater tillämpas också den bestämmelse om minimiårsarbetsförtjänst som avses i OlyFL 28 § 6 mom. Dessutom, om stipendiaten drabbas av ett olycksfall i sitt anställningsförhållande, beaktas i årsarbetsförtjänsten för hans eller hennes ersättning enligt OlyFL även stipendiatens OFLA-försäkrade arbete jämte LFöPL-årsarbetsinkomst.

På grund av de gränsdragningssvårigheter som hänför sig till stipendiaters arbetstid och fritid föreslås i propositionen att LFöPL-försäkrade stipendiater på samma sätt som lantbruksföretagare ska ha möjlighet att teckna försäkring för fritiden enligt OFLAL. Försäkringen är frivillig och den börjar gälla tidigast från och med dagen för ansökan.

Det föreslås att ordnandet av skydd mot olycksfall i arbetet för stipendiater finansieras som en del av olycksfallsförsäkringssystemet för lantbruksföretagare. För närvarande är lantbruksföretagares försäkringspremieandel 31,8 % av totalkostnaderna och

försäkringspremien för lantbruksföretagare bestäms så att försäkringspremieinkomsterna räcker till för att betala ovan nämnda andel. Lantbruksföretagarna beräknas löpa väsentligt högre risk för olycksfall och yrkessjukdomar än de stipendiater som bedriver vetenskaplig forskning och vetenskaplig verksamhet och som föreslås börja omfattas av lagen. På grund av karaktären av stipendiaternas arbete är det inte ändamålsenligt att de system med nedsättning av försäkringspremien som gäller lantbruksföretagare utsträcks till dem. Detta och stipendiaternas lägre risk för olycksfall och yrkessjukdomar föreslås dock beaktas i bestämningsgrunderna för OFLA-försäkringspremien. Detta genomförs så att stipendiaters försäkringspremie är 0,5 gånger det fulla beloppet av lantbruksföretagares försäkringspremie.

För arbetstagare och lantbruksföretagare reserveras 1,75 % av totalkostnaderna för olycksfallsförsäkringssystemen för främjade av arbetarskyddet för dem. Avsikten är att det även för stipendiater ska ordnas verksamhet enligt OFLAL som främjar arbetarskyddet, t.ex. forskning, utbildning och information som gäller utveckling av arbetsförhållandena.

Sjukförsäkringslagens dagpenningar och Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning

I propositionen föreslås att den för stipendiater fastställda LFöPL-årsarbetsinkomsten används som grund för deras inkomstrelaterade dagpenningförmåner enligt SFL och Folkpensionsanstaltens rehabiliteringspenning på samma sätt som för lantbruksföretagare. Också sjukdagpenningens självrisktid ska vara lika lång som för lantbruksföretagare. Också sjukförsäkringens dagpenningpremie och sjukvårdspremie bestäms på samma sätt för stipendiater som för lantbruksföretagare.

De ändringsförslag som gäller fastställandet av stipendiaters dagpenning och sjukförsäkringspremierna förutsätter ändringar i SFL och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner.

Utkomstskydd för arbetslösa

I propositionen föreslås att det i UAL intas en bestämmelse som gäller stipendiater och som lättar upp behovsprövningen av arbetsmarknadsstöd. I den sägs att en stipendiat som före arbetslöshetens början på grund av sitt arbete på stipendium har varit försäkrad i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare sammanlagt minst 24 månader under de föregående 48 månaderna har rätt till arbetsmarknadsstöd utan prövning för de 130 första arbetslöshetsdagarna. Nämnda 130 dagar börjar räknas från början då stipendiaten uppfyller ovan nämnda försäkringsvillkor på nytt.

Samtidigt föreslås att UAL ses över så att LFöPL-försäkringsskyldiga stipendiater inte betraktas som sådana företagare som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Detta bidrar till att klarlägga hur lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska tillämpas på stipendiater. Stipendiater ska emellertid inte heller i fortsättningen vara skyldiga att betala arbetslöshetsförsäkringspremier.

Det föreslås att UAL:s bestämmelser om arbetskraftspolitiska förutsättningar ändras så att i bestämmelserna om upphörande med verksamhet särskiljs egentlig företagsverksamhet och eget arbete från varandra. Bedömningen av huruvida någon är sysselsatt lättas upp när det gäller eget arbete. Dessutom preciseras bestämmelserna om frånvaro från arbetsmarknaden så att arbetsstipendieperiod är en godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden. Efter ändringen behöver arbetskraftsmyndigheten, Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan inte längre utreda omfattningen av stipendiats arbete och sysselsättning i efterhand.

Att omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet

Det föreslås att lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet ändras så att stipendiater som är försäkringsskyldiga i enlighet med LFöPL på samma sätt som studerande och forskare ska ha möjlighet att fortsätta att omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet under arbete utomlands som pågår i tio år. Sam-

tidigt ses nämnda lag över så att LFöPL-försäkringsskyldiga stipendiater inte betraktas som företagare när lagen tillämpas.

Av bestämmelserna om lagval i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet kan dock följa att den finska lagstiftningen om social trygghet inte kan tillämpas ovan nämnda tio år på en stipendiat som beger sig till ett EU- eller EES-land eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet för att arbeta.

4. Propositionens konsekvenser

4.1. Ekonomiska konsekvenser

Det finns ingen heltäckande statistik tillgänglig över stipendiater. Konsekvenserna har bedömts utgående från skattestyrelsens registeruppgifter samt uppgifter som erhållits från undervisningsministeriet och Delegationen för stiftelser och fonder.

De stiftelser och fonder som hör till Delegationen för stiftelser och fonder beviljar varje år uppskattningsvis 15 000–16 000 stipendier. Alla stipendier är emellertid inte arbetsstipendier och således inte stipendier som ska försäkras. Antalet helårs- samt halvårsstipendier uppskattas till 1500–1600 i vardera kategorin. Dessutom finns det ungefär 570 mottagare av statens konstnärstipendium samt drygt 1000 mottagare av biblioteks- och visningsstipendier. Det sammanlagda beloppet av stipendier som ska försäkras uppskattas till ungefär 70 miljoner euro 2009.

På kort sikt uppstår kostnadseffekter av ordnandet av olycksfallsförsäkring för stipendiater, sjukförsäkringens dagpenningar, sjukdagpenningens förkortade självrisktid samt från och med 2011 av kostnaderna för utkomstskyddet för arbetslösa. De mest betydande kostnaderna uppstår av ordnandet av pensionsförsäkring, som på lång sikt också ökar statens kostnader.

Kostnaderna för olycksfalls- och grupplivs-försäkringen uppskattas till 2,6 miljoner euro 2009, varav 0,6 miljoner euro orsakas av förvaltningskostnader. Under de följande åren sjunker förvaltningskostnaderna till ungefär 0,2 miljoner euro. Sjukförsäkringen förkorta-

de självrisktid ökar utgifterna med uppskattningsvis 0,3 miljoner euro, varav förvaltningskostnadernas andel är 0,1 miljoner euro 2009. Dessa förorsakar merkostnader på uppskattningsvis sammanlagt 1,6 miljoner euro för staten. Förutom stipendiaterna och staten deltar även löntagarna, företagarna, lantbruksföretagarna och arbetsgivarna i finansieringen.

Också sjukförsäkringens dagpenning utgifter ökar med ungefär 1 miljoner euro från och med 2009. Dessa utgifter finansieras förutom med stipendiaternas försäkringspremier dessutom med löntagarnas, företagarnas samt arbetsgivarnas försäkringspremier. Av ökningen av olycksfallsförsäkringens och sjukförsäkringens dagpenning utgifter uppskattas arbetsgivarna finansiera 0,7 miljoner euro samt löntagarna, företagarna och lantbruksföretagarna sammanlagt 0,3 miljoner euro.

När det gäller utkomstskyddet för arbetslösa blir kostnaderna för staten ungefär 1 miljon euro från och med 2011, då tiden 2 år som LFöPL-försäkrad uppnås. För LFöPL-pensionssystemets del beräknas inkomsterna av stipendiaternas försäkringsavgifter och avkastningen av placeringarna täcka pensionsutgifterna för stipendiater under cirka 50 års tid. För LFöPL-pensionsförsäkringens del behövs ungefär 30 miljoner euro i statlig finansiering kring 2088, då den årliga avkastningen av den fond dit pensionsavgifterna samlas beräknas till 4 %.

I och med reformen ska stipendiaterna betala lagstadgade försäkringsavgifter och försäkringspremier av sina arbetsstipendier. Dessa försäkringsavgifter och försäkringspremier är lantbruksföretagares arbetspensionsförsäkringsavgift, sjukförsäkringens dagpenningsspremie och sjukvårdsspremie samt olycksfallsförsäkringspremie och grupplivförsäkringsavgift. Avgifterna och premierna utgör sammanlagt ungefär 14 % av de stipendier som beviljas. För att det stipendiebelopp som stipendiaterna får behålla inte ska minska borde stipendierna höjas med motsvarande belopp. Av denna anledning konstateras i regeringens proposition om statsbudgeten för 2009 i motiveringen till förklaringen för moment 29.80.51 (Stipendier åt konstnärer, författare och översättare) inom undervisningsministeriets förvaltnings-

område att storleken på konstnärstipendiet är 1 525 euro i månaden (18 300 euro om året) från och med ingången av 2009 och däri ingår konstnärens avgift för finansieringen av social trygghet enligt LFöPL. Storleken på statens långvariga konstnärstipendier och de femåriga statliga konstnärstipendier vilka är förenade med social trygghet enligt lagen om konstnärspensioner och om statens konstnärstipendier är från och med ingången av 2009 1 343,20 euro i månaden. Ovan nämnda stipendier justeras enligt justeringarna av lönerna för statstjänstemän genom beslut av undervisningsministeriets beslut. Samtidigt föreslås under ovan nämnda moment ett tillägg på 1,1 miljoner euro med anledning av att stipendierna förenas med social trygghet enligt LFöPL.

4.2. Organisatoriska konsekvenser

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt verkställer för närvarande lantbruksföretagarnas pensions- och grupplivförsäkringssystem, olycksfallförsäkringssystem och dagpenningsystem för sjukdomstidens självrisktid. Att stipendierna tas med i dessa redan existerande förmånssystem antas inte medföra några betydande administrativa förändringar vid Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Avsikten är dock att inrätta en särskild delegation vid Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt för utveckling och uppföljning av ärenden som gäller stipendiernas sociala trygghet. I den ska ingå representanter för de viktigaste stipendiat- och stipendiebeviljarinstanserna.

För Folkpensionsanstalten innebär de föreslagna lagändringarna inte några betydande administrativa förändringar och inte heller några stora förändringar i datasystemen för förmånerna.

För skatteförvaltningen innebär de föreslagna lagändringarna vissa förändringar i beskattningsförfarandet. De föreslagna ändringarna föranleder dock inga stora förändringar i datasystemen.

De instanser som beviljar stipendier blir i och med de föreslagna ändringarna skyldiga att underrätta Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt om sådana stipendier som kan

vara av betydelse för stipendiernas försäkringsskyldighet. Detta medför något mera administrativt arbete för dem som beviljar stipendier.

4.3. Konsekvenser för könen

I de bestämmelser som föreslås i propositionen ingår inga skillnader med avseende på kön. I praktiken kan dock männen eller kvinnorna dra mera nytta av en enskild bestämmelse än det andra könet. Av denna orsak har nedanstående granskning av de föreslagna bestämmelsernas konsekvenser för könen gjorts.

Enligt propositionen börjar stipendier som en ny grupp omfattas av lagen om pension för lantbruksföretagare. Det finns ingen heltäckande statistik över stipendier tillgänglig, men antalet stipendier som ska LFöPL-försäkras beräknas uppgå till 3 000 personer om året.

När man bedömer villkoren för att stipendier ska omfattas av LFöPL-pensionsskyddet måste man beakta hur jämlikt de nedre gränserna för stipendiearbetets längd och stipendiebeloppet berör kvinnor och män. Denna bedömning baserar sig på de stipendier som beviljats av Centralkommissionen för konst och statens konstkommissioner (ca 2000), Finlands Akademi för arbete utomland (ca 200) och Suomen kulttuuri-rahasto (över 2000) samt Helsingfors universitet (ca 200). Uppgifterna täcker största delen av de stipendier som beviljas om året i Finland. Merparten av stipendieuppgifter härstammar från ett år (2004/2005).

Minimigränsen fyra månaders arbete för att omfattas av lagen uppnås alltid i fråga om de stipendier som Finlands Akademi beviljar för arbete utomlands. Stipendiet är alltid minst ett halvt år långt, kortare stipendier än så beviljas inte. Även de villkor som ställts för storleken på stipendiet, minst 1 031,11 euro och en minimiårsinkomst på 3 093,33 euro, uppfylls alltid i fråga om Finlands Akademis stipendier.

Merparten av de stipendier som Helsingfors universitet beviljar är avsedda för över fyra månaders arbete. För de kvinnor som beviljats stipendium överskreds denna gräns i ungefär 90 % av fallen och för männen i un-

gefar 80 % av fallen, dvs. något oftare för kvinnorna än för männen. Det kan förekomma årliga variationer i skillnaden mellan män och kvinnor, eftersom antalet stipendier per år är jämförelsevis litet. Den föreslagna nedre gränsen för stipendiestorleken liksom även LFöPL-årsinkomstgränsen uppfylldes för alla stipendiater. Det kan inte urskiljas just några skillnader mellan könen när det gäller vilka som skulle omfattas av lagen.

De stipendier som beviljas av Suomen kultuurahasto går inte att bedöma på grundval av arbetsperioden, eftersom de i allmänhet inte är bunden till någon viss arbetsperiod. Minimigränsen för stipendiestorleken uppnåddes lika ofta för kvinnor som för män och 97 % av stipendiaterna uppnådde den. LFöPL:s årsinkomstgräns 3 093,33 euro uppnåddes av 77 % av kvinnorna och 78 % av männen. Ser man till stipendiestorleken finns det inga skillnader mellan könen beträffande vilka som skulle omfattas av lagen.

Av samtliga stipendier som beviljades av Centralkommissionen för konst och statens konstkommissioner överskred ungefär en fjärdedel gränsen fyra månaders arbete. Gränsen överskreds lika ofta av kvinnorna som av männen (Centralkommissionen för konst utredning 8.6.2006). Beträffande villkoren för stipendiestorleken kan man konstatera att propositionens gränser i euro som gäller LFöPL är låga jämfört med om pensionsskyddet för stipendiater skulle ordnas t.ex. enligt FöPL. De minimigränser gällande stipendiebeloppet och årsarbetsinkomsten som föreslås i propositionen gör att en större del av stipendiaterna börjar omfattas av arbetspensionsförsäkringen än om gränserna skulle följa minimigränserna i gällande FöPL. Skillnaderna mellan könen är ju mindre desto lägre minimigränserna för försäkringsskyldigheten är.

Ungefär en fjärdedel av alla stipendier som beviljas av Centralkommissionen för konst och statens konstkommissioner är statliga konstnärsstipendier. Antalet statliga konstnärsstipendier har varit ungefär 500 per år. Eftersom de beviljas för en bestämd tid, minst ett halvt år, uppfylls kravet på fyra månaders längd alltid för deras del. Statens konstnärsstipendium uppgår för närvarande till 1 313,13 euro i månaden. Beloppet över-

stiger den gräns på 1 031,11 euro som föreslagits för att stipendiater ska omfattas av arbetspensionsförsäkringen liksom gränsen 3 093,33 för LFöPL-årsarbetsinkomsten.

Beträffande de minimigränser som föreslagits som villkor för att stipendiater ska omfattas av LFöPL-försäkringen kan sammanfattningsvis konstateras att de inte försätter kvinnor och män i olikvärdig ställning. Inga nämnvärda skillnader kan iaktas mellan könen. Både den gräns som gäller stipendiearbetets längd och årsarbetsinkomsten uppfylls lika ofta för kvinnorna som för männen.

När stipendiater börjar omfattas av LFöPL-pensionsskyddet förbättras deras pensionskydd också för de socialförmånsperioder som anges i arbetspensionslagarna, t.ex. sjukdagpenning- och moderskaps-, faderskaps- och föräldradagpenningperioder. Dessutom intjänas pension som finansieras av staten för tid för hemvård av barn under tre år (lagen om pensionsersättning). När stipendiaterna börjar omfattas av LFöPL blir de jämlika med andra arbetspensionsförsäkrade i fråga om pensionsrätt som intjänas för föräldrapenningsperioder och perioder med hemvårdsstöd. Lagändringen förbättrar i synnerhet kvinnliga stipendiaters ställning när de intjänar pension även för barnavårdsperioder. Vården av barnen vilar fortfarande till stor del på mammornas ansvar. Också för pappor med stipendium förbättras pensionskyddet för barnavårdsperioder när de utnyttjar sin rätt till faderskaps- och föräldraledighet eller sköter ett barn som är under tre år hemma. Kvinnor och män befinner sig i en jämlik ställning med avseende på pension som intjänas för barnavårdsperioder.

Förutsättningen för att erhålla pension som intjänas på grund av sociala förmåner är att personen i fråga under sin arbetskarriär har minst 14 124,97 euro i pensionsförsäkrade arbetsinkomster enligt 2008 års nivå. LFöPL-arbetsinkomsten räknas in i dessa arbetsinkomster. I synnerhet för dem som blir arbetsoförmåga som unga är detta av stor betydelse. När nämnda gräns uppnås ger det förutom pensionsrätt för de i lagen angivna socialförmånsperioden även rätt till återstående tid inom invalidpensionen. Rätt till återstående tid förutsätter arbetsinkomster på minst 14 124,97 euro under de senaste 10 åren före

pensionsfallet. LFöPL-arbetsinkomsten gör att det erforderliga minimibeloppet tillväxer. Förtjänsten för återstående tid beräknas åter på de genomsnittliga inkomsterna under de senaste fem fulla kalenderåren före arbetsförmågans inträde. Till dessa inkomster räknas alla förvärvsinkomster som omfattas av arbetspensionsförsäkringen och även inkomster som grundar sig på de socialförmånsperioder som uppräknas i arbetspensionslagarna.

Med tanke på arbetsförmåga antas de föreslagna lagändringarna förbättra männens utkomstskydd något ofta än kvinnornas, eftersom unga män löper en något större risk för arbetsförmåga än unga kvinnor. Skillnaden i risken för arbetsförmåga beror på många olika faktorer, bl.a. inriktningen på olika yrken och skillnader i arbetsuppgifter och arbetsförhållanden i anslutning därtill. De föreslagna lagändringarna försätter dock inte könen i olikvärdig ställning.

Till följd av de ändringar som föreslås i propositionen börjar stipendiater intjäna pension från och med ingången av 2009 på samma sätt som andra arbetspensionsförsäkrade. I samband med pensionsreformen 2005 företogs betydande innehållsmässiga reformer av arbetspensionslagstiftningen. Innehållet var det samma i reformen av pensionslagarna för såväl löntagare som företagare. En bedömning av konsekvenserna för könen i anslutning till pensionsreformen gjordes i samband med regeringens proposition RP 242/2002 rd och den gällde också företagare. I denna bedömning konstaterades att reformen inte försätter kvinnor och män i olikvärdig ställning. Detta gäller också de stipendiater som börjar omfattas av LFöPL-pensionsskyddet.

Avsikten är att regeringen följer hur de föreslagna ändringarna fungerar efter det att de trätt i kraft och vidtar nödvändiga åtgärder om den eventuellt uppstår situationer där stipendiater missgynnas av systemet.

5. Beredningen av propositionen

Missförhållandena i den sociala tryggheten för stipendiater har redan uppmärksamats en längre tid. Bland annat den kommission

som utrett konstnärernas sysselsättningsförutsättningar och sociala trygghet föreslog i sitt betänkande flera olika myndighetsåtgärder för att undanröja de missförhållanden som hänför sig till den sociala tryggheten för konstnärer som arbetar på stipendium (Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior 22:2000).

Den arbetsgrupp som utrett den sociala tryggheten för dem som arbetar på stipendium föreslog i sin slutrapport (Social- och hälsovårdsministeriets Arbetsgruppspromemorior 2004:9) att för stipendiater ordnas en obligatorisk förvärvspensionsförsäkring, som finansieras av stipendiaterna och staten. Pensionsförsäkringsavgiften skulle bestämmas på grundval av den arbetsinkomst som bildats av det stipendium som ligger till grund för pensionsskyddet. Arbetsgruppen föreslog också att ordnandet av pensionsskydd skulle avspeglas i stipendiaternas dagpenningförmåner enligt sjukförsäkringslagen så att den pensionsförsäkrade inkomsten skulle läggas till grund för beräkningen av dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen och för stipendiats sjukförsäkringspremie på samma sätt som för företagare. Arbetsgruppen rapport sändes för utlåtande till ett stort antal remissinstanser. De instanser som gav utlåtande förhöll sig allmänt taget positivt till en förbättring av den sociala tryggheten för stipendiater och i synnerhet till ordnandet av inkomstrelaterat pensionsskydd för stipendiater.

De förslag som gäller de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av utkomstskydd för arbetslösa grundar sig på förslagen från den utredningsman som arbetsministeriet tillsatte i mars 2007.

Regeringens proposition har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet delvis i samarbete med finansministeriet, undervisningsministeriet, arbets- och näringsministeriet, Pensionsskyddscentralen, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Folkpensionsanstalten, skattestyrelsen, arbetslivets parter och företagareorganisationerna samt Delegationen för stiftelser och fonder.

I samband med beredningen av regeringens proposition har man dessutom hört Arbetspensionsförsäkrarna TELA och Statskontoret samt Tieteentekijöiden liitto — Forskarför-

bundet ry, Suomen Taiteilijaseura - Konstnärsgillet i Finland ry, Suomen Kirjailijaliitto ry, Författareförening FSF rf, Teatteri- ja Mediatyöntekijät ry, Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto - Finlands översättar- och tolkförbund ry och Suomen Säveltäjät ry.

6. Samband med andra propositioner

Propositionen anknyter till budgetpropositionen för 2009 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lag om pension för lantbruksföretagare

1 kap. Lagens syfte

1 a §. Tillämpning av lagen på stipendiater. Den föreslagna paragrafen är ny. I den föreskrivs om syftet med lagen om pension för lantbruksföretagare med avseende på stipendiater. Enligt 1 mom. föreskrivs i denna lag också om den rätt till ålderspension, deltidspension, rehabilitering och invalidpension som stipendiater som bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet har samt om den rätt till familjepension och grupplivförsäkringsersättning som stipendiaters förmånstagare har. Stipendiaters rätt till ovan nämnda förmåner bestäms på samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare.

Enligt 2 mom. ska stipendiater som är bosatta i Finland och som arbetar med stöd av stipendium som har beviljats från Finland försäkra sig i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt för ålderdom, invaliditet och dödsfall såsom föreskrivs i denna lag.

Trots att det föreskrivs om pensions- och grupplivförsäkringsskydd samt tecknande av försäkring för stipendiater i lagen om pension för lantbruksföretagare, ska stipendiater ändå inte betraktas som företagare. Närmare bestämmelser om vad som avses med stipendiater ingår i förslaget till 8 a §. I förslagen till 10 a § och 10 b § ingår närmare bestämmelser om tecknande av försäkring för stipendiater.

Stipendiater kan vid sidan av arbetet på stipendiet utföra annat arbete i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller bedriva företagsverksamhet som ska försäkras enligt lagen om pension för företagare (1272/2006; FöPL). Då bestäms hans eller hennes pensionsskydd och försäkringsskyldighet för arbetet på stipendiet i enlighet med bestämmel-

serna i denna lag och för arbetet i arbetsavtals- eller tjänsteförhållande och FöPL-företagsverksamheten i enlighet med den arbetspensionslag som kommer i fråga.

2 §. Centrala definitioner. Det föreslås att 1 mom. 5 punkten ändras så att i denna lag avses med arbetsinkomst också den arbetsinkomst som fastställts för en stipendiat i enlighet med 21 a §.

8 a §. Stipendiat. Den föreslagna paragrafen är ny. Där definieras vad som avses i stipendiat i denna lag. Enligt 1 mom. avses med stipendiat en i Finland bosatt person som utan att stå i anställningsförhållande till den som beviljat stipendiet bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet i Finland med stöd av ett stipendium som beviljats honom eller henne personligen från Finland. Med stipendiat avses också en i Finland bosatt person som på motsvarande sätt utan att stå i anställningsförhållande arbetar i Finland med stöd av stipendium i en forskar- eller konstnärsgrupp som har beviljats stipendium från Finland. Som en ovan avsedd stipendiat betraktas också en person som medan han eller hon står i anställningsförhållande eller bedriver företagverksamhet får stipendium för forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs separat från anställningsförhållandet eller företagverksamheten. Stipendiaten behöver emellertid inte bo i Finland, om arbetet på stipendiet medför att på honom eller henne tillämpas den finska lagstiftningen om social trygghet på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftningen i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

Huruvida en stipendiat är bosatt i Finland bestäms på samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare i enlighet med samma grunder som i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet. Enligt nämnda lag tillämpas lagstiftningen om social trygghet på i Finland stadigvarande bosatta personer som har sin egentliga

bostad och sitt egentliga hem här och som ständigt huvudsakligen vistas här. En stipendiat som bor och arbetar i Finland på ovan avsett sätt ska försäkra sig i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt på det sätt som närmare föreskrivs i lagen.

För att en person ska kunna betraktas som en sådan stipendiat som avses i paragrafen, ska arbetet på stipendiet ske separat från arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet. I rättspraxis har det t.ex. ansetts att en person som medan han stod i anställningsförhållande hade fått stipendium av sin arbetsgivare för ett visst uppdrag, hade stått i anställningsförhållande till sin arbetsgivare även i fråga om detta uppdrag. En person som utför arbete i anställningsförhållande i en forskar- eller konstnärsgroup är inte heller en sådan stipendiat som avses i paragrafen och omfattas således inte av tillämpningsområdet för denna lag. I rättspraxis har en forskare ansetts stå i anställningsförhållande till forskningsgruppens ledare, eftersom det fanns ett arbetsavtal mellan dem, där forskarens uppgifter, arbetstid och lön hade fastslagits. Angående lönen hade i avtalet konstaterats att en del av den kan betalas från stipendier.

Om en person samtidigt som han eller hon bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet har ett arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller bedriver företagarverksamhet separat från arbetet på stipendiet, omfattas han eller hon beträffande sitt arbete på stipendiet i egenskap av stipendiat av denna lag och beträffande sitt arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller sin företagarverksamhet i egenskap av arbetstagare eller företagare av den andra arbetspensionslag som kommer i fråga.

I paragrafen avses med stipendium endast stipendier som beviljats från Finland. Stipendier som beviljats från Finland är stipendier som beviljats av finländska privaträttsliga och offentligrättsliga sammanslutningar. Dessutom förutsätts att stipendiet har beviljats för stipendiats kommande arbete, antingen innan arbetet inleds eller medan det pågår. Som stipendier kan i första hand komma i fråga arbetsstipendier som beviljas dem som bedriver konstnärlig verksamhet el-

ler utför forskningsarbete samt projektstipendier som beviljats för ett visst arbete till den del som stipendiet inte är avsett för t.ex. anskaffning av arbetsredskap eller ersättning för resekostnader. Ett stipendium som beviljats enbart för att täcka kostnader, t.ex. för anskaffning av något instrument, är inte ett sådant stipendium som avses i paragrafen. Erkänsla för livsgärning eller andra motsvarande stipendier av typen pris eller stipendier för studier är inte heller sådana stipendier som avses i paragrafen.

Enligt 2 mom. jämföras med vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs i Finland forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs utomlands, om stipendium har beviljats från Finland uttryckligen för forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs någon annanstans än i Finland. Detta innebär att i de situationer där arbetet på stipendiet sker någon annanstans än i ett EU- eller EES-land, Schweiz eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet, jämföras arbetet utomlands med arbete i Finland, trots att arbetet på stipendiet skulle börja direkt utomlands. Även arbete på stipendium i ett EU- eller EES-land eller i Schweiz jämföras med arbete i Finland, om inte något annat följer av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

Huvudregeln i bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EG:s förordning om social trygghet är principen om försäkring i arbetslandet. Med avvikelse från denna princip om försäkring i arbetslandet kan s.k. utsända arbetstagare och företagare omfattas av den sociala tryggheten i utreslandet. I EG:s förordning om social trygghet finns också en särskild bestämmelse om situationer där en person arbetar eller bedriver företagarverksamhet i två eller flera EU-länder. I dessa situationer tillämpas oftast lagstiftningen i det land där personen i fråga är bosatt. Dessutom kan medlemsstaternas myndigheter komma överens om undantag från den tillämpliga lagstiftningen till förmån för vissa personer eller grupper av personer (undantagstillståndsförfarande enligt artikel 17 i EG:s förordning om social trygghet). Om stipendiet har beviljats för arbete i ett EU- eller EES-

land eller Schweiz ska stipendiaten för tecknande av LFöPL-försäkring ansöka om att Pensionsskyddscentralen ska avgöra huruvida han eller hon omfattas av finsk social trygghet under arbetet utomlands. Pensionsskyddscentralen kan i vissa situationer ansöka om undantagstillstånd enligt artikel 17 i EG:s förordning om social trygghet hos myndigheten i en annan medlemsstat så att personen i fråga kan omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet medan han eller hon arbetar på stipendium i en annan medlemsstat.

I 1 mom. är utgångspunkten för definitionen på stipendiat att stipendiaten bor i Finland, stipendiet har beviljats från Finland, stipendiet är avsett för vetenskapligt eller konstnärligt arbete och detta arbete äger rum i Finland. Ett undantag från kravet på bosättning i Finland utgör sådana stipendiater på vilka den finska lagstiftningen om social trygghet tillämpas på basis av bestämmelserna i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet. Även de ska ha beviljats stipendiet från Finland och arbetet på stipendiet ska äga rum i Finland. Undantagsbestämmelsen i 2 mom. beträffande kravet på arbete i Finland kan gälla t.ex. en sådan situation där Finlands Akademi beviljar en i Finland bosatt forskare stipendium för ett visst forskningsarbete som utförs utomlands.

I 3 mom. preciseras vad som tidigare i paragrafen avses med bedrivande av vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet. Enligt momentet betraktas inte som bedrivande av vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet studier i anslutning till yrkesinriktad grundexamen, yrkeshögskoleexamen eller lägre eller högre högskoleexamen eller lärdomsprov i anslutning till nämnda examina. De som bedriver ovan nämnda studier har rätt till pensionsskydd enligt lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier (644/2003).

8 b §. *Stipendiatarbete som faller utanför lagens tillämpningsområde.* Den föreslagna paragrafen är ny. Där uppräknas de situationer då stipendiatarbete faller utanför lagens tillämpningsområde även i det fallet att arbetet på stipendiet i övrigt uppfyller de villkor

för tecknande av försäkring för stipendiater som föreslås nedan. Enligt paragrafen gäller lagen inte stipendiatarbete före ingången av den kalendermånad som följer efter uppnådd 18 års ålder, och inte heller arbete som fortgår efter den kalendermånad då stipendiaten fyller 68 år. Utanför lagen faller också stipendiatarbete som fortgår kortare tid än fyra månader samt arbete som stipendiat för tid under vilken stipendiatus uppskattade arbetsinkomst är lägre än 2 752,07 euro enligt 2004 års nivå när den omvandlas till årlig arbetsinkomst. Nämnda gränobelopp är 3 093,33 euro enligt 2008 års nivå. Lagen gäller inte heller stipendiatarbete som utförs med ålderspension. De ovan relaterade bestämmelserna i 1–4 punkten motsvarar de bestämmelser som tillämpas på lantbruksföretagare.

I 5 punkten föreslås en bestämmelse om lagval. Enligt den tillämpas lagen inte heller på en stipendiat på vilken den finska lagstiftningen om social trygghet inte tillämpas på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet. Den sistnämnda begränsningen av tillämpningsområdet gäller också stipendiater som är bosatta i Finland. En stipendiat som är bosatt i Finland kan falla utanför lagens tillämpningsområde t.ex. om han eller hon på grund av arbete i Sverige med stöd av EG:s förordning om social trygghet omfattas av den svenska lagstiftningen om social trygghet. Syftet med lagrummet är således att ställa andra stipendiater än sådana som är bosatta i Finland samt stipendiater som på basis av internationella bestämmelser eller överenskommelser som är bindande för Finland omfattas av något annat lands än Finlands lagstiftning om social trygghet utanför lagens tillämpningsområde fast de skulle vara bosatta i Finland.

9 a §. *Bestämmelser som gäller stipendiater.* Den föreslagna paragrafen är ny. Syftet är att stipendiater ska beviljas ålderspension, deltids pension, invalidpension och arbetspensionsrehabilitering samt stipendiatus förmånstagare familjepensionsförmåner och grupplivförsäkringsersättning enligt samma principer som lantbruksföretagare. Enligt förslaget till 1 mom. ska för stipendiater och

arbete på stipendium på motsvarande sätt gälla vad som i denna lag och i lagen om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare föreskrivs om lantbruksföretagare och lantbruksföretagarverksamhet, om det inte finns särskilda bestämmelser om stipendiater och arbete på stipendium i lagen.

I 2 mom. uppräknas de bestämmelser om lantbruksföretagare som inte tillämpas på stipendiater. På stipendiater tillämpas inte bestämmelserna om definition på lantbruksföretagare, försäkring för familjemedlemmar, försäkring för verksamhet i bolagsform, brukningsenhet och fastställande av lantbruksföretagares arbetsinkomst och inte bestämmelserna om frivillig LFöPL-försäkring. På stipendiater tillämpas inte heller bestämmelserna om förhöjning på grund av försummelse med arbetspensionsförsäkringsavgiften eller uttag av arbetspensionsförsäkringsavgiften hos s.k. sekundära försäkringsavgiftsskyldiga. Bestämmelserna i 115 och 144 § om företagshälsövård för lantbruksföretagare och gårdsbesöksregister för företagshälsövarnen för lantbruksföretagare samt bestämmelserna om lantbruksföretagarnas skyldighet att lämna uppgifter gäller inte heller stipendiater.

3 kap. Ordnande av pensionsskydd

10 §. *Att teckna försäkring för lantbruksföretagare.* Det föreslås att rubriken för paragrafen ändras så att det redan av rubriken framgår att paragrafen endast handlar om att teckna försäkring för lantbruksföretagare.

10 a §. *Att teckna försäkring för stipendiater.* Den föreslagna paragrafen är ny. Där föreskrivs om tecknande av försäkring för stipendiater. I 1 mom. föreskrivs om de gränserna som ska vara uppnådda för att en stipendiat ska vara skyldig att försäkra sig i enlighet med denna lag. De minimigränser som utgör villkor för försäkringsskyldighet gäller minimibeloppet av ett enskilt stipendium och minimiperioden för arbete på stipendiet. Enligt momentet är en stipendiat skyldig att teckna försäkring enligt denna lag när han eller hon har beviljats ett stipendium från Finland för minst fyra månaders arbete utan av-

brott och beloppet av det beviljade stipendiet omvandlat till årlig arbetsinkomst är minst 2 752,07 euro per år. Enligt 2008 års nivå är det 3 093,33 euro. I 21 a § föreskrivs om hur stipendiet omvandlas till årlig arbetsinkomst. Bestämmelsens gränser för försäkringsskyldighet betyder i praktiken att om en stipendiat beviljas ett stipendium för sex månader vars belopp är 2 000 euro, blir det omvandlat till årlig arbetsinkomst 4 000 euro, varvid arbetet ska försäkras med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare. Å andra sidan om stipendiaten skulle ha beviljats ett stipendium för tre månaders arbete som omvandlat till årlig arbetsinkomst skulle bli 5 000 euro, uppfylls inte villkoren för tecknande av försäkring.

Huruvida arbetet på stipendiet fördelas på t.ex. två kalenderår har ingen betydelse för att skyldighet att teckna försäkring ska uppkomma. Skyldighet att teckna försäkring uppkommer när stipendiaten har beviljats stipendium för minst fyra månaders arbete av vilket efter avdrag för eventuella kostnader återstår minst 2 752,07 euro i årlig arbetsinkomst för stipendiatarbetet. Det ovan sagda gäller också en stipendiat som arbetar i en forskar- eller konstnärsgrupp som har beviljats stipendium. Han eller hon ska för egen del visa pensionsanstalten en utredning över hur stor del av det stipendium som beviljats gruppen som är reserverat för hans eller hennes arbete och när han eller hon utför sin egen del av gruppens arbete.

I 2 mom. anges inom vilken tid stipendiaten ska teckna försäkring i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Stipendiats försäkringsskyldighet inträder när arbetet på stipendiet inleds och han eller hon har tre månader på sig att sköta om försäkringen. Försäkringen kan fastställas på grundval av det stipendiebeslut som stipendiaten visar upp för pensionsanstalten. Om beloppet av det stipendium som beviljats stipendiaten personligen inte framgår av beslutet om beviljande av stipendiet, ska det dessutom visas upp en annan utredning över beloppet av det personliga stipendiet. Försäkringen kan också fastställas på grundval av en anmälan som den som beviljat stipendiet i enlighet med förslaget till 141 b § lämnar in till pensionsanstalten om stipendiebeslutet. Trots att pen-

sionsanstalten kan använda de uppgifter som den som beviljat stipendiet lämnat den när den fastställer försäkringen, ska stipendiaten ändå själv sköta om att försäkring tecknas inom de tre månader som föreskrivs i momentet. Möjligheten att använda uppgifterna i den anmälan som avses i 141 b § i en försäkringssituation underlättar dock stipendiats åtgärder när han eller hon tecknar försäkring. Stipendiaten kan i allmänhet lämna in sin ansökan om försäkring på elektronisk väg även han eller hon inte har möjlighet att lämna in stipendiebeslutet och andra utredningar på elektronisk väg.

Enligt 3 mom. anses arbetet på stipendiet börja och sluta i enlighet med den arbetsperiod som nämns i stipendiebeslutet eller i den anmälan som den som beviljat stipendiet lämnar med stöd av 141 b §. Eftersom det inte alltid är möjligt för dem som beviljar stipendier att ange den exakta dagen då arbetet på stipendiet börjar och slutar i sitt beslut eller i sin anmälan enligt 141 b §, kan den som beviljar stipendiet ange arbetsperioden som en viss tidslängd, t.ex. att arbetsperioden är ett år eller sex månader. Om det inte framgår av stipendiebeslutet eller anmälan från den som beviljat stipendiet när arbetsperioden börjar och slutar, anses arbetet på stipendiet börja den begynnelsesdag som stipendiaten uppger och fortsätta till den slutdag som stipendiaten uppger. Arbetet kan dock anses börja tidigare från och med tidpunkten för beslutet om beviljande av stipendiet.

I 2 och 3 mom. utgår man ifrån att av beslutet om beviljande av stipendiet framgår både storleken på det beviljande stipendiet och den arbetsperiod för vilken stipendiet är avsett. Eftersom det inte nödvändigtvis går att särskilja t.ex. varje persons andel av stipendiet eller arbetsperiod om det är fråga om en arbetsgrupp i stipendiebeslutet, kan det bli aktuellt att visa upp även en annan utredning än stipendiebeslutet, t.ex. stipendieansökan, för pensionsanstalten för att konstatera nämnda omständigheter. Den som arbetar på stipendium och ingår i en arbetsgrupp ska för egen del visa upp en utredning om hur stor del av det stipendium som beviljats gruppen som är reserverat för hans eller hennes arbete och när han eller hon utför sin del av gruppens arbete. I sista hand kan som arbetspe-

riod fastställas den arbetsperiod som stipendiaten uppger.

Försäkringen fastställs för ovan avsedda arbetsperiod. Huruvida arbetet på stipendiet är fördelat på t.ex. två kalenderår saknar betydelse med tanke på försäkringens giltighetstid.

Enligt 4 mom. kan försäkring tecknas retroaktivt för högst det pågående kalenderåret och det närmast föregående kalenderåret. Försäkringen kan inte bringas i kraft för längre tid bakåt än så. Försäkringen kan dock inte i någon situation fastställas från och med en tidigare tidpunkt än den då den föreslagna pensionsförsäkringen för stipendiater träder i kraft. Att den retroaktiva försäkringstiden begränsas betyder också att pensionsskydd inte intjänas och att försäkringsavgifter inte tas ut för tid som föregår den retroaktiva försäkringstiden.

Enligt 1 mom. ansluts stipendiater som är pensionsförsäkringsskyldiga i enlighet med bestämmelserna i paragrafen också till grupplivförsäkringen enligt denna lag. Stipendiater ansluts till grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare direkt med stöd av denna bestämmelse och av stipendiaternas förutsätts inga särskilda åtgärder förutom fullgörande av LFöPL-pensionsförsäkringsskyldigheten för att de ska bli delaktiga av denna försäkring.

10 b §. Giltighet för stipendiats försäkring och upphörande av den. Den föreslagna paragrafen är ny. I 1 mom. föreskrivs om giltigheten för stipendiats försäkring när han eller hon beger sig utomlands för arbete sedan försäkringen fastställts.

Utgångspunkten för att försäkringsskyldighet ska uppkomma för en stipendiat är att stipendiaten är bosatt i Finland eller i ett EU- eller EES-land eller Schweiz och att han eller hon enligt bestämmelserna om lagval omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet. Enligt den första meningen i 1 mom. fortsätter den försäkring som beviljats stipendiaten att gälla när han eller hon beger sig till ett annat land än ett EU- eller EES-land eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet för att bo och arbeta, om han eller hon fortfarande omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet enligt lagen om tillämp-

ning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet. Enligt nämnda lag ska stipendiaten hos Folkpensionsanstalten ansöka om ett beslut om saken när han eller hon beger sig till ett annat land än ett EU- eller EES-land, Schweiz eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet för att arbeta. Sedan försäkrings-skyldigheten inträtt fortsätter stipendiats LFöPL-försäkring att gälla, om han eller hon ändå med stöd av lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet fortfarande omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet. Då fortsätter stipendiats försäkring att gälla medan han eller hon arbetar utomlands med stöd av stipendium och villkoren för LFöPL-försäkring i övrigt är uppfyllda. Bestämmelsen i första meningen i momentet har kopplingar till den ändring av lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet som föreslås nedan och som gör det möjligt för stipendiats LFöPL-försäkring att fortsätta att gälla under arbete på stipendium utomlands i tio års tid utan avbrott. Då ska stipendiaten emellertid efter fem års arbete utomlands ansöka om ett nytt beslut hos Folkpensionsanstalten om huruvida han eller hon omfattas av den bosättningsbaserade sociala tryggheten, för enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet kan Folkpensionsanstalten meddela ett sådant beslut för högst fem år åt gången och sammanlagt för högst tio år. Bestämmelsen gäller de situationer där en stipendiat beger sig till ett annat land än ett EU- eller EES-land, Schweiz eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet för att bo och arbeta.

Bestämmelsen i den andra meningen i 1 mom. gäller en situation då en stipendiat beger sig till ett EU- eller EES-land eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet för att arbeta. Då fortsätter stipendiats LFöPL-försäkring att gälla, om den finska lagstiftningen om social trygghet fortfarande tillämpas på honom eller henne på basis av bestämmelserna i EG:s förordning om social trygghet eller överenskommelsen om social trygghet i fråga.

Med stöd av bestämmelserna om lagval i

EG:s förordning om social trygghet kan en LFöPL-försäkrad stipendiat vid arbete i ett EU- eller EES-land eller Schweiz med stöd av bestämmelserna om s.k. utsända företagare i EG:s förordning om social trygghet fortsätta att omfattas av finsk social trygghet åtminstone ett år. Om arbetet i ett annat medlemsland fortsätter över ett år kan stipendiaten fortfarande omfattas av finsk social trygghet om man kommer överens om detta genom undantagstillstånd (artikel 17 i EG:s förordning om social trygghet). Undantagstillstånd beviljas i allmänhet inte för längre tid än fem år i ett och samma land. Pensionsskyddscentralen kommer överens om undantagstillstånd genom korrespondens med myndigheterna i arbetslandet, som i sista hand beslutar om de går med på undantagstillstånd. I de överenskommelser om social trygghet som Finland ingått finns motsvarande bestämmelser om undantagstillstånds-förfarande. För att en stipendiat ska kunna fortsätta att omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet med stöd av de bestämmelser som avses ovan, bör han eller hon alltid innan han eller hon beger sig till ett annat EU- eller EES-land, Schweiz eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet för att arbeta ansöka om att Pensionsskyddscentralen ska avgöra huruvida han eller hon omfattas av finsk social trygghet under arbetet utomlands.

I 2 mom. bestäms om situationer då giltighetstiden för en försäkring som redan fastställts för en viss arbetsperiod kan avbrytas. Detta ska vara möjligt på ansökan av stipendiaten, om arbetet på stipendiet avbryts för minst fyra månader på grund av stipendiats sjukdom, rehabilitering, barnafödelse, vård av ett barn under tre år, värnplikt, civiltjänstgöring eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa. Dessutom förutsätts att stipendiaten också har underrättat den som beviljat stipendiet om ovan nämnda avbrott i arbetet. När stipendiaten ansöker om avbrott i försäkringen hos pensionsanstalten ska han eller hon med stöd av förslaget till 141 a § på begäran av pensionsanstalten visa upp ett intyg från den som beviljat stipendiet över att stipendiaten har underrättat den som beviljat stipendiet om att arbetet avbryts. Försäkringen avbryts från ingången av kalendermåna-

den efter den då arbetet har avbrutits. När stipendiaten efter avbrottet börjar arbeta på stipendiet på nytt, fortsätter försäkringen på stipendiatens ansökan att gälla i enlighet med de arbetsdagar som fastställts i det ursprungliga försäkringsbeslutet för den återstående, minst fyra månader långa arbetsperioden. Den LFöPL-arbetsinkomst som fastställts för stipendiaten i det ursprungliga försäkringsbeslutet förblir densamma under den tid som försäkringen fortsätter att gälla.

I 3 mom. ingår en bestämmelse om att försäkringens giltighetstid kan justeras så att den går ut tidigare än den arbetsperiod som fastställts i försäkringsbeslutet, om det framgår att stipendiaten har upphört med sin verksamhet enligt denna lag eller om han eller hon annars inte längre är försäkringsskyldig. Bestämmelsen är tänkt för de situationer där stipendiaten t.ex. har blivit arbetsförmögen eller meddelat den som beviljat stipendiet att han eller hon har upphört att arbeta med stöd av stipendiet. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt kan efter att ha fått utredning om saken ändra det beslut som meddelats med stöd av 10 a § 3 mom. så att försäkringen uppgör att gälla vid den tidpunkt då villkoren för försäkring inte längre är uppfyllda.

10 c §. *Att teckna försäkring för stipendiaterna som bedriver lantbruksföretagarverksamhet.* Den föreslagna paragrafen är ny. I den sägs att om en lantbruksföretagare också utför arbete som omfattas av denna lag i egenkap av stipendiat fastställs försäkringen för lantbruksföretagarverksamheten och arbetet som stipendiat särskilt.

Det är ändamålsenligt att teckna försäkring särskilt för lantbruksföretagarverksamhet som omfattas av försäkringsskyldighet och arbete på stipendium på grund av de skillnader som hänför sig till försäkringarna. Inom lantbruksföretagarverksamheten fastställs arbetsinkomsten på den arbetsinkomst som vid gårdsbruk fastställs för brukningsenheten på grundval av antalet åker- och skogshektar samt arbetsinsatsen, vilken delas mellan de lantbruksföretagare som arbetar på brukningsenheten i förhållande till arbetsinsatserna. Inom lantbruksföretagarverksamhet fastställs försäkringen i regel så att den gäller tills vidare. Den arbetsinkomst som fastställs

för stipendiaterna bestäms på grundval av det stipendium som beviljats för arbetet och arbetsinkomsten fastställs för en bestämd tid, dvs. för den arbetsperiod som framgår av beslutet om beviljande av stipendiet eller en annan utredning. Att försäkringarna fastställs separat från varandra inverkar inte på något sätt på beloppet av den pension som intjänas av vardera verksamheten, eftersom alla arbetsinkomster som fastställts enligt LFöPL beaktas för varje kalenderår i den totala arbetsinkomst som ligger till grund för den försäkrades pension. Det är nödvändigt att fastställa försäkringarna särskilt också därför att det i enlighet med vad som föreslås nedan också ska finnas särskilda bestämmelser om finansiering av stipendiater respektive lantbruksföretagares pensionskydd.

11 §. *Villkoren för grupplivförsäkringen.* Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. Enligt det ska villkoren för grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare också tillämpas på stipendiaterna som omfattas av den obligatoriska LFöPL-försäkringen. Vad som i nämnda villkor bestäms om lantbruksföretagare gäller på motsvarande sätt även stipendiaterna.

Enligt den gällande paragrafen, som på grund av det nya 2 mom. blir 1 mom., fastställer social- och hälsovårdsministeriet villkoren för grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare. Ministeriet kan då det fastställer villkoren avvika från villkoren för grupplivförsäkringen för arbetstagare i fråga om stipendiatarbete på samma sätt som det kan göra i fråga om lantbruksföretagarverksamhet, om avvikelserna är liten eller beror på stipendiatarbetets speciella karaktär.

12 §. *Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för lantbruksföretagare.* Det föreslås att rubriken för paragrafen ändras så att det av rubriken framgår att bestämmelsen gäller endast tvångsförsäkring för lantbruksföretagare.

12 a §. *Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för stipendiaterna.* Den föreslagna paragrafen är ny. Där bestäms om skyldighet för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt att utöva tillsyn över att stipendiaterna ordnar med försäkring och om tvångsförsäkring. Enligt 1 mom. ska Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt vara

skyldig att övervaka att stipendiaterna fullgör sin skyldighet att ordna med försäkring enligt denna lag. För detta är en stipendiat skyldig att lämna pensionsanstalten uppgifter på det sätt som bestäms nedan i förslaget till 141 a §.

2 och 3 mom. gäller tvångsförsäkring. Enligt dem ska pensionsanstalten uppmana en stipendiat som har försummat sin försäkringsskyldighet enligt 10 a § att rätta till försummelsen inom en tid som pensionsanstalten föreskriver. Rättar stipendiaten trots uppmaningen inte till försummelsen, ska pensionsanstalten försäkra stipendiaten i enlighet med denna lag. Försäkringen fastställs tidigast från och med den tidpunkt då arbete som uppfyller villkoren i 10 a § har börjat. Försäkringen kan fastställas retroaktivt högst för det pågående kalenderåret och det närmast föregående kalenderåret. Arbetsperioden bestäms på det sätt som föreskrivs i 10 a § 3 mom. Arbetsinkomsten fastställs på grundval av en utredning som inhämtats hos stipendiaten eller, om sådan saknas, enligt uppskattning. Pensionsanstalten tar också ut arbetspensionsförsäkringsavgiften hos stipendiaten i samband med tvångsförsäkringen.

12 b §. Kringgående av skyldigheten att ordna med försäkring. Den föreslagna paragrafen är ny. I den sägs att om en rättshandling för att skyldigheten att ordna med försäkring enligt denna lag ska kunna kringgåas eller av något annat skäl har getts ett sådant innehåll som inte motsvarar sakens faktiska natur eller syfte ska, när försäkringsavgiften fastställs eller när ett ärende behandlas, förfaras enligt sakens faktiska natur och syfte. Den föreslagna paragrafen motsvarar i tillämpliga delar gällande ArPL 189 §.

14 §. Fastställande och justering av arbetsinkomsten för lantbruksföretagare. Det föreslås att rubriken för paragrafen ändras så att det redan av rubriken framgår att paragrafen gäller endast fastställande och justering av arbetsinkomsten för lantbruksföretagare. Samtidigt preciseras 1 mom. så att det gäller fastställande av arbetsinkomst i anslutning till lantbruksföretagarverksamhet.

21 a §. Fastställande av arbetsinkomsten för stipendiater. Den föreslagna paragrafen är ny. Där anges hur den arbetsinkomsten

som ligger till grund för stipendiaters pensionskydd bestäms och fastställs. Enligt 1 mom. fastställer Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt från och med det att arbete som avses i 10 a § börjar en årlig arbetsinkomst för en LFöPL-försäkrad stipendiat för den arbetsperiod för vilken stipendiet har beviljats. Stipendiatens årliga arbetsinkomst bestäms så att det stipendium som beviljats för arbetet delas med antalet dagar som ingår i arbetsperioden och det erhållna penningbeloppet multipliceras med trehundra sextio.

Hela månader som ingår i arbetsperioden anses omfatta 30 dagar och hela kalenderår 360 dagar. Ovan nämnda antal dagar baserar sig på förslaget till 154 § 1 mom. Om en stipendiat t.ex. har beviljats ett stipendium på 15 000 euro för tre år, divideras 15 000 euro med antalet dagar som ingår i arbetsperioden, dvs. 1080, och den erhållna kvoten multipliceras med trehundra sextio, varvid den årliga arbetsinkomsten blir 5 000 euro. Denna årliga arbetsinkomst blir den pensionsgrundande arbetsinkomsten, som justeras årligen med lönekoeficienten på samma sätt som lantbruksföretagares LFöPL-arbetsinkomst. Också stipendiatens försäkringsavgift tas ut på grundval av det med lönekoeficienten justerade beloppet av den årliga LFöPL-arbetsinkomst som fastställts för honom eller henne. På motsvarande sätt används årsteknik för att beräkna pensionen på grundval av den med lönekoeficienten justerade arbetsinkomsten.

I 2 mom. sägs att om det av beslutet om beviljande av stipendiet eller av anmälan enligt 141 b § från den som beviljat stipendiet framgår att en del av stipendiet har beviljats för att ersätta material- och andra kostnader för arbetet på stipendiet, ska den andel som motsvarar kostnaderna dras av från det beviljade stipendiet innan den årliga arbetsinkomsten fastställs. Stipendiaten ska förete Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt en kalkyl över den andel av stipendiet som har beviljats för kostnader. Pensionsanstalten uppskattar den andel som motsvarar kostnaderna och som ska dras av från stipendiet på grundval av den kalkyl som stipendiaten visat upp och eventuell annan utredning som pensionsanstalten fått.

Om flera olika stipendier har beviljats för

samma eller delvis samma arbetsperiod, och vart och ett av dem uppfyller villkoren enligt 10 a § 1 mom., fastställs den årliga arbetsinkomsten särskilt för respektive stipendium på det sätt som anges i 1 mom. Om något av de enskilda stipendier som beviljats för samma tidsperiod skulle stanna under 2 752,07 euro per år omvandlat till årlig arbetsinkomst enligt 2004 års nivå, fastställs ingen försäkring för det stipendiearbetet. Den arbetsinkomst som fastställs för stipendiater i en tidigare försäkring justeras inte på grundval av nya stipendier som beviljas, utan om han eller hon får ett nytt stipendium som uppfyller försäkringsvillkoren görs alltid en särskild försäkring, där den årliga arbetsinkomsten och arbetsperioden fastställs. Stipendiater berörs således inte av bestämmelserna om justering av arbetsinkomsten, eftersom försäkringen fastställs stipendievis för respektive arbetsperiod. En fastställd försäkring kan justeras i första hand endast av orsaker som har att göra med att försäkringsskyldigheten upphör eller avbryts. Endast när arbetsförmåga inträder kan arbetsinkomsten i den gällande försäkringen justeras på det sätt som föreslås i 21 b §.

21 b §. Arbetsinkomsten för stipendiater som får invalid- eller deltidspension. Den föreslagna paragrafen är ny. På samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare fastställs enligt 1 mom. såsom arbetsinkomst för en stipendiat som är berättigad till invalidpension räknat från pensionsfallet den arbetsinkomst som svarar mot hans eller hennes verksamhet som stipendiat enligt denna lag med beaktande av hans eller hennes arbetsförmåga. Enligt principerna för arbetspensionssystemet kan också en person som får invalidpension fortsätta att arbeta vid sidan av pensionen. Om stipendiater vid pensionsfallet har en gällande LFöPL-försäkring för arbetet som stipendiat och han eller hon vill fortsätta att arbeta med sin återstående arbetsförmåga tills arbetsperioden är slut, justeras den fastställda arbetsinkomsten i överensstämmelse med nedsättningen av arbetsförmågan, varvid stipendiater om han eller hon så vill kan fortsätta att arbeta med sin återstående arbetsförmåga utan att det beviljade stipendiet utgör något hinder för utbetalningen av invalidpension. Stipendietagaren ska då visa upp

en utredning för pensionsanstalten över i vilken mån han eller hon arbetar vid sidan av pensionen.

Enligt 2 mom. är arbetsinkomsten för en stipendiat som får deltidspension hälften av den stabiliserade arbetsinkomst som avses i 36 § 4 mom. 1 punkten i denna lag, om stipendiater fortsätter med sitt arbete som stipendiat under den tid han eller hon får deltidspension enligt denna lag.

21 c §. Fastställande av arbetsinkomsten för stipendiater som bedriver lantbruksföretagarverksamhet. Den föreslagna paragrafen är ny. Där föreskrivs om fastställande av arbetsinkomsten för en lantbruksföretagare som utöver lantbruksföretagarverksamheten samtidigt arbetar som stipendiat. Enligt paragrafen fastställs för honom eller henne arbetsinkomsten av lantbruksföretagarverksamheten särskilt och arbetsinkomsten av arbetet på stipendiet särskilt. I paragrafen nämns samtidigt de bestämmelser med stöd av vilka arbetsinkomsten av lantbruksföretagarverksamheten fastställs och på motsvarande sätt de bestämmelser med stöd av vilka arbetsinkomsten av arbetet som stipendietagare fastställs.

22 §. Arbetspensionsförsäkringsavgift. Det föreslås att till 1 och 3 mom. fogas ett omnämmande av att stipendiater är skyldiga att betala en arbetspensionsförsäkringsavgift som räknats ut på basis av den arbetsinkomst som fastställts för honom eller henne och att avgiften för en 53-årig stipendiat bestäms på samma sätt som för en 53-årig lantbruksföretagare. I övrigt bestäms stipendiater arbetspensionsförsäkringsavgift på basis av den fastställda arbetsinkomsten på samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare.

23 §. Grupplivförsäkringsavgift. Det föreslås att paragrafen ändras för enligt förslaget till 10 a § 1 mom. och 11 § ansluts stipendiater till grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare. Enligt den gällande paragrafen fastställer social- och hälsovårdsministeriet på förslag av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt en lika stor grupplivförsäkringsavgift för alla försäkrade i form av en årlig fast avgift så att det sammanlagda beloppet av avgifterna ska täcka två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen. Om försäkringen inte gäller hela

kalenderåret bestäms grupplivförsäkringsavgiften i förhållande till försäkringstiden.

Paragrafen indelas i tre moment. Enligt 1 mom. ska även stipendiater vara skyldiga att betala en försäkringsavgift för grupplivförsäkringen enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på förslag av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. De grupplivförsäkringsersättningar som betalas till lantbruksföretagare och de som betalas till stipendiater finansieras på basis av separata finansieringssystem med de försäkringsavgifter som tas ut hos lantbruksföretagarna och hos stipendiaterna. För detta ändamål skapas ett eget finansieringssystem för stipendiaterna och grunderna för deras försäkringsavgift fastställs med beaktande av att olycksfallsrisken för stipendiater är lägre än för lantbruksföretagare separat från grunderna för försäkringsavgiften för lantbruksföretagare. Också grupplivförsäkringsavgiften för stipendiater fastställs som en årlig fast avgift så att det sammanlagda beloppet av avgifterna ska täcka två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen.

Till 2 mom. fogas en ny bestämmelse som säger att om en lantbruksföretagare samtidigt är försäkrad i enlighet med 10 a § i egenskap av stipendiat behöver han eller hon inte betala grupplivförsäkringsavgift för arbetet som stipendiat för den tid då försäkringen som lantbruksföretagare och försäkringen som stipendiat gäller samtidigt. Detta är motiverat eftersom grupplivförsäkringsersättning ändå betalas en stipendiat som bedriver lantbruksföretagarverksamhet endast från ett grupplivförsäkringssystem.

I 3 mom. intas den bestämmelse som ingår i den sista meningen i den gällande paragrafen så att ordalydelsen preciseras och bestämmelsen kompletteras på grund av försäkringsavgiften för stipendiater. På samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare ska även på stipendiaters grupplivförsäkringsavgift tillämpas vad som i 24—30 § förskrivs som arbetspensionsförsäkringsavgifter i enlighet med 22 §, dock så på stipendiaters försäkringsavgift tillämpas inte 24 § om förhöjning på grund av försummelse. Sålunda tillämpas på grupplivförsäkringsavgiften bestämmelserna om bl.a. dröjsmålsränta, avbrott i uttag av arbetspensionsförsäkringsavgift, utsök-

ning av arbetspensionsförsäkringsavgift samt preskription av arbetspensionsförsäkringsavgift.

25 §. *Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift.* Det föreslås att paragrafen ändras så att bestämmelsen om dröjsmålsränta gäller förutom lantbruksföretagare även stipendiater.

26 §. *Lantbruksföretagarens och stipendiats ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att förutom lantbruksföretagarna ska även stipendiaterna ansvara personligen för i denna lag avsedd arbetspensionsförsäkringsavgift.

27 §. *Avbrott i uttag av arbetspensionsförsäkringsavgift.* Det föreslås att paragrafen ändras så att uttaget av inte bara lantbruksföretagares utan också stipendiaters arbetspensionsförsäkringsavgift kan avbrytas om stipendiaten ansöker om pension eller ändring av ett beslut av pensionsanstalten.

29 §. *Preskription av arbetspensionsförsäkringsavgifter.* Det föreslås att paragrafen ändras så att bestämmelserna om preskription av arbetspensionsförsäkringsavgifter också ska gälla stipendiater. Härmed ska även stipendiaters arbetspensionsförsäkringsavgift tas ut senast inom de fem kalenderår som omedelbart följer efter det år under vilket avgiften har påförts.

114 §. *Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts uppgifter.* Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 5 mom., där det konstateras att Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt kan använda den redan nu etablerade namnförkortningen LPA.

125 §. *Ansvarsskuld och täckning av ansvarsskulden.* Det föreslås att paragrafen ändras, eftersom det för finansieringen av pensionsskyddet för stipendiater skapas ett eget finansieringssystem som är fristående från finansieringen av pensionsskyddet för lantbruksföretagare. Detta förutsätter bl.a. att den ansvarsskuld som gäller lantbruksföretagarnas pensionsskydd och den ansvarsskuld som gäller stipendiaternas pensionsskydd hålls isär.

1 mom. gäller, liksom för närvarande bokföringen av den ansvarsskuld som beror på ordnandet av pensionsskydd för lantbruksföretagare.

I 2 mom. föreslås en ny bestämmelse om

bokföringen av den ansvarsskuld som beror på ordnandet av pensionsskydd för stipendiater. Enligt momentet ska Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt bokföra de inkomster och utgifter som beror på ordnandet av pensionsskydd för stipendiater särskilt. Då bokförs som inkomster inkomsten av stipendiaternas årliga försäkringsavgifter och den del av nettoavkastningen av placeringar som enligt grunderna tillkommer stipendiaterna. Som utgifter bokförs den årliga ersättningsutgiften samt den skäliga förvaltningskostnaden som beräknats enligt grunderna. Som ansvarsskuld för stipendiaterna bokförs skillnaden mellan ovan nämnda inkomster och utgifter. Försäkringsavgiften, den skäliga förvaltningskostnaden, nettoavkastningen av placeringarna samt ansvarsskulden bestäms i enlighet med de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer.

Inkomsten av stipendiaternas försäkringsavgifter beräknas under de första åren vara större än vad som behövs för stipendiaternas pensionsutgifter och pensionsanstaltens skäliga förvaltningskostnader för verkställigheten av pensionsskyddet för stipendiater. Avsikten är att placera detta överskott varje år. Enligt Pensionsskyddscentralens och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts bedömningar skulle en årlig avkastning på 5 % på placeringen räcka till för de kommande årens pensionsutgifter och förvaltningskostnader. I grunderna anges inte någon särskild avkastningsförväntning för avkastningen på ansvarsskulden, dvs. beräkningsräntan, utan fonden tillväxer årligen med den avkastning av placeringarna som fås enligt bokslutet. Om avkastningen av placeringarna stannar på ungefär tre procent, har statlig finansiering beräknats behövas först ungefär 2080.

I 3 mom. bestäms att Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts ansvarsskuld består av det sammanlagda beloppet av de ansvarsskulder som avses i 1 och 2 mom. Dessutom konstateras där att de inkomster och utgifter som beror på ordnandet av pensionsskydd enligt denna lag för stipendiater ska hållas isär från pensionsanstaltens övriga inkomster och utgifter.

I 4 mom. intas en ny hänvisning till lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarss-

skulden (1114/2006). I momentet intas dessutom de hänvisningar till försäkringsbolagslagen som för närvarande ingår i 2 mom. och samtidigt ändras dessa hänvisningar så att de motsvarar den nya försäkringsbolagslagen och de utsträcks till att gälla också bokföringen av den ansvarsskuld som gäller pensionsskyddet för stipendiater.

135 §. *Pensionsanstaltens och statens ansvar för lantbruksföretagares pensioner och andra förmåner.* Det föreslås att rubriken för paragrafen och 1 mom. ändras så att det framgår av rubriken och 1 mom. att paragrafen gäller endast pensionsanstaltens och statens ansvar för sådana lantbruksföretagares pensioner och andra förmåner som bedriver lantbruksföretagarverksamhet enligt 3 §. Dessutom slopas i 3 mom. det onödiga omnämmandet av att ministeriet meddelar närmare anvisningar om tillämpningen av 135 §.

135 a §. *Pensionsanstaltens och statens ansvar för stipendiaters pensioner och andra förmåner.* Den föreslagna paragrafen är ny. Den gäller pensionsanstaltens och statens ansvar för stipendiaters pensioner och andra förmåner. I 1 mom. bestäms att pensionsanstalten och staten ansvarar för kostnaderna för pensioner som beviljats stipendiater, pensionsandelar som i enlighet med 136 § 1 mom. intjänats för oavlönad tid och stipendiaters övriga förmåner. Pensionsanstaltens andel består av de försäkringsavgifter som stipendiaterna betalat in till pensionsanstalten, minskade med pensionsanstaltens skäliga förvaltningskostnader för verkställigheten av pensionsskyddet för stipendiater, samt avkastningen av placeringarna. Det blir statens sak att delta i kostnaderna endast om ovan nämnda inkomster inte räcker till för att täcka utgifterna för förmånerna. Dessutom konstateras i momentet att staten ansvarar för en tredjedel av utgifterna för ersättningarna från grupplivförsäkringen. I momentet bestäms också vilken del av försäkringsavgifterna som inte beaktas som inkomst. Innehållet i momentet motsvarar 135 § 1 mom.

I 2 mom. intas en bestämmelse som motsvarar 135 § 3 mom. och som gäller pensionsskydd för stipendiater. Enligt det fastställer social- och hälsovårdsministeriet på ansökan av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt de grunder enligt vilka de skäliga för-

valtningskostnaderna för ordnandet av pensionsskydd för stipendiater beräknas. Staten deltar inte i de förvaltningskostnader som förorsakas av ordnandet av pensionsskydd för stipendiater, utan kostnaderna finansieras, på samma sätt som i fråga om lantbruksföretagarna, med de försäkrades försäkringsavgifter. Den skäligena förvaltningskostnad som fastställts i grunderna tas således i bruk endast på grund av pensionsanstaltens interna bokföringsmässiga kostnadsspecifikation, inte på grund av statens finansiering. Genom att använda den definition på skälig förvaltningskostnad som iakttagits inom lantbruksföretagarnas pensionssystem kan man påvisa även skäligheten och konkurrenskraften hos de driftskostnader som förorsakas av ordnandet av pensionssystemet för stipendiater jämfört med t.ex. FöPL-systemet. I momentet intas också en bestämmelse om att social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt grunderna för beräkandet av den i 1 mom. avsedda avkastningen av placeringar. För närvarande delas nettoavkastningen av pensionsanstaltens placeringar i fråga om annat än dröjsmålsräntorna på försäkringsavgifter mellan fyra olika försäkringsrörelser i förhållande till deras ansvarsskulder, dvs. i det förhållande som medel har inlutit från de olika rörelserna. Denna fördelningsprincip utvidgas till att gälla även medel som inflyter av pensionsskyddet för stipendiater, till vilka har räknats även de medel som inflyter av grupplivförsäkringsskyddet. När det gäller dröjsmålsräntor på försäkringsavgifterna används bokföringsprincipen, dvs. dröjsmålsräntorna räknas som den försäkringsrörelses avkastning av placeringar från vilken de noteras i bokföringen.

I 3 och 4 mom. bestäms om betalning av statens andel och förskott. Enligt dem ska staten varje år i förskott på statens andel betala ett belopp som motsvarar vad som staten uppskattas komma att betala som sin andel. Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om betalning av statens andel och förskott.

Enligt de kalkyler som gjorts kommer statens andel och förskott att behövas tidigast på 2080-talet för stipendiaters LFöPL-pensionsutgifter. För utgifter för ersättningar

från grupplivförsäkringsskyddet kan statens förskott behövas redan från början av systemet.

141 a §. Stipendiaternas skyldighet att lämna uppgifter. Den föreslagna paragrafen är ny. Enligt 1 mom. är en stipendiat skyldig att utan dröjsmål lämna Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt uppgifter om arbete som inletts på stipendium, om stipendiet har beviljats för arbete under minst fyra månader och stipendiet uppgår till minst 917,36 euro. Eurobeloppet i bestämmelsen motsvarar nivån 2004. Enligt 2008 års nivå skulle det vara 1 031,11 euro. Skyldigheten att lämna uppgifter enligt momentet uppkommer redan på den grunden att ett stipendium har beviljats för arbete under minst fyra månader och är minst 917,36 euro, varvid det kan uppkomma försäkringsskyldighet för stipendiaten. Huruvida villkoren för tecknande av försäkring också faktiskt uppfylls på grundval av det beviljade stipendiet saknar betydelse för skyldigheten att lämna uppgifter. Momentet är formulerat entydigt vad de undre gränserna beträffar eftersom man inte kan utgå ifrån att stipendiaten själv borde kunna fastställa storleken på den årliga arbetsinkomst som följer av stipendiet. Med stöd av momentet borde stipendiaten också meddela pensionsanstalten nya stipendier som beviljats honom eller henne under försäkrat arbete och som överskrider de undre gränserna. Stipendiaten borde också meddela när det försäkrade stipendiearbetet upphör, om arbetet upphör innan en försäkring som fastställts för en bestämd tid upphör att gälla.

Enligt 2 mom. kan pensionsanstalten oberoende av stipendiaternas skyldighet att lämna uppgifter kräva att stipendiaten lämnar en utredning över de omständigheter som inverkar på försäkringsskyldigheten, försäkringsavgiften, skötseln av försäkringen samt arbetsinkomsten. Bestämmelser som motsvarar 1 och 2 mom. ingår redan i lagen för lantbruksföretagarnas del.

I 3 mom. bestäms om lämnande av uppgifter i en situation då stipendiet har beviljats en viss person och dennes arbetsgrupp. Den person som nämns i stipendiebeslutet är skyldig att lämna uppgifter om de personer som utan att stå i anställningsförhållande arbetar i arbetsgruppen med stöd av stipendiet. Namn

och kontaktuppgifter för en sådan person ska meddelas pensionsanstalten för utredande av försäkringsskyldigheten.

141 b §. Skyldighet för den som beviljat stipendium att lämna uppgifter. Den föreslagna paragrafen är ny. Där bestäms om anmälningsskyldighet för den som beviljar stipendium. Eftersom stipendier oftast är skattefri inkomst, är det nödvändigt med anmälningsskyldighet för den som beviljat stipendium för att utreda stipendiats försäkringsskyldighet och för fullgörandet av den tillsynsuppgift som Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt sköter.

Enligt 1 mom. ska den som beviljar stipendium meddela Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt när en stipendiat har beviljats ett stipendium enligt 8 a § för en arbetsperiod av minst fyra månader som uppgår till minst 917,36 euro enligt 2004 års nivå. Enligt 2008 års nivå är minimibeloppet av stipendier som ska anmälas 1 031,11 euro. Enligt 2 mom. ska av anmälan framgå stipendiats namn, personbeteckning, beloppet av det beviljade stipendiet och ändamålet med det samt den arbetsperiod för vilken stipendiet har beviljats. Arbetsperioden kan meddelas i form av den tidsenhet som används för arbetet på stipendiet, t.ex. i månader, eller i form av den tidpunkt då arbetet börjar och slutar. Anmälan ska göras senast tre månader efter att stipendiet har börjat betalas ut. Den kan också göras på elektronisk väg till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). I 3 mom. bestäms om rätt för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt att av den som beviljat stipendiet avgiftsfritt få de uppgifter om det beviljade stipendiet och om den ansökan som ligger till grund för det som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende som är under behandling.

154 §. Beräkning av tidsperioders längd. Det föreslås att 1 mom. ändras så att till det fogas ett omnämmande av att när tidsperioders längd beräknas anses i en kalendermånad ingå 30 dagar vid bedömning av om denna lag ska tillämpas på en stipendiat samt vid bestämmande av arbetsinkomst enligt 21 a § i denna lag.

Ikraftträdandebestämmelse

Enligt 1 mom. träder lagen i kraft den 1 januari 2009.

Enligt 2 mom. lagen tillämpas på arbete på stipendier som beviljas efter lagens ikraftträdande.

Enligt 3 mom. kan en stipendiat som har beviljats stipendium före lagens ikraftträdande dock om han eller hon så vill teckna pensionsförsäkring enligt 10 a § på grund av arbete på stipendium efter lagens ikraftträdande, om arbetet på stipendiet börjar eller fortsätter efter lagens ikraftträdande och pågår minst fyra månader utan avbrott och stipendiebeloppet omvandlat till årlig arbetsinkomst är minst 2 752,70 euro för den arbetsperiod som återstår efter det att lagen trätt i kraft. Dessutom förutsätts att stipendiats arbete efter lagens ikraftträdande även i övrigt uppfyller de villkor för tecknande av försäkring för stipendiater som föreskrivs i denna lag. Då kan stipendiaten teckna försäringen i fråga inom sex månader efter det att lagen trätt i kraft eller, om arbetet på stipendiet fortsätter efter ikraftträdandet, inom sex månader efter det att arbetet inletts. En sådan försäkring kan fastställas tidigast från och med lagens ikraftträdande och den kan inte fastställas retroaktivt för längre tid än ovan nämnda sex månader. Om stipendiaten tecknar försäkring inom ovan föreskrivna tid tillämpas denna lag på stipendiats arbete, om inte något annat följer av det som sägs ovan. Vad som i 141 b § föreskrivs om skyldighet för den som beviljat stipendium att lämna uppgifter gäller dock inte stipendier som beviljats före lagens ikraftträdande. Således ska stipendiaten själv när han eller hon tecknar försäkring visa upp en sådan utredning för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt med stöd av vilken pensionsanstalten kan bedöma om villkoren för tecknande av försäkring är uppfyllda. Eftersom det inte är fråga om en obligatorisk försäkring, kan inte heller 10 a § 4 mom. om retroaktiv försäkring, 12 a § om pensionsanstaltens tillsynsskyldighet och tvångsförsäkring för stipendiater samt 12 b § om kringgående av försäkringsskyldigheten tillämpas. I momentet föreskrivs också att en stipendiat som tecknat försäkring med stöd av detta moment ska betraktas som en för-

säkringsskyldig stipendiat enligt 10 a § i denna lag när annan lagstiftning om social trygghet tillämpas. Denna bestämmelse är nödvändig eftersom rätten till skydd mot olycksfall i arbetet bl.a. i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare är bunden till stipendiaters LFöPL-försäkringsskyldighet.

Lagen tillämpas också på stipendier enligt lagen om konstnärsprofessorer och om statens konstnärsstipendier. Med stöd av 4 mom. i ikraftträdandebestämmelsen ska lagens tillämpningsområde dock inte omfatta sådana femåriga statliga konstnärsstipendier som beviljats med stöd av nämnda lag före denna lags ikraftträdande när pensionsskydd enligt 3 b—3 e § i lagen om konstnärsprofessorer och om statens konstnärsstipendier hänför sig till arbetet på stipendierna. Lagen tillämpas inte heller på arbete på statens konstnärsstipendier för längre tid än fem år som beviljats före lagens ikraftträdande. På arbete på dessa stipendier efter lagens ikraftträdande tillämpas inte 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen.

Enligt 5 mom. kan försäkringen fastställas retroaktivt tidigast från och med lagens ikraftträdande.

I 6 mom. konstateras att de penningbelopp och gränsbelopp som föreskrivs i denna lag motsvarar värdet 1 för den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 2004.

I 7 mom. konstateras att åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas redan innan lagen träder i kraft.

1.2. Lag om konstnärsprofessorer och om statens konstnärsstipendier

3 §. I 1 mom. föreskrivs om det anslag som årligen intas i statsbudgeten och av vilket till stöd för konstutövers arbete och studier inom olika konstområden delas ut statliga konstnärsstipendier till ett belopp som motsvarar 495 stipendieår. För närvarande kan stipendieperioden omfatta minst sex månader och längst fem år. Enligt momentet reserveras dessutom ett anslag som motsvarar minst 50 konstnärsstipendier för att delas ut som projektstipendier för genomförandet av bestämda arbetsplaner. En del av stipendierna

har delats ut för att täcka kostnaderna för konstnärlig verksamhet.

Att bevilja projektstipendier är ett administrativt tungt och invecklat förfarande. Avsikten är att förtydliga statens konstnärskommissioners stipendiesystem och minska antalet stödformer. De lagbestämda projektstipendierna slopas och i stället överförs deras andel till statens konstnärsstipendier. Förändringen bringar klarhet i vilka stipendier som berörs av reformen av den sociala tryggheten. I framtiden ska antalet stipendieår vara 545.

3 a §. I 3 mom. bestäms om möjlighet att bevilja projektstipendium åt flera konstutövare tillsammans. Momentet slopas eftersom det blir onödigt när de lagbestämda projektstipendierna slopas.

3 b—3 e §. I paragrafen föreskrivs om pensionsskydd för dem som arbetar på femårigt konstnärsstipendium och om familjepensionsskydd för deras familjemedlemmar. Dessa paragrafer tillämpas också på dem som arbetar på statens konstnärsstipendier för längre tid än fem år och deras familjemedlemmar. På grund av de ändringar som ovan föreslås i lagen om pension för lantbruksföretagare bestäms pensionsskyddet för dem som arbetar på statens konstnärsstipendier för fem år i fortsättningen i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare. Av denna anledning föreslås att paragraferna upphävs.

4 c §. Enligt paragrafen kan statens konstkommission ställa som villkor för statens konstnärsstipendium eller projektstipendium att mottagaren inte har avlönat arbete under stipendieperioden. Omnämmandet av projektstipendium slopas eftersom det är onödigt.

Ikraftträdandebestämmelse

Enligt 1 mom. träder lagen i kraft den 1 januari 2009. Enligt 2 mom. tillämpas de bestämmelser som föreslås bli upphävda ändå efter lagens ikraftträdande på de mottagare av statens konstnärsstipendium som före lagens ikraftträdande har beviljats statens konstnärsstipendium för fem år eller längre tid och vilkas stipendiearbete är förenat med pensionsskydd enligt de bestämmelser som föreslås bli upphävda. Det är nödvändigt att dessa bestämmelser fortsätter att tillämpas

även efter lagens ikraftträdande på arbete som utförs av de stipendiater som det är fråga om, eftersom de skulle stanna utanför de ändringar som föreslås i lagen om pension för lantbruksföretagare med stöd av den ikraftträdande bestämmelse som gäller de föreslagna ändringarna. Enligt 3 mom. kan åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter vidtas innan lagen träder i kraft.

1.3. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

1 §. I paragrafen föreskrivs om lagens syfte. Det föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till paragrafen. I momentet konstateras att stipendiaters rätt till ersättning för arbetsskada, stipendiaters anhörigas rätt till ersättning för arbetsskada samt betalningen av begravningshjälp bestäms enligt denna lag.

4 §. 4 § i den gällande lagen har upphävts. I stället för den upphävda paragrafen föreslås en ny 4 §. Där definieras vilka stipendiater som omfattas av lagens tillämpningsområde. Enligt 1 mom. tillämpas lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare på stipendiater som är försäkringsskyldiga enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare. På så sätt sammanfaller tillämpningsområdet i fråga om pensionsskydd och olycksfallsskydd för stipendiater. Som stipendiatarbete betraktas vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet enligt 8 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Till 2 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken vad som i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare föreskrivs om lantbruksföretagare också gäller stipendiater som inte något annat föreskrivs särskilt om stipendiater.

I 3 mom. nämns uttryckligen de bestämmelser i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare som inte gäller stipendiater. Till dem hör bestämmelserna i 12 § 1 och 2 mom. om justering av den LFöPL-arbetsinkomst som ligger till grund för årsarbetsförtjänsten på grund av förändringar som inträffat i förhållandena på brukningsenheten, bestämmelserna i 17 § 3—7 mom. om nedsättning av försäkringspremien och nedsättning av försäkringspremien som beviljas

på grund av anslutning till företagshälsovården samt bestämmelserna i 22 § 4 mom. om rätt för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att få uppgifter om lantbruksföretagare som omfattas av företagshälsovården. Stipendiater kan inte heller beviljas frivilliga olycksfallsförsäkringar för arbetstiden enligt 21 § 1 mom.

5 §. 5 § i den gällande lagen har upphävts. I stället för den upphävda paragrafen föreslås en ny 5 §. Där definieras vad som i denna lag avses med arbetsskada och yrkessjukdom. Detta sker genom att bestämmelserna i nuvarande 6 § med undantag av definitionen på lantbruksföretagares olycksfall i arbete överförs till paragrafen med oförändrat sakinhåll. Bestämmelserna om definition på lantbruksföretagares olycksfall i arbete blir kvar i den föreslagna 6 §, dock så att ordalydelsen preciseras. I förslaget till 5 § definieras förutom lantbruksföretagares även stipendiaters arbetsskada och yrkessjukdom. I fråga om stipendiaters olycksfall i arbete konstateras i paragrafen att som arbetsskada betraktas också stipendiats olycksfall i arbete enligt förslaget till 6 a §. I 4 mom. intas dessutom en uttrycklig hänvisning till ersättning betalas på grund av ett olycksfall i arbete eller yrkessjukdom då en skada eller sjukdom som inte ska anses vara ett olycksfall i arbetet eller en yrkessjukdom har förvärrats väsentligt på det sätt som bestäms i lagen om olycksfallsförsäkring och yrkessjukdomslagen.

6 §. För närvarande definieras i paragrafen vad som i denna lag avses med lantbruksföretagares arbetsskada, olycksfall i arbete och yrkessjukdom. Det föreslås att paragrafen ändras så att där föreskrivs endast om olycksfall i arbetet som gäller lantbruksföretagare. Paragrafens innehåll ändras inte när det gäller olycksfall för lantbruksföretagare.

6 a §. Den föreslagna paragrafen är ny. Där bestäms vad som avses med stipendiats olycksfall i arbete. Enligt 1 mom. betraktas som olycksfall i arbete för det första ett olycksfall som drabbar en stipendiat när han eller hon utför egentligt stipendiatarbete enligt 4 §, dvs. när han eller hon bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet. Som stipendiats olycksfall i arbete betraktas, liksom även i fråga om arbetstagarer, olycksfall som inträffat under vissa för-

hållanden som härflyter av arbetet. Med nämnda förhållanden avses olycksfall som inträffat under mycket varierande förhållanden och som inte inträffar i själva det egentliga arbetet, men som har så ett så nära samband med arbetet att de betraktas som olycksfall i arbetet.

På samma sätt som för arbetstagare betraktas som ett förhållande som härflyter av stipendiats arbete ett olycksfall som har drabbat stipendiaten på arbetsplatsen eller på ett område som hör till arbetsplatsen, t.ex. i anslutning till situationer när man hämtat arbetsredskap eller tvättat och klätt sig på det sätt som arbetet på arbetsplatsen förutsätter. Om stipendiaten under förhållanden som härflyter av arbetet drabbas av ett olycksfall på en plats som betraktas som hans eller hennes arbetsplats eller på ett område som hör till nämnda arbetsplats, är det fråga om en skada som ska ersättas förutsatt att den verksamhet som man bedrev vid den tidpunkt då olycksfallet inträffade har tillräckligt samband med det arbete som stipendiaten utför. En del av stipendiaterna arbetar hemma och en del kan åter förfoga över ett klart avskilt arbetsrum, t.ex. en konstnär kan ha en ateljé och en forskare ett arbetsrum som universitetet tillhandahåller. Bägge ovan nämnda arbetsrum betraktas som en i lagrummet avsedd arbetsplats.

Liksom i fråga om arbetstagare betraktas som förhållanden som härflyter av arbetet färden mellan bostaden och arbetsplatsen. Då förutsätts det att stipendiaten har en arbetsplats som är klart avskild från bostaden. I överensstämmelse med den praxis som iakttagits i fråga om arbetstagare betraktas som arbetsresor färden från bostaden till arbetsplatsen när arbetsdagen börjar och färden tillbaka när arbetsdagen slutar.

Som förhållanden som härflyter av arbetet betraktas också stipendiats färder för att uträtta ärenden som har ett nära samband med den vetenskapliga forskningen eller den konstnärliga verksamheten. Sådana färder för att uträtta ärenden är t.ex. färder för anskaffning av arbetsverktyg som hänför sig till konstnärlig verksamhet eller facklitteratur som hänför sig till vetenskaplig forskning.

Som förhållanden som härflyter av arbetet betraktas också arbetsresor som hänför sig

till stipendiats vetenskapliga eller konstnärliga arbete, om olycksfallet har drabbat stipendiaten under förhållanden som har ett nära samband med den vetenskapliga forskningen eller den konstnärliga verksamheten. Syftet med bestämmelsen är att begränsa ersättningen för olycksfall i arbetet, t.ex. under kongressresor utomlands, till sådana förhållanden som kan anses ha ett nära samband med stipendiats arbete. Sådana situationer är t.ex. föreläsningar eller deltagande i verksamhet som ingår i kongressprogrammet. Olycksfall som inträffat på fritiden under kongressresor är inte ersättningsgilla även om själva kongressresan hänför sig till stipendiats arbete. Ett olycksfall som drabbat stipendiaten t.ex. under friare kvällsprogram som kongressen arrangerat ska således i regel inte vara ersättningsgillt.

I 2 mom. ingår en bestämmelse som säger att om stipendiaten har ådragit sig en skada i stipendiatarbetet eller under förhållanden som härflyter av det kan den, när den uppkommit under en kortare, högst ett dygn lång tid och inte ersätts som yrkessjukdom, i enlighet med 4 § 2 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring anses vara orsakad av olycksfall i arbetet. För lantbruksföretagarna gäller en motsvarande bestämmelse.

Enligt 3 mom. tillämpas, med iakttagande av vad som föreskrivs i 4 a § i lagen om olycksfallsförsäkring, bestämmelserna om olycksfall i arbete för stipendiats del även på sådan skada eller sjukdom som i arbetet eller under förhållanden som härflyter av arbetet har åsamkats av misshandel eller någon annan uppsåtlig gärning som begåtts av en annan person. Enligt nämnda bestämmelse kan dagpenning och olycksfallspension dock förvägras eller minskas antingen för en bestämd tid eller tills vidare, om arbetstagaren genom sitt handlande före den uppsåtliga gärningen väsentligt har medverkat till uppkomsten av skadan eller sjukdomen.

7 §. I paragrafen föreskrivs om ersättning för arbetsskada. Det föreslås att till 1 mom. fogas ett omnämnande av att ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare betalas förutom till lantbruksföretagare även när en arbetsskada har drabbat en person som avses i 8 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vil-

ken han eller hon är skyldig att teckna försäkring enligt 10 a § i nämnda lag. På så sätt kan en LFöPL-försäkringsskyldig stipendiat få ersättning för arbetskada.

8 §. I paragrafen föreskrivs om ansökan om ersättning som betalas för arbetskada. Det föreslås att paragrafen ändras så att formuläret för blanketten för skadeanmälan fastställs av Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt i stället för social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer inte längre heller skadeanmälan enligt lagen om olycksfallsförsäkring, utan den fastställs av Olycksfallsförsäkringsanstaltens förbund. I lagrummet uppräknas de uppgifter som bör anmälas till Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt med blanketten. Att stipendiater börjar omfattas av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare medför behov av att förnya blanketterna. Det vore ändamålsenligt om blanketterna kunde fastställas av Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

11 §. I paragrafen föreskrivs för närvarande om bestämmande av lantbruksföretagares årsarbetsförtjänst. Det föreslås att 1 mom. ändras genom att till den fogas bestämmelser om bestämmande av stipendiater årsarbetsförtjänst. För lantbruksföretagarverksamhet och stipendiatarbete fastställs med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare olika försäkringar och arbetsinkomster. Det föreslås att den årsarbetsförtjänst som ligger till grund för stipendiater olycksfallsförsäkringsskydd bestäms på basis av den LFöPL-arbetsinkomst som fastställts för stipendiater enligt 21 a §. Om en stipendiat samtidigt har flera LFöPL-arbetsinkomster fastställda för stipendiatarbete, är årsarbetsförtjänsten enligt denna lag det sammanlagda beloppet av de årliga arbetsinkomster som fastställts enligt 21 a § vid den tidpunkt arbetskadan inträffade. Förfarandet är detsamma om stipendiaten också har fastställd arbetsinkomst av lantbruksföretagarverksamhet vid sidan av stipendiatarbetet.

Det föreslås att till 2 mom. fogas ett omnämnande enligt vilket även stipendiater ska omfattas av den bestämmelse som säger att om en stipendiat är försäkringsskyldig enligt lagen om pension för lantbruksföretagare

men när arbetskadan inträffar ännu inte har gällande försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, fastställs årsarbetsförtjänsten i enlighet med bestämmelserna om fastställande av LFöPL-arbetsinkomst.

12 §. I paragrafen bestäms hur storleken på lantbruksföretagares dagpenning fastställs. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket storleken på stipendiater dagpenning är 1/360 av den årsarbetsförtjänst som fastställs enligt förslaget till 11 §. På stipendiat tillämpas inte 1 och 2 mom., som innehåller bestämmelser om fastställande av den årsarbetsförtjänst som ligger till grund för lantbruksföretagares dagpenning i en situation där förhållandena på brukningsenheten har ändrats väsentligt. Till följd av det nya 3 mom. blir de nuvarande 3 och 4 mom. 4 och 5 mom. Samtidigt som det nuvarande 3 mom. blir 4 mom. föreslås att till det fogas ett omnämnande av att på stipendiat tillämpas även bestämmelsen om beaktande av andra förvärvsinkomster när årsarbetsförtjänsten fastställs.

14 §. I paragrafen föreskrivs om den andel av totalkostnaderna för olycksfallsförsäkringen som ska reserveras för utgifterna för skydd i arbete och till vilka ändamål denna andel kan användas. Det föreslås att till paragrafen fogas bestämmelser om att kostnader för skydd i arbete enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare ska användas på samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare även till forskning, utbildning och information som främjar sådant arbetarskydd och sådant utvecklande av arbetsförhållande som tjänar stipendiaternas intressen.

15 §. Det föreslås att 1 mom. ändras så att där konstateras att totalkostnaderna för lantbruksföretagares och stipendiater olycksfallsförsäkringssystem finansieras genom en grundskyddsandel, lantbruksföretagarnas och stipendiaternas försäkringspremieandel, statens andel och avkastningen av placeringar. Till 4 mom. fogas ett omnämnande av att lantbruksföretagarnas och stipendiaternas försäkringspremieandel är 31,8 procent och statens andel 27,8 procent av de totala kostnaderna.

17 §. I paragrafen föreskrivs om skyldighet att betala försäkringspremie och fastställande

av försäkringspremiens storlek. Det föreslås att till 1 mom. fogas en bestämmelse om att en stipendiat som är skyldig att teckna en försäkring som motsvarar minimipensionskyddet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, dvs. försäkring enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare, ska för tiden för nämnda försäkring betala försäkringspremie även för arbetsskadeskydd enligt denna lag.

I 2 mom. föreslås att kopplingen mellan basdelen av lantbruksföretagares försäkringspremie och det sammanlagda beloppet av de sjukvårdskostnader som har ersatts slopas. Sjukvårdskostnaderna har ökat betydligt de senaste åren i och med att olycksfallsförsäkringens fulla kostnadsmotsvarighet trädde i kraft och trycket på att höja basdelen har således ökat. I denna situation skulle det kännas mera naturligt att binda basdelen till vårdkostnaderna inom försäkrings- och ersättningsverksamheten, men denna koppling nämns inte särskilt i lagen, utan den inkluderas i processen när försäkringspremieivån bestäms. Försäkringspremien kan då anses bestå av en vårdkostnadsdel och en riskdel. Med riskdelen täcks alla ersättningskostnader.

Till 2 mom. fogas samtidigt en specialbestämmelse om fastställande av försäkringspremien som gäller stipendiater. För lantbruksföretagare utgörs försäkringspremien av en basdel som är lika stor för alla lantbruksföretagare samt av en förtjänstdel som bestäms på den arbetsinkomst som har fastställts för lantbruksföretagare enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. År 2008 har basdelen av lantbruksföretagares olycksfallsförsäkringspremie varit 26 euro och förtjänstdelen 1,2 % av LFöPL-arbetsinkomsten. Lantbruksföretagarverksamhet är en näring med rätt så hög olycksfallsfrekvens. Lantbruksföretagare beviljas nedsättning av försäkringspremien på de grunder som anges i 3–7 mom. för anslutning till företagshälsovården och regelbundna gårdsbesök och även en årlig nedsättning på 10 %, om det inte har förekommit några arbetsskador som har ersatts. I stipendiatarbete är risken för olycksfall i arbetet inte på samma sätt högre än normalt. Försäkringsperioderna är också kortare än för lantbruksföreta-

gare, så beviljande av nedsättning av försäkringspremien på grundval av skadefria år skulle i praktiken inte särskilt ofta leda till att stipendiater skulle hinna få motsvarande försäkringsrabatter som lantbruksföretagare. Av denna anledning föreslås i 3 mom. en bestämmelse enligt vilken stipendiater inte får de nedsättningar av försäkringspremien som avses i 3–7 mom., men deras försäkringspremie ska vara hälften av den fulla försäkringspremie som fastställts för lantbruksföretagare.

Det föreslås att till 8 mom. fogas ett omnämmande av att social- och hälsovårdsministeriet fastställer grunderna för försäkringspremien på ansökan av Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. Premiens storlek ska fastställas så att den motsvarar den i 15 § 3 mom. avsedda försäkringspremieandelen för lantbruksföretagarna och stipendiaterna.

18 §. I paragrafen föreskrivs om verkställighet av försäkringspremien. Det föreslås att till 1 mom. fogas en hänvisning som gäller stipendiater och enligt vilken vad som föreskrivs i 12 a § 3 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare också tillämpas på premier enligt denna lag. I nämnda 12 a § 3 mom., som föreslås ovan, är det fråga om retroaktivt fastställande av pensionsförsäkring för stipendiater genom tvångsförsäkring. Att den föreslagna hänvisningen tillfogas innebär att även stipendietagares OFLA-försäkring fastställs retroaktivt för motsvarande tid. Till momentet fogas också ett omnämmande av att på stipendiater tillämpas ändå inte de hänvisningar som redan ingår i momentet för närvarande och som gäller 24 §, där det bestäms om förhöjning på grund av försummelse, och 26 § 2–4 mom., där det bestäms om sekundärt försäkringsavgiftsansvar, i lagen om pension för lantbruksföretagare.

20 §. I paragrafen bestäms om finansieringsansvaret för arbetsskadeskydd. Det föreslås att paragrafen ändras så att där konstateras att det ansvar som ordnandet av arbetsskadeskydd för lantbruksföretagare och stipendiater föranleder finansieras med en grundskyddsandel, statens andel och lantbruksföretagarnas och stipendiaternas försäkringspremieandel enligt förhållandet mellan

de finansieringsandelar som anges i OFLAL 15 § 2 och 3 mom.

Samtidigt görs en teknisk ändring i paragrafen som innebär att den bestämmelse slopas som förpliktar till att årligen överföra till ersättningsansvaret det belopp med vilket det sammanlagda beloppet av de olika finansierarnas kostnadsandelar överstiger de under samma år betalda ersättningarna samt utgifterna för skydd i arbete och skäliga förvaltningskostnader. Denna post som ska överföras till ersättningsansvaret hänvisar till den tid då endast finansierarna av tilläggsskyddet, dvs. de försäkrade och staten deltog i fonderingen av fortlöpande ersättningar som beviljats med stöd av lagen. Från och med 2004 års finansieringsreform har finansierarna av grundskyddet deltagit i ovan avsedda fondering och detta har också beaktats i grunderna för ersättningsansvaret. Schemat för ersättningsansvaret enligt de gällande grunderna innehåller på ett heltäckande sätt den penningrörelse som kommer från alla olika finansierare.

21 §. I paragrafen föreskrivs om andra obligatoriska olycksfallsförsäkringar än den som avses i denna lag. Dessa andra försäkringsformer är lantbruksföretagares frivilliga olycksfallsförsäkring och frivilliga fritidsförsäkring. I 5 mom. bestäms om lantbruksföretagares frivilliga försäkring för fritiden. Det föreslås att till momentet fogas ett omnämnande av att även stipendiater har möjlighet att ta frivillig olycksfallsförsäkring för fritiden. Försäkringsvillkoren bestäms på samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009. Lagen tillämpas på sådana olycksfall i arbetet som inträffar och på sådana yrkessjukdomar som yppar sig före lagens ikraftträdande. Olycksfallsförsäkringsanstalten kan vidta åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter innan lagen träder i kraft. Kostnader som förorsakats av åtgärder som vidtagits före lagens ikraftträdande räknas till de totala kostnaderna för olycksfallsförsäkringen 2009.

1.4. Lag om olycksfallsförsäkring

16 a §. I paragrafen ingår bestämmelser om dagpenningens storlek i vissa specialsituationer. I 5 mom. bestäms om fastställande av dagpenningen i de situationer där den försäkrade vid tiden för olycksfallet bl.a. står i flera anställningsförhållanden eller står i anställningsförhållande och samtidigt bedriver lantbruksföretagarverksamhet. Det föreslås att bestämmelsen ordalydelse ändras så att om arbetstagaren vid tiden för olycksfallet utför arbete som är försäkrat enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare utgör dagpenningen 1/360 av årsarbetstjänsten enligt en försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Då beaktas också den OFLA-årsarbetsförtjänst som fastställts för stipendiatarbetet i dagpenningen.

28 §. I paragrafen föreskrivs om fastställande av den försäkrades årsarbetsförtjänst. I 5 mom. bestäms om fastställande av årsarbetsförtjänsten i en situation där arbetstagaren vid tidpunkten för olycksfallet har utfört också LFöPL-försäkrat lantbruksföretagararbete. Det föreslås att 5 mom. ändras så att den årsarbetsförtjänst som fastställts enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare, dvs. LFöPL-arbetsinkomsten beaktas i årsarbetsförtjänsten enligt 28 §. Då beaktas även den OFLA-årsarbetsförtjänst som fastställts av stipendiatarbete i årsarbetsförtjänsten.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009. Lagen tillämpas på sådana olycksfall i arbetet som inträffar och sådana yrkessjukdomar som yppar sig efter lagens ikraftträdande.

1.5. Sjukförsäkringslag

1 kap. Lagens syfte och tillämpningsområde

4 §. Definitioner. I 1 mom. 9 punkten definieras vilka personer som betraktas som i denna lag avsedda företagare. Det föreslås att lagrummet ändras så att hänvisningen till la-

gen om pension för lantbruksföretagare preciseras. Att hänvisningen preciseras betyder att en person som är försäkrad enligt lagen om pension för lantbruksföretagare betraktas som företagare när denna lag tillämpas endast om han eller hon är skyldig att teckna försäkring enligt 1 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare. Härmed betraktas stipendiater som ska försäkras enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inte som företagare när sjukförsäkringslagen tillämpas.

7 kap. **Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenningförmåner**

4 §. Arbetsgivares rätt till dagpenningförmån. I 2 mom. bestäms hur dagpenningförmånen delas mellan arbetsgivarna eller företagarna och arbetsgivarna. Enligt bestämmelsen delas en dagpenningförmån mellan företagaren och arbetsgivaren, om en person som står i anställningsförhållande samtidigt också är verksam som företagare enligt lagen om pension för företagare eller som lantbruksföretagare enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Det föreslås att 2 punkten ändras så dagpenningförmånen också delas mellan arbetsgivaren och stipendiaten, om en person som står i anställningsförhållande samtidigt är verksam som stipendiat som är försäkrad enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

11 kap. **Beloppet av dagpenningförmånerna**

2 §. Arbetsinkomst. I paragrafen bestäms vad som avses med arbetsinkomst. Enligt 1 mom. 2 punkten avses med arbetsinkomst som utgör grund för dagpenning den fastställda arbetsinkomst för respektive år som avses i lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare. Med andra ord, för en sådan företagare eller lantbruksföretagare som har ovan nämnd pensionsförsäkring betraktas som arbetsinkomst arbetsinkomsten enligt pensionsförsäkringen i stället för förvärvsinkomsten av den egna företagsverksamheten. Det föreslås att bestämmelsen i fortsättningen tillämpas

även på stipendiater som är försäkrade enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Detta är möjligt utan att den nuvarande bestämmelsen ändras. Härmed betraktas som arbetsinkomst för en stipendiat som är försäkrad på det sätt som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare stipendiats fastställda arbetsinkomst enligt pensionslagen.

I 2 mom. bestäms vad som ska betraktas som arbetsinkomst för en sådan person som bedriver verksamhet som i princip betraktas som arbete som ska pensionsförsäkras enligt antingen lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, men personen ändå inte är skyldig att teckna ovan nämnda pensionsförsäkring. Det föreslås att momentet ändras så att som en stipendiats arbetsinkomst betraktas skattepliktigt stipendium, om stipendiaten inte är skyldig att försäkra sig på grund av arbetet på stipendiet på det sätt som avses i LFöPL.

18 kap. **Sjukförsäkringsfonden och försäkringsavgifter**

14 §. Grunden för sjukförsäkringens sjukvårdspremie. Det föreslås att till 2 mom. fogas en ny 10 punkt. Där bestäms om grunden för stipendiats sjukvårdspremie. I enlighet med momentets inledande stycke ska även när stipendiats sjukvårdspremie fastställs som grund användas den årliga arbetsinkomsten enligt LFöPL-försäkringen sedan den justerats med lönekoeficienten på det sätt som föreskrivs i lagen om pension för lantbruksföretagare. Efter momentets inledande stycke uppräknas i momentet de inkomster som användningen av FöPL- eller LFöPL-årsinkomsten som grund för sjukvårdspremien ersätter. Det föreslås att denna inkomstförteckning utökas med den nya inkomstposten stipendium som den årliga LFöPL-arbetsinkomsten kan ersätta när sjukvårdspremien fastställs. På grund av den föreslagna 10 punkten företas tekniska ändringar i 8 och 9 punkten.

Det föreslås att 3 mom. ändras så att även sjukvårdspremien för en LFöPL-försäkrad stipendiat fastställs med iakttagande i tillämpliga delar av vad som bestäms om be-

räkning av den beskattningsbara inkomsten vid kommunalbeskattningen. När stipendiaters sjukvårdspremie fastställs avdras inte heller en försäkringsavgift som betalats med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare, liksom inte heller i fråga om andra LFöPL-försäkrade.

15 §. *Grunden för sjukförsäkringens dagpenningsspremie.* För närvarande föreskrivs i 3 mom. om den inkomst som används som grund för företagares och lantbruksföretagares dagpenningsspremie. Enligt det inledande stycket i 3 mom. används den arbetsinkomst enligt FöPL och LFöPL som fastställts för respektive år som grund för dagpenningsspremien med stöd av dessa lagar, till den del denna arbetsinkomst ersätter de inkomster som uppräknas i momentet. Det föreslås att ovan nämnda bestämmelse tillämpas som sådan även som grund för stipendiaters dagpenningsspremie. Härmed används som grund även för stipendiaters dagpenningsspremie den årliga arbetsinkomsten enligt LFöPL-försäkringens som har justerats med lönekoeficienten på det sätt som föreskrivs i lagen om pension för lantbruksföretagare. Samtidigt fogas till inkomstförteckningen i 3 mom. en ny 9 punkt, där stipendium intas som en inkomstpost som den årliga LFöPL-arbetsinkomsten ersätter när dagpenningsspremien fastställs, om personen i fråga har ovan nämnd LFöPL-försäkring. På grund av förslaget till 9 punkt görs tekniska ändringar i 7 och 8 punkten. Samtidigt fogas en hänvisning till 3 mom. 9 punkten till 4 mom. Härmed fastställs sjukförsäkringens dagpenningsspremie för en stipendiat som inte har ovan nämnda pensionsförsäkring på grund av stipendiet enligt 3 mom. 9 punkten.

Ikraftträdandebestämmelse

Enligt 1 mom. träder lagen i kraft den 1 januari 2009.

Enligt 2 mom. tillämpas lagen på de fall där den försäkrades arbetsförmåga eller rätt till en förmån inträder den 1 juli 2009 eller därefter. En stipendiats LFöPL-försäkring har kunnat gälla under den sex månaders granskningsperiod som avses i 11 kap. 4 § tidigast den 30 juni 2009.

I 3 mom. bestäms om användning av stipendiats LFöPL-arbetsinkomst och skattepliktiga stipendium som grund för stipendiats dagpenningsspremie när den försäkrades arbetsförmåga eller rätt till en förmån inträder mellan den 1 juli 2009 och den 31 december 2010. Tillämpningen av bestämmelsen är således för sjukdagpenningens och delsjukdagpenningens del bunden till den tidpunkt då arbetsförmågan inträder och för andra dagpenningsspremiernas, t.ex. moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningens, del till den tidpunkt då rätten till förmånen uppkommer. Skatteförvaltningen kan ge Folkpensionsanstalten information om stipendiats LFöPL-arbetsinkomst och skattepliktiga stipendier första gången för skatteåret 2009, dvs. i slutet av 2010. Sålunda kan den LFöPL-arbetsinkomst som fastställs för stipendiaten eller det skattepliktiga stipendiet användas som i 11 kap. 3 § i sjukförsäkringslagen avsedd arbetsinkomst som konstateras vid beskattningen först från början av 2011 och som i 11 kap. 4 § avsedd inkomstgrund under sex månader på den försäkrades ansökan tidigast den 1 juli 2009. I situationer som gäller arbetsförmåga eller rätt till förmån som inträder den 1 juli 2009 eller därefter kan som inkomst under sex månader beaktas den LFöPL-arbetsinkomst som fastställts för stipendiaten eller i stället för den det skattepliktiga stipendiet.

I 4 mom. bestäms om sjukvårds- och dagpenningsspremiegrunderna enligt 18 kap. 14 § och 15 § för stipendiater tillämpas första gången på den sjukvårds- och dagpenningsspremie som fastställs för 2009.

Enligt 5 mom. kan åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter vidtas innan lagen träder i kraft.

1.6. Lag om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningsspremiernas förmåner

47 §. *Betalning till arbetsgivare.* I 2 mom. bestäms om delning av rehabiliteringspenningen mellan arbetsgivarna eller företagarna och arbetsgivarna. Enligt bestämmelsen delas rehabiliteringspenningen mellan företagaren och arbetsgivaren, om en försäkrad som står i

anställningsförhållande samtidigt är företagare enligt lagen om pension för företagare eller lantbruksföretagare enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Det föreslås att 2 mom. ändras så att rehabiliteringspenningen också delas mellan arbetsgivaren och stipendiaten, om en försäkrad som står i anställningsförhållande samtidigt också är en försäkrad stipendiat enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009. Lagen tillämpas på rehabiliteringspenningen när en stipendiats rätt till rehabiliteringspenning börjar den 1 juli 2009 eller därefter. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.7. Lag om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

1 §. Det föreslås att paragrafen ändras så att där konstateras att det i lagen också föreskrivs om rätt för stipendiater att få dagpenning för självrisktiden. Dessutom ändras lagrummets hänvisning till den självrisktid som nämns i 19 § 1 mom. i den upphävda sjukförsäkringslagen (364/1963) till en hänvisning till 8 kap. 7 § 1 mom. i den nuvarande sjukförsäkringslagen, där det bestäms om självrisktid för sjukdagpenning.

2 §. I paragrafen definieras närmare vad som avses med lantbruksföretagare och stipendiat enligt denna lag. Enligt bestämmelsen avses med lantbruksföretagare och stipendiat den som då arbetsförmågan inträder har en giltig försäkring som gäller minimipensionsskyddet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller har ansökt om en sådan försäkring. Vad som nedan i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den föreskrivs om lantbruksföretagare gäller också stipendiater.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009. Lagen tillämpas på en stipendiat vars arbetsförmåga har inträtt efter lagens ikraftträdande. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.8. Lag om utkomstskydd för arbetslösa

1 kap. Allmänna bestämmelser

6 §. Företagare. Det föreslås att företagardefinitionen i 1 mom. ändras så att som företagare betraktas inte en stipendiat som avses i 1 a § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Enligt den gällande lagen betraktas som företagare en person som för sin huvudsyssla är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. Eftersom det föreskrivs om skyldighet för stipendiater att försäkra sig i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare, skulle stipendiater som omfattas av försäkringsskyldighet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare vara företagare enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Eftersom avsikten inte är att ändra stipendiaternas ställning när lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas fast bestämmelser om deras pensionsskydd tas in i lagen om pension för lantbruksföretagare, bör de stipendiater ställas utanför företagardefinitionen som omfattas av försäkringsskyldigheten med stöd av 1 a § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

2 kap. Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

4 §. Företagsverksamhet och eget arbete. I propositionen föreslås att regleringen som gäller egentlig företagsverksamhet och eget arbete särskiljs i 2 kap. Rubriken för paragrafens ändras så att i rubriken nämns förutom företagsverksamhet även eget arbete. Efter ändringen motsvarar paragrafens rubrik bättre dess innehåll.

5 §. Upphörande med och avbrott i företagsverksamhet. Bestämmelserna om upphörande med och avbrott i både företagsverksamhet och eget arbete i samma paragraf har varit ägnade att föranleda begreppsmässig förvirring när lagen har tillämpats. Nu föreslås att omnämmandet av eget arbete slopas i 1—3 mom. Det föreslås en egen paragraf (5 a §) om upphörande med eget arbete. Ändringen klarlägger skillnaden mellan att vara sysselsatt i företagsverksamhet och i eget arbete. Den som är sysselsatt i eget arbete bär ingen företagarrisk, och detta kan beaktas bättre genom att upphörande med eget arbete avskiljs till en egen paragraf. Med tanke på tillämpningen av lagen har det också varit problematiskt hur man ska skilja mellan avbrott i eget arbete och upphörande med verksamhet, eftersom den som är sysselsatt i eget arbete sällan har sådana omsättnings- eller anläggningstillgångar som han eller hon kunde avstå ifrån och på så sätt visa att verksamheten upphört helt och hållet. Ändringen klarlägger situationen också till denna del, eftersom det i fortsättningen för eget arbetes del alltid blir fråga om att bedöma huruvida verksamheten upphört.

5 a §. Upphörande med eget arbete. Paragrafen är ny. I 1 mom. föreskrivs om de förutsättningar som ska föreligga för att sysselsättningen i eget arbete ska anses ha upphört. I rättspraxis betraktas som eget arbete sådana arbetsformer där det inte uppkommer något arbetsavtalsförhållande och syftet med verksamheten åtminstone inte är att direkt få affärsvinst. Typiska exempel på sådana som är sysselsatta i eget arbete är sådana som bygger sitt eget hus, närståendevårdare och sådana som arbetar med stöd av stipendium samt konstutövare. Enbart det att en person är sysselsatt i eget arbete utgör inte något hinder för betalning av arbetslöshetsförmåner, utan dessutom förutsätts att sysselsättningen i eget arbete utgör huvudsyssla. Sysselsättning i bisyssla utgör inte hinder för betalning av arbetslöshetsförmåner.

En person som är sysselsatt i eget arbete på heltid är sysselsatt i sin verksamhet till dessa att det på grundval av en utredning som personen visat upp eller annars är uppenbart att verksamheten inte fortsätter. Om den arbetsökande hänvisar till att verksamheten upp-

hört och det inte finns något sätt på vilket han eller hon rimligen skulle kunna bevisa saken måste avgörandet baseras på den arbetssökandes anmälan. I en sådan situation ger Arbetskraftsmyndigheten den arbetssökande ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande om att hinder inte föreligger. Detta första utlåtande ges för en bestämd tid och högst för fyra månader. Efter att tiden gått ut granskas situationen på nytt och då utreds det om personen i fråga är sysselsatt i eget arbete under giltighetstiden för det Arbetskraftspolitiska utlåtande så att det utgör ett hinder för betalning av arbetslöshetsförmånen. Ansökan om stipendium under giltighetstiden för ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande är inte ett bevis på att man är sysselsatt i eget arbete på heltid. Inte heller publicering av skriftliga arbeten och artiklar eller prestation av verk som blivit klara redan innan man anmälde sig som arbetssökande under tiden för ett utlåtande för viss tid visar att verksamheten utgör huvudsyssla.

Den som varit sysselsatt i eget arbete har i regel inga sådana omsättnings- eller anläggningstillgångar som han eller hon skulle kunna avstå ifrån för att verksamheten ska betraktas som avslutad. Exempelvis en konstnär behöver inte avstå från förnödenheter eller verktyg som han eller hon behöver för att upprätthålla sin yrkesskicklighet eller från sitt sedvanliga lager av verk för att vara berättigad till arbetslöshetsförmån. Förutom den arbetssökandes anmälan kunde omständigheter som påvisar att sysselsättningen i eget arbete upphört vara åtminstone att en avhandling inlämnats för preliminär granskning och att stipendieperioden gått ut.

I 2 mom. föreslås en hänvisning till 2 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa där det föreskrivs om bl.a. företagsverksamhet som utgör bisyssla. Enligt hänvisningen anses sysselsättning i eget arbete utgöra bisyssla enligt samma grunder som när företagsverksamhet anses utgöra bisyssla.

11 §. Frånvaro från arbetsmarknaden. I 2 mom. uppräknas de situationer där en arbetsökande anses ha haft en godtagbar orsak till sin frånvaro från arbetsmarknaden. Verksamhet som utgör egen företagsverksamhet eller eget arbete innebär numera att man befinner sig på arbetsmarknaden. Heltidsstudier

är åter en godtagbar orsak att vara borta från arbetsmarknaden. Eftersom det är problematiskt att bedöma den arbetsmängd som i synnerhet konstnärligt arbete kräver, föreslås att till förteckningen i momentet fogas ett omnämmande av stipendieperiod. I fortsättningen ska stipendieperiod vara en godtagbar orsak att vara borta från arbetsmarknaden och myndigheten behöver inte bedöma verksamhetens sysselsättande inverkan eller tidsmässiga inriktning. Godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden är endast den tid för vilken stipendiet beviljats. Också stipendier som beviljats för kortare tid än fyra månader är en godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden. Om den period under vilken stipendiet är avsett att utgöra utkomst inte framgår av stipendiebeslutet, divideras stipendiet med det månatliga eurobeloppet av skattefritt stipendium (2008 1 320 e/mån.), och stipendieperioden anses fortgå denna kalkylerade tid.

5 kap. **Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning**

3 §. Löntagares arbetsvillkor. 7 §. Företagares arbetsvillkor. 10 §. Arbetsvillkorets giltighet. I 3 § 3 mom., 7 § 2 mom. och 10 § 4 mom. uppräknas de situationer där det finns en godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden. I överensstämmelse med den ändring som föreslås i 2 kap. 11 § 2 mom. föreslås att stipendieperiod fogas till förteckningarna. Stipendieperiodens längd bedöms på samma sätt som i fråga om 2 kap. 11 §. Också stipendier som varar kortare tid än fyra månader utgör godtagbar orsak till frånvaro från arbetsmarknaden.

9 kap. **Arbetsmarknadsstödet belopp och varaktighet**

5 §. Arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det bestäms att arbetsmarknadsstöd betalas under 130 dagar till stipendiater utan behovsprövning. Rätten till arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning förutsätter att stipendiaten har varit försäkrad stipendiat sammanlagt 24 månader

under de föregående 48 månaderna. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt fastställer försäkringen för stipendiatens arbetsperiod, som grundar sig på stipendiebeslutet eller vid behov stipendiatens egen anmälan. Folkpensionsanstalten fattar beslut om arbetsmarknadsstöd med stöd av försäkringsuppgifterna i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts register.

Granskningsperioden på 48 månader kan förlängas av godtagbar orsak. Orsakerna är desamma som i fråga om arbetslöshetsdagpenningens arbetsvillkor. Till följd av sakens natur är arbete på stipendium inte en orsak som förlänger granskningsperioden, eftersom arbetet omfattas av försäkringsskyldighet.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

1.9. **Lag om avbyttarservice för lantbruksföretagare**

3 §. Definition på lantbruksföretagare. I paragrafen definieras vad som avses med en lantbruksföretagare som har rätt till avbyttarservice i lagen om avbyttarservice för lantbruksföretagare. Enligt den nuvarande bestämmelsen avses med lantbruksföretagare en person som genom att själv delta i arbetet bedriver lantbruk och som varit skyldig att teckna en försäkring för minimipensionskydd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Eftersom det är möjligt att en person både bedriver lantbruk och arbetar som stipendiat samtidigt som hon eller han är lantbruksföretagare, föreslås att paragrafen preciseras så att som lantbruksföretagare betraktas en person som genom att själv delta i arbetet bedriver lantbruk så att han eller hon har varit skyldig att teckna en försäkring enligt 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för lantbruksföretagarverksamheten. Som lantbruksföretagare som avses i lagen om avbyttarservice betraktas då inte sådana stipendiater som bedriver lantbruksföretagarverksamhet och som har en obligatorisk LFöPL-försäkring för stipendiatarbetet, men inte för lantbruksföretagarverksamheten.

27 §. Avgift för vikariehjälp. Det föreslås att paragrafen preciseras så att den avgift som uppbärs för vikariehjälp alltid uppbärs bara enligt den arbetsinkomst som fastställs för lantbruksföretagarverksamhet enligt 14 § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Då kan det faktum att lantbruksföretagaren är försäkrad även för stipendiatarbete enligt lagen om pension för lantbruksföretagare inte påverka lantbruksföretagarens avgift för vikariehjälp.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

1.10. Lag om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk

29 §. Fastställande av grundbeloppet. I bestämmelsen anges hur grundbeloppet av det avträdelsestöd som betalas när någon upphör med att bedriva jordbruk beräknas. I avträdelsestödet grundbelopp beaktas inte annat än nuvarande lantbruksföretagarverksamhet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Pension som intjänats av anställningsförhållanden eller annan företagareverksamhet beaktas inte när avträdelsestödet fastställs. Det föreslås att till bestämmelsen fogas ett omnämmande av att i avträdelsestödet grundbelopp beaktas inte heller rätt till pension för stipendiatarbete enligt 8 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare.

41 §. Erhållande och intjänande av pension. Enligt nuvarande 41 § 2 mom. kan en lantbruksföretagare inte intjäna ny pension med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken han eller hon får avträdelsestöd. Det föreslås att bestämmelsens ordalydelse ändras så att det vid sidan av avträdelsestöd blir möjligt att intjäna nytt pensionsskydd på grund av stipendiearbete, som också försäkras i lagen om pension för lantbruksföretagare. Bestämmelsen om att LFöPL-pension inte kan intjänas vid sidan av avträdelsestöd är avsedd att gälla lantbruksföretagarverksamhet enligt 3 eller 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare, eftersom avträdelsestödet har beviljats på

grund av upphörande med jordbruket. Det föreslås att bestämmelsens ordalydelse ändras genom att det tas in en hänvisning till nämnda bestämmelser.

Enligt 3 mom. intjänas pension av annat förvärvsarbete än sådant som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsestöd betalas på samma sätt som det i arbetspensionslagarna bestäms om arbete under tid med pension, dvs. 1,5 % om året. Det föreslås att bestämmelsen preciseras så att mottagaren av avträdelsestöd intjänar pension av annat förvärvsarbete än lantbruksföretagarverksamhet enligt 3 och 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare på samma sätt som av försäkrat arbete under tid med pension. Härvid intjänas 1,5 % pension om året även av LFöPL-försäkrat stipendiearbete som utförts vid sidan av det avträdelsestöd som betalas.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

1.11. Lag om avträdelsestöd för lantbruksföretagare

24 §. Det föreslås att 2 mom. ändras på motsvarande sätt som 41 § 2 mom. i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk ovan. Det är således möjligt att vid sidan av avträdelsestöd ha LFöPL-försäkring för arbete på stipendium.

Det föreslås att 3 mom. ändras på motsvarande sätt som 41 § 3 mom. i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk. Härmed intjänas 1,5 % även för stipendiearbete som utförts under tid med avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009. Det föreslås att lagen tillämpas på alla avträdelser som inträffat under åren 1995—2006.

1.12. Lag om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet

2 a §. Definitioner. I 3 punkten definieras vad som i denna lag avses med företagare. Lagrummet ändras så att hänvisningen till företagare som är försäkringsskyldiga enligt lagen om pension för lantbruksföretagare preciseras till en hänvisning till lantbruksföretagare som är försäkringsskyldiga enligt 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Stipendiater betraktas således inte som företagare när det bedöms om de omfattas av den finska lagstiftningen om social trygghet.

Till paragrafen fogas en ny 6 a punkt. Där definieras vad som i denna lag avses med stipendiat. Stipendiat är en person som på grund av arbete på stipendium är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Det är nödvändigt att definiera stipendiat på grund av den ändring som föreslås i 7 § 3 punkten.

7 §. Arbete och studier utomlands. I paragrafen uppräknas de grupper av personer beträffande vilka lagstiftningen om social trygghet på ansökan kan fortsätta att tillämpas även efter en utomlandsvistelse som har varat över ett år. Enligt 3 punkten hör till dessa personer bl.a. heltidsstuderande, som genomgår yrkesutbildning eller utbildning som leder till examen, och forskare som bedriver vetenskaplig postdoktorforskning. Den gällande paragrafen tillämpas inte på konstnärer. Paragrafens tillämpningsområde utvidgas genom att till 3 punkten fogas stipendiater som avses i 2 a § 6 a punkten. På så sätt utvidgas paragrafens tillämpningsområde även till sådana stipendiater som bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet utomlands och som är försäkringsskyldiga på grund av sitt arbete på stipendium med stöd av 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

1.13. Lag om bostadsbidrag för pensionsstagare

12 §. Årsinkomst. I paragrafen bestäms om årsinkomst som beaktas i bostadsbidraget för pensionstagare. Det föreslås att 2 mom. 1 punkten ändras så att som årsinkomst som ska beaktas när bostadsbidraget beräknas beaktas även den LFöPL-årsinkomst som fastställts för stipendiater.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

I 2 mom. sägs att om en person får bostadsbidrag när lagen träder i kraft, beaktas i hans eller hennes bostadsbidrag inte LFöPL-arbetsinkomsten förrän bostadsbidraget av någon annan orsak ska justeras med stöd av 17 § i lagen om bostadsbidrag för pensionsstagare.

1.14. Lag om företagshälsovård

2 §. Definitioner. Enligt gällande 1 mom. 6 punkten avses med företagare och andra som utför eget arbete en person som avses i lagen om pension för företagare eller i lagen om pension för lantbruksföretagare. Det föreslås att lagrummet preciseras så att i lagen om företagshälsovård avses med företagare och andra som utför eget arbete en person som avses i lagen om pension för företagare eller en lantbruksföretagare som avses i 3 och 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare.

Ikraftträdandebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

2. Ikraftträdande

Avsikten är att de föreslagna lagarna ska träda i kraft den 1 januari 2009.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 22 december 2006 om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 2 § 1 mom. 5 punkten, rubriken för 10 §, rubriken för 12 §, rubriken för 14 § och 14 § 1 mom., 22 § 1 och 4 mom., 23 och 25 §, rubriken för 26 § och 26 § 1 mom., 27, 29 och 125 §, 135 § 1 och 3 mom. samt 154 § 1 mom., av dem 135 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1170/2007, samt
fogas till lagen nya 1 a, 8 a, 8 b, 9 a, 10 a—10 c, 12 a, 12 b, 21 a—21 c, 135 a, 141 a och 141 b § samt till 11 § ett nytt 2 mom. och till 114 § ett nytt 5 mom. som följer:

1 kap.

2 §

Lagens syfte*Centrala definitioner*

1 a §

I denna lag avses med

Tillämpning av lagen på stipendiater

I denna lag föreskrivs också om den rätt till pensioner och rehabilitering enligt 1 § 1 mom. som stipendiater som bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet har samt om den rätt till familjepension och grupplivförsäkringsersättning som stipendiaters förmånstagare har.

Stipendiater som är bosatta i Finland och som arbetar med stöd av stipendium som beviljats från Finland ska försäkra sig i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt för ålderdom, invaliditet och dödsfall såsom föreskrivs i denna lag.

5) arbetsinkomst den årliga arbetsinkomst som fastställts för en lantbruksföretagare i enlighet med 14 § och för en stipendiat i enlighet med 21 a §,

8 a §

Stipendiat

I denna lag avses med stipendiat en i Finland bosatt person som utan att stå i anställningsförhållande till den som beviljat stipendiet bedriver vetenskaplig forskning eller

konstnärlig verksamhet i Finland med stöd av ett stipendium som beviljats honom eller henne personligen från Finland. Detsamma gäller en person som på motsvarande sätt utan att stå i anställningsförhållande arbetar i en forskar- eller konstnärsgrupp som beviljats stipendium. Som en ovan avsedd stipendiat betraktas också en person som medan han eller hon står i anställningsförhållande eller bedriver företagaverksamhet får stipendium för forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs separat från anställningsförhållandet eller företagaverksamheten. Bosättning i Finland förutsätts ändå inte av en stipendiat på vilken tillämpas den finska lagstiftningen om social trygghet på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

Med vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs i Finland jämföras forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs utomlands, om stipendium har beviljats från Finland för forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs någon annanstans än i Finland.

Som bedrivande av ovan avsedd vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet betraktas inte studier eller lärdomsprov i anslutning till yrkesinriktad grundexamen, yrkeshögskoleexamen eller lägre eller högre högskoleexamen.

8 b §

Stipendiatarbete som faller utanför lagens tillämpningsområde

Denna lag gäller inte stipendiatarbete

1) före ingången av den kalendermånad som följer efter uppnådd 18 års ålder, eller arbete som fortgår efter den kalendermånad då stipendiaten fyller 68 år,

2) som efter ingången av den kalendermånad som följer efter uppnådd 18 års ålder inte har fortgått minst fyra månader utan avbrott,

3) som har börjat eller fortgått efter det att stipendiaten har avgått med ålderspension enligt arbetspensionslagarna,

4) för tid under vilken stipendiatens uppskattade årliga arbetsinkomst är lägre än 2 752,07 euro,

5) om den finska lagstiftningen om social trygghet inte tillämpas på stipendiaten på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

9 a §

Bestämmelser som gäller stipendiater

Stipendiaters rätt till ålderspension, deltidspension, rehabilitering och invalidpension samt stipendiaters förmånstagares rätt till familjepension och grupplivförsäkringersättning bestäms på samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare och lantbruksföretagares förmånstagare. Vad som i denna lag och lagen om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare (1281/2006) föreskrivs om lantbruksföretagare och lantbruksföretagarverksamhet gäller på motsvarande sätt också stipendiater och arbete på stipendium, om inte något annat föreskrivs särskilt om stipendiater och arbete på stipendium.

För stipendiater och arbete på stipendium gäller dock inte det som föreskrivs i denna lags

1) 3 § om lantbruksföretagare, 4 § om lantbruksföretagares familjemedlem, 5 § om lantbruksföretagare i aktiebolag eller annat företag, 6 § om brukningsenhet, 7 § om lantbruksföretagarverksamhet som faller utanför lagens tillämpningsområde, 8 § om lantbruksföretagarverksamhet utomlands, 10 § om att teckna försäkring för lantbruksföretagare, 12 § om pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för lantbruksföretagare, 13 § om försäkring när lantbruksföretagaren inte uppfyller nedre gränsen för försäkring eller när lantbruksföretagaren får ålderspension, 14 § om fastställande och justering av arbetsinkomsten, 15 § om brukningsenhetens arbetsinkomst, 16 § om arbetsinkomsten av odlad jordbruksmark, 17 § om arbetsinkomsten av växtlig skogsmark, 18 § om fördelning av arbetsinkomsten från brukningsenheten, 19 § om arbetsinkomsten för lantbruksföretagares familjemedlem, 20 § om renägars arbetsinkomst

och 21 § om arbetsinkomsten för lantbruksföretagare som får invalid- eller deltidspension,

2) 24 § om förhöjning på grund av försummelse och 26 § 2—4 mom. om lantbruksföretagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna, och inte

3) 115 § om Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts uppgifter i anslutning till företagshälsovården för lantbruksföretagare, 141 § om lantbruksföretagarnas skyldighet att lämna uppgifter och 144 § om gårdsbesöksregister för företagshälsovården för lantbruksföretagare.

3 kap.

Ordnanande av pensionsskydd

10 §

Att teckna försäkring för lantbruksföretagare

10 a §

Att teckna försäkring för stipendiater

En stipendiat är skyldig att teckna i 1 a § avsedd försäkring när han eller hon har beviljats ett stipendium från Finland med stöd av vilket stipendiaten arbetar minst fyra månader utan avbrott i Finland och beloppet av det beviljade stipendiet omvandlat till årlig arbetsinkomst på det sätt som föreskrivs i 21 a § är minst 2 752,07 euro per år. Stipendiaten ansluts även till grupplivförsäkringen enligt denna lag.

Stipendiaten är skyldig att teckna i 1 mom. avsedd försäkring i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt inom tre månader från det att arbetet på stipendiet inleddes. Pensionsanstalten fastställer försäkringen på grundval av det stipendiebeslut som stipendiaten visar upp eller anmälan enligt 141 b § från den som beviljat stipendiet. Av stipendiebeslutet eller någon annan utredning som ska visas upp utöver det eller av anmälan enligt 141 b § ska framgå beloppet av stipendiatens personliga stipendium.

Arbetet på stipendiet anses börja och sluta i enlighet med den arbetsperiod som nämns i stipendiebeslutet eller i den anmälan som avses i 141 b §. I annat fall anses arbetet på stipendiet börja den begynnelse- och fortsätta till den slutdag som stipendiaten uppger. Arbetet på stipendiet kan dock anses ha börjat tidigast från och med tidpunkten för beslutet om beviljande av stipendiet. Försäkringen fastställs för den arbetsperiod som avses ovan.

Försäkringen kan inte fastställas retroaktivt för längre tid än för det pågående kalenderåret och det närmast föregående kalenderåret. Har försäkringsskyldigheten försumrats för tid som föregår den som avses ovan, är rätten till pension enligt denna lag till denna del förverkad.

10 b §

Giltighet för stipendiatens försäkring och upphörande av den

En försäkring som avses i 10 a § 3 mom. fortsätter att gälla oberoende av stipendiatens bosättning och arbete i ett annat land än ett EU- eller EES-land eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet, om den finska lagstiftningen om social trygghet fortfarande tillämpas på stipendiaten med stöd av lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993). Ovan nämnda försäkring fortsätter också att gälla trots stipendiatens bosättning och arbete i ett EU- eller EES-land eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet, om den finska lagstiftningen om social trygghet tillämpas på stipendiaten med stöd av bestämmelserna i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

Om det arbete som beaktats i en försäkring som fastställts för en stipendiat avbryts för minst fyra månader på grund av stipendiatens sjukdom, rehabilitering, barnafödelse eller vård av ett barn under tre år, värnplikt, civiltjänstgöring eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa och stipendiaten

också har underrättat den som beviljat stipendiet om att arbetet avbryts, kan försäkringen på stipendiatsens ansökan avbrytas från ingången av kalendermånaden efter den då arbetet på stipendiet har avbrutits. När stipendiaten efter avbrottet börjar arbeta på stipendiet på nytt, fortsätter försäkringen på stipendiatsens ansökan att gälla för den återstående, minst fyra månader långa arbetsperioden enligt det ursprungliga försäkringsbeslutet.

Försäkringen upphör att gälla tidigare än den slutdag som avses i 10 a § 3 mom., om det på grundval av stipendiatsens anmälan eller någon annan utredning framgår att stipendiaten har avslutat det arbete som avses i 10 a § eller om stipendiaten annars inte längre är skyldig att ordna med försäkring. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt kan efter att ha fått utredningen kontrollera det beslut som getts med stöd av 10 a § 3 mom. så att beslut om försäkringen fattas retroaktivt till den dag då förutsättningar för att teckna försäkring inte föreligger.

10 c §

Att teckna försäkring för stipendiater som bedriver lantbruksföretagarverksamhet

Om en lantbruksföretagare också utför arbete som omfattas av denna lag i egenskap av stipendiat fastställs försäkringen för lantbruksföretagarverksamheten och arbetet som stipendiat särskilt.

11 §

Villkoren för grupplivförsäkringen

Villkoren för den grupplivförsäkring som avses i 1 mom. tillämpas också på stipendiater som är försäkrade enligt 10 a §. Vad som i nämnda villkor föreskrivs om lantbruksföretagare gäller på motsvarande sätt även stipendiater.

12 §

Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för lantbruksföretagare

12 a §

Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för stipendiater

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt övervakar att stipendiaterna fullgör sin skyldighet att ordna med försäkring enligt denna lag. En stipendiat är skyldig att lämna pensionsanstalten uppgifter enligt 141 a §.

Har en stipendiat försummat att teckna försäkring enligt denna lag ska pensionsanstalten uppmana stipendiaten att rätta till försummelsen. Rättar stipendiaten inte till försummelsen inom en tid som pensionsanstalten föreskriver, försäkras pensionsanstalten stipendiaten i enlighet med denna lag (*tvångsförsäkring*).

När stipendiaten tvångsförsäkras tillämpas i fråga om försäkringens början och rätten till pension för den retroaktiva tiden vad som föreskrivs i 10 a § 3 och 4 mom. I samband med tvångsförsäkrandet fastställer pensionsanstalten en arbetsinkomst för stipendiaten på grundval av inhämtad utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning och tar ut arbetspensionsförsäkringsavgiften.

12 b §

Kringgående av skyldigheten att ordna med försäkring

Om en rättshandling för att skyldigheten att ordna med försäkring enligt denna lag ska kunna kringgåas eller av något annat liknande skäl har getts ett sådant innehåll som inte motsvarar sakens faktiska natur eller syfte ska, när försäkringsavgiften fastställs eller

när ett ärende behandlas, förfaras enligt sakens faktiska natur och syfte.

särskilt för arbetet på respektive stipendium på det sätt som föreskrivs i 1 och 2 mom.

14 §

Fastställande och justering av arbetsinkomsten för lantbruksföretagare

När försäkringen börjar fastställer Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt en årlig arbetsinkomst för lantbruksföretagaren. För lantbruksföretagaren fastställs den arbetsinkomst som skäligen kan uppskattas fortgående motsvara hans eller hennes arbetsinsats i lantbruksföretagarverksamhet som faller under denna lag.

21 a §

Fastställande av arbetsinkomsten för stipendiater

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt fastställer från och med det att arbete som avses i 10 a § börjar en årlig arbetsinkomst för stipendiaten för den arbetsperiod som avses i 10 a § 3 mom. Stipendiatens årliga arbetsinkomst bestäms så att det stipendium som beviljats honom eller henne för arbetet divideras med antalet dagar som ingår i stipendieperioden och det erhållna penningbeloppet multipliceras med trehundra sextio.

Om det av beslutet om beviljande av stipendiet eller av anmälan enligt 141 b § framgår att en del av stipendiet har beviljats för ersätta material- och andra kostnader för arbetet på stipendiet, ska stipendiaten förete Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt en kalkyl över den andel som motsvarar kostnaderna. Innan den årliga arbetsinkomsten fastställs dras den andel som enligt pensionsanstaltens uppskattning motsvarar kostnaderna av från det beviljade stipendiet.

Om flera stipendier har beviljats för samma eller delvis samma arbetsperiod, och vart och ett av dem uppfyller villkoren enligt 10 a § 1 mom., fastställs den årliga arbetsinkomsten

21 b §

Arbetsinkomsten för stipendiater som får invalid- eller deltidspension

Såsom arbetsinkomst för en stipendiat som är berättigad till invalidpension fastställs räknat från pensionsfallet den arbetsinkomst som svarar mot hans eller hennes återstående förmåga att utföra arbete på stipendiet.

Arbetsinkomsten för en stipendiat som får deltidspension är hälften av den stabiliserade arbetsinkomst som avses i 36 § 4 mom. 1 punkten, om stipendiaten fortsätter med sitt arbete som stipendiat under den tid han eller hon får deltidspension enligt denna lag.

21 c §

Fastställande av arbetsinkomsten för stipendiater som bedriver lantbruksföretagarverksamhet

Om en lantbruksföretagare också utför arbete som omfattas av denna lag i egenskap av stipendiat, fastställs arbetsinkomsten av lantbruksföretagarverksamhet enligt 3 § särskilt med iakttagande av 14—21 § och inkomsten av arbetet som stipendiat särskilt med iakttagande av 21 a § och 21 b §.

22 §

Arbetspensionsförsäkringsavgift

För finansiering av pensionsskyddet enligt denna lag är lantbruksföretagaren och stipendiaten skyldig att betala en arbetspensionsförsäkringsavgift som räknas ut på basis av arbetsinkomsten.

Från och med ingången av det kalenderår som följer efter det att lantbruksföretagaren och stipendiaten fyllt 53 år fastställs som basprocentsats för arbetspensionsförsäk-

ringsavgiften dock den i 3 mom. avsedda basprocentsatsen ökad med så många procentsatser som den i 153 § i lagen om pension för arbetstagare avsedda pensionsavgiften för företagare som fyllt 53 år överstiger pensionsavgiften för yngre arbetstagare.

23 §

Grupplivförsäkringsavgift

En lantbruksföretagare som ska försäkras enligt 10 § och en stipendiat som ska försäkras enligt 10 a § är skyldig att för grupplivförsäkringen betala en försäkringsavgift enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Försäkringsavgiften för grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare beräknas som en årlig fast avgift så att det sammanlagda beloppet av avgifterna ska täcka två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare. Även försäkringsavgiften för grupplivförsäkringen för stipendiater beräknas som en årlig fast avgift så att det sammanlagda beloppet av avgifterna ska täcka två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen för stipendiater.

En lantbruksföretagare som är försäkrad enligt 10 § och som också är försäkrad i enlighet med 10 a § i egenskap av stipendiat, är skyldig att betala endast försäkringsavgiften för grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare för den tid då försäkringarna enligt 10 § och 10 a § gäller samtidigt.

På de försäkringsavgifter som avses i denna paragraf tillämpas också vad som i 24—30 § föreskrivs om arbetspensionsförsäkringsavgifter i enlighet med 22 §. På försäkringsavgiften för grupplivförsäkringen för stipendiater tillämpas dock inte 24 §.

25 §

Dröjsmålsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift

Om lantbruksföretagaren eller stipendiaten har försummat att betala arbetspensionsför-

säkringsavgiften har pensionsanstalten rätt att ta för dröjsmålstiden ut en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

26 §

Lantbruksföretagarens och stipendiatens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna

Lantbruksföretagaren och stipendiaten svarar personligen för i denna lag avsedd arbetspensionsförsäkringsavgift.

27 §

Avbrott i uttag av arbetspensionsförsäkringsavgift

Om lantbruksföretagaren och stipendiaten söker ändring av ett beslut som getts med stöd av denna lag, kan pensionsanstalten avbryta uttaget av arbetspensionsförsäkringsavgiften tills ansökan om ändring har behandlats om besvärinstansens avgörande kan inverka på arbetspensionsförsäkringsavgiften. Om lantbruksföretagaren eller stipendiaten ansöker om pension kan pensionsanstalten likaså avbryta uttaget till dess pensionsansökan har avgjorts, om avgörandet kan inverka på avgiften.

29 §

Preskription av arbetspensionsförsäkringsavgifter

Arbetspensionsförsäkringsavgiften ska tas ut av lantbruksföretagaren, stipendiaten eller av i 26 § avsedd annan betalningsskyldig senast inom de fem kalenderår som omedelbart följer efter det år under vilket avgiften har påförts. Om arbetspensionsförsäkringsavgiften inte har betalats inom nämnda tid, har avgiften preskriberats.

114 §

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts uppgifter

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt kan använda namnförkortningen LPA.

125 §

Ansvarsskuld och täckning av ansvarsskulden

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ska enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av pensionsanstalten såsom ansvarsskuld bokföra de medel som behövs för täckande av de framtida utgifterna för ordnandet av pensionskydd enligt denna lag för lantbruksföretagare upp till det belopp som sådana inkomster för pensionsanstalten som inte kan användas för något annat ändamål räcker till när det gäller att täcka nämnda utgifter.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ska enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av pensionsanstalten såsom ansvarsskuld bokföra de medel som behövs för täckande av de framtida utgifterna för ordnandet av pensionskydd enligt denna lag för stipendiater upp till det belopp som sådana inkomster för pensionsanstalten som inte kan användas för något annat ändamål räcker till när det gäller att täcka nämnda utgifter.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts ansvarsskuld består av det sammanlagda beloppet av de ansvarsskulder som avses i 1 och 2 mom. De inkomster och utgifter som beror på ordnandet av pensionskydd enligt denna lag för stipendiater ska hållas isär från pensionsanstaltens övriga inkomster och utgifter.

Pensionsanstalten ska vid täckande av ansvarsskulden enligt 3 mom. samt andra med ansvarsskuld jämfällbara poster iaktta lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden (1114/2006) och dessutom i tillämpliga delar iaktta vad som föreskrivs i 10 kap. 3 § 2 och 3 punkten samt 25 § 3 punkten i försäkringsbolagslagen (/). Närmare be-

stämmelser om med ansvarsskuld jämfällbara poster och poster som får dras av utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

135 §

Pensionsanstaltens och statens ansvar för lantbruksföretagares pensioner och andra förmåner

Kostnaderna för lantbruksföretagares pensioner, pensionsdelar som i enlighet med 136 § 1 mom. intjänats för oavlönad tid och lantbruksföretagares övriga förmåner enligt denna lag betalas av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Pensionsanstaltens andel består av de försäkringsavgifter som lantbruksföretagarna betalat in till pensionsanstalten, minskade med pensionsanstaltens skäliga förvaltningskostnader, och avkastningen av placeringarna. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner. Statens andel av utgifterna för ersättningarna från grupplivförsäkringen ska dock vara en tredjedel. Som försäkringsavgifter beaktas inte sådana obetalda försäkringsavgifter som förts till utsökning eller bevakats i konkurs. Som försäkringsavgifter beaktas inte heller sådana obetalda försäkringsavgifter som ingår i ett saneringsprogram enligt lagen om företagssanering (47/1993) eller i ett betalningsprogram enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) eller i en sådan frivillig skuldsanering som till innehållet motsvarar principerna i de nämnda lagarna.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt grunderna för beräkning av de i 1 mom. avsedda skäliga förvaltningskostnaderna samt den i 1 och 2 mom. avsedda avkastningen av placeringar.

135 a §

Pensionsanstaltens och statens ansvar för stipendiaters pensioner och andra förmåner

Kostnaderna för pensioner som beviljats

stipendiater, pensionsdelar som i enlighet med 136 § 1 mom. intjänats för oavlönad tid och stipendiaters övriga förmåner enligt denna lag betalas av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Pensionsanstaltens andel består av de försäkringsavgifter som stipendiaterna betalat in till pensionsanstalten, minskade med pensionsanstaltens skäliga förvaltningskostnader, och avkastningen av placeringarna. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner. Statens andel av utgifterna för ersättningarna från grupplivförsäkringen för stipendiater ska dock vara en tredjedel. Som försäkringsavgifter beaktas inte sådana obetalda försäkringsavgifter som förts till utsökning eller bevakats i konkurs. Som stipendiaters försäkringsavgifter beaktas inte heller sådana obetalda försäkringsavgifter som ingår i ett betalningsprogram enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner eller i en sådana frivillig skuldsanering som till innehållet motsvarar principerna i den nämnda lagen.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt grunderna för beräkandet av de i 1 mom. avsedda skäliga förvaltningskostnaderna samt den i 1 mom. avsedda avkastningen av placeringar.

Staten ska varje år i förskott betala ett belopp som motsvarar vad staten uppskattas komma att betala som sin andel enligt 1 mom..

Närmare föreskrifter om statens andel och betalning av förskott utfärdas genom förordning av statsrådet.

141 a §

Stipendiaternas skyldighet att lämna uppgifter

En stipendiat är skyldig att utan dröjsmål lämna Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt uppgifter om arbete som inletts med stöd av ett stipendium på minst 917,36 euro som beviljats för en arbetsperiod av minst fyra månader och om när sådant arbete på stipendium som är försäkrat enligt denna lag upphör.

Oberoende av stipendiatens underrättelse-skyldighet enligt 1 mom. kan pensionsanstalten kräva att stipendiaten lämnar en utredning över de omständigheter som nämns i 1 mom. samt om andra motsvarande omständigheter som kan inverka på försäkringsskyldigheten, arbetspensionsförsäkringsavgiften, skötseln av försäkringen samt arbetsinkomsten enligt denna lag.

Om det är fråga om ett stipendium som har beviljats en person som bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet och dennes arbetsgrupp, är den person som nämns i stipendiebeslutet skyldig att lämna Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt namn och kontaktuppgifter för de personer som arbetar i arbetsgruppen för utredande av försäkringsskyldigheten enligt denna lag.

141 b §

Skyldighet för den som beviljat stipendium att lämna uppgifter

För fullgörande av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts tillsynsskyldighet enligt 12 a § i denna lag ska den som beviljar stipendium enligt 8 a § skriftligen meddela Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt när en i 8 a § avsedd stipendiat har beviljats ett stipendium som uppgår till minst 917,36 euro för en arbetsperiod av minst fyra månader.

I den anmälan som avses i 1 mom. ska nämnas stipendiatens namn, personbeteckning, beloppet av det beviljade stipendiet och ändamålet med det samt om även kostnader som avses i 21 a § 2 mom. ingår i stipendiet. Om stipendiet har beviljats för en viss arbetsperiod, ska i anmälan dessutom nämnas den arbetsperiod för vilken stipendiet har beviljats. Anmälan ska göras senast tre månader efter det att stipendiet har börjat betalas ut. Uppgifterna kan lämnas till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt även i elektronisk form med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt också rätt att av den som beviljat

stipendiet avgiftsfritt få de uppgifter om stipendiet och om den ansökan som ligger till grund för det som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende som är under behandling.

154 §

Beräkning av tidsperioders längd

När tidsperioders längd beräknas anses i en kalendermånad ingå 30 dagar vid

- 1) bedömning av om denna lag ska tillämpas på en lantbruksföretagare eller stipendiat,
- 2) bestämmande av arbetsinkomst enligt 21 a § i denna lag,
- 3) bestämmande av arbetspensionsförsäkringsavgift enligt denna lag,
- 4) beräkning av pension enligt denna lag, och
- 5) betalning av rehabiliteringspenning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.
Lagen tillämpas på arbete på stipendium som beviljats efter lagens ikraftträdande.

En stipendiat som har beviljats stipendium före lagens ikraftträdande, kan dock teckna en pensionsförsäkring enligt 10 a § i denna lag i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, om arbetet på stipendiet börjar eller fortsätter efter lagens ikraftträdande och pågår minst fyra månader utan avbrott och stipendiebeloppet omvandlat till årlig arbetsinkomst för den arbetsperiod som återstår efter lagens ikraftträdande är minst 2 752,70 euro och stipendiats arbete efter lagens ikraftträdande även i övrigt uppfyller de villkor för tecknande av försäkring för stipendiater som förskrivs i denna lag. Då kan försäkring tecknas

inom sex månader efter det att lagen trätt i kraft eller, om arbetet på stipendiet inleds efter ikraftträdandet, inom sex månader efter det att arbetet inletts. Försäkringen kan fastställas tidigast från och med lagens ikraftträdande och den kan inte fastställas retroaktivt för längre tid än ovan nämnda sex månader. Om stipendiaten tecknar en försäkring som avses ovan inom föreskrivna sex månader, tillämpas denna lag på stipendiats arbete, om inte något annat följer av det som sägs ovan. Vad som i 141 b § föreskrivs om skyldighet för den som beviljat stipendium att lämna uppgifter gäller dock inte stipendier som beviljats före lagens ikraftträdande. En stipendiat som tecknat försäkring med stöd av detta moment ska betraktas som en försäkringsskyldig stipendiat enligt 10 a § i denna lag vid tillämpningen av annan lagstiftning om social trygghet.

Vad som föreskrivs i 3 mom. gäller dock inte arbete på femårigt stipendium enligt lagen om konstnärstipendier och om statens konstnärstipendier (734/1969) som beviljats före denna lags ikraftträdande och till vilket hänför sig pensionsskydd enligt 3 b—3 e § den lagen, enligt den lydelse paragraferna hade vid ikraftträdandet av dessa lag. Nämn- da 3 mom. tillämpas inte heller på arbete på statens konstnärstipendium för längre tid än fem år som beviljats före lagens ikraftträdande.

Bestämmelserna i 10 a § 4 mom. i denna lag tillämpas så att försäkringen fastställs retroaktivt, dock tidigast från och med den 1 januari 2009.

De penningbelopp och gränsbelopp som avses i denna lag motsvarar värdet ett (1,000) för den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 2004.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om konstnärsprofessurer och om statens konstnärsstipendier**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 28 november 1969 om konstnärsprofessurer och om statens konstnärsstipendier (734/1969) 3 a § 3 mom. och 3 b—3 e §, sådana de lyder, 3 a § 3 mom. i lag 143/1995, 3 b—3 d § i lag 947/1981 och i nämnda lag 143/1995 samt 3 e § i nämnda lag 947/1981, samt

ändras 3 och 4 c §, sådana de lyder, 3 § i nämnda lag 143/1995 samt i lagarna 367/2000 och 196/2005 och 4 c § i lag 666/2002, som följer:

3 §

I statsbudgeten intas årligen ett anslag av vilket till stöd för konstutövares arbete och studier inom olika konstområden delas ut statliga konstnärsstipendier till ett belopp som motsvarar 545 stipendieår. Stipendieperioden kan omfatta minst sex månader och längst fem år.

Undervisningsministeriet beslutar om storleken på statens konstnärsstipendier.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas att ett konstnärsstipendium av särskilda skäl kan beviljas även en annan person än en i 1 mom. avsedd konstutövare.

4 c §

Statens konstkommissioner kan ställa som

villkor för statens konstnärsstipendium att mottagaren inte har avlönat arbete under stipendieperioden.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

De bestämmelser som upphävs genom denna lag tillämpas dock på dem som före denna lags ikraftträdande fått statens konstnärsstipendium för minst fem år och vilkas stipendieperiod är förenad med ålders- och invalidpension samt familjepension enligt de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter kan vidtas innan lagen träder i kraft.

—————

3.

Lag**om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) 6 §, 7 § 1 mom. 1 punkten, 8 §, 11 § 1 och 2 mom., 12 § 3 mom., 14 § 1 mom., 15 § 1 och 3 mom., 17 § 1, 2 och 8 mom., 18 § 1 mom., 20 § och 21 § 5 mom.,

sådana de lyder, 6 § i lagarna 1345/1988, 977/1993, 1274/1997 och 924/2003, 7 § 1 mom. 1 punkten, 11 § 1 och 2 mom., 17 § 1 och 2 mom. samt 18 § 1 mom. i lag 1287/2006, 8 § i lag 724/2002, 12 § 3 mom. i lag 1644/1992, 14 § 1 mom. och 21 § 5 mom. i lag 1362/2004, 15 § 1 mom. i lag 1172/2007, 15 § 3 mom. och 20 § i nämnda lag 924/2003 och 17 § 8 mom. i lag 1415/2006, samt

fogas till 1 § ett nytt 3 mom., till lagen nya 4 § och 5 § i stället för de 4 § och 5 § som upphävts genom nämnda lag 977/1993, till lagen en ny 6 a § samt till 12 §, sådan den lyder i nämnda lagar 1644/1992, 977/1993, 1362/2004 och 1287/2006, ett nytt 3 mom., varvid det ändrade 3 mom. och nuvarande 4 mom. blir 4 och 5 mom., som följer:

1 §

En i Finland bosatt stipendiats och stipendiatens anhörigas rätt till ersättning för arbetsskada samt begravningshjälp bestäms också enligt denna lag.

4 §

Med stipendiat avses en försäkringsskyldig stipendiat enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Som stipendiatarbete betraktas vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet enligt 8 a § i nämnda lag som stipendiaten bedriver.

Vad som nedan i denna lag föreskrivs om lantbruksföretagare gäller också stipendiat om inte något annat föreskrivs särskilt om stipendiat.

Stipendiat berörs dock inte av vad som föreskrivs

1) i 6 § om lantbruksföretagares olycksfall i arbete,

2) i 12 § 1 och 2 mom. om bestämmande av årsarbetsförtjänsten,

3) i 17 § 3 - 7 mom. om bestämmande av lantbruksföretagares försäkringspremie och

företagshälsovårdens gårdsbesök samt i 22 § 4 mom. om rätt för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att få uppgifter om de lantbruksföretagare som omfattas av företagshälsovården, och

4) i 21 § 1 mom. om frivillig försäkring för arbetstid.

5 §

Med arbetsskada avses i denna lag olycksfall i arbete och yrkessjukdom enligt 6 och 6 a §.

Med yrkessjukdom avses en sjukdom som enligt yrkessjukdomslagen (1343/1988) har orsakats av fysikaliska, kemiska eller biologiska faktorer i lantbruksföretagararbete eller stipendiatarbete.

Arbets-skadan anses ha inträffat då olycks-fallet drabbade lantbruksföretagaren eller sti-pendiaten eller yrkessjukdomen yppade sig.

På grund av ett olycksfall i arbete eller yrkessjukdom betalas också ersättning då en skada eller sjukdom som inte ska anses vara ett olycksfall i arbetet eller en yrkessjukdom har förvärrats väsentligt på det sätt som be-

stäms i 4 § 4 mom. lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) och i 1 § 2 mom. yrkessjukdomslagen.

6 §

Med lantbruksföretagares olycksfall i arbete avses olycksfall som med orsakande av skada eller sjukdom har drabbat en lantbruksföretagare i lantbruksföretagararbetet eller under förhållanden som härflyter av detta. Såsom olycksfall i arbete ersätts dock inte olycksfall som skett under färd från bostaden till arbetsplatsen eller i motsatt riktning, eller olycksfall som skett under en färd då ärenden utträttats, om inte färden har haft ett samband med lantbruksföretagarens lantbruksföretagararbete.

En skada som lantbruksföretagaren ådrar sig i lantbruksföretagararbete som avses i 1 mom. eller under förhållanden som härflyter av detta kan, i enlighet med vad som bestäms i 4 § 2 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring, när den uppkommit under en kortare, högst ett dygn lång tid och inte ersätts som yrkessjukdom, anses vara orsakad av olycksfall i arbetet.

6 a §

Med stipendiats olycksfall i arbete avses olycksfall som med orsakande av skada eller sjukdom har drabbat en stipendiat

1) i hans eller hennes i 4 § avsedda stipendiatarbete medan han eller hon bedrivit vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet,

2) under förhållanden som härflyter av arbete enligt 1 punkten:

a) på stipendiatens arbetsplats eller på ett område som hör till arbetsplatsen,

b) under färd från bostaden till arbetsplatsen eller i motsatt riktning,

c) under en färd då stipendiaten utträttat ärenden som har ett nära samband med den vetenskapliga forskningen eller den konstnärliga verksamheten, och

d) under en arbetsresa i samband med den vetenskapliga forskningen eller den konstnärliga verksamheten och olycksfallet har drabbat stipendiaten under förhållanden som har ett nära samband med arbete enligt 1 punkten.

En skada som stipendiaten ådrar sig i arbete som avses i 1 mom. 1 punkten eller under i 1 mom. 2 punkten avsedda förhållanden som härflyter av arbetet kan, i enlighet med vad som bestäms i 4 § 2 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring, när den uppkommit under en kortare, högst ett dygn lång tid och inte ersätts som yrkessjukdom, anses vara orsakad av olycksfall i arbetet.

Vad som i denna lag föreskrivs om olycksfall i arbete tillämpas också, med iakttagande av vad som bestäms i 4 a § i lagen om olycksfallsförsäkring, på sådan skada eller sjukdom som under omständigheter som avses i 1 mom. har åsamkats stipendiaten av misshandel eller någon annan uppsåtlig gärning som begåtts av en annan person.

7 §

Ersättning enligt denna lag betalas om en arbetsskada har drabbat

1) en lantbruksföretagare som avses i 3 § 1—4 eller 6 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han eller hon är skyldig att teckna försäkring enligt 10 § i nämnda lag eller en stipendiat som avses i 8 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han eller hon är skyldig att teckna försäkring enligt 10 a § i nämnda lag,

8 §

Ersättning enligt denna lag för arbetsskada söks med en skadeanmälan. Skadeanmälan ska ges in till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. I skadeanmälan ska anges den skadades namn, personbeteckning och andra individualiserings- och kontaktuppgifter. I anmälan ska dessutom lämnas uppgift om arbetsskadans art, förhållandena kring och orsakerna till arbetsskadan, uppgift om annan företagsverksamhet och den skadades anställningsförhållanden samt andra uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av ersättningsärendet. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt fastställer formuläret för blanketten för skadeanmälan.

11 §

En lantbruksföretagares årsarbetsförtjänst anses vara hans eller hennes arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare vid den tidpunkt arbetsskadan inträffade till följd av lantbruksföretagararbete som avses i 3 § i denna lag. En stipendiats årsarbetsförtjänst anses vara den för honom eller henne enligt 21 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare fastställda årliga arbetsinkomsten av stipendiatarbetet eller de sammanlagda årliga arbetsinkomsterna vid den tidpunkt arbetsskadan inträffade. Årsarbetsförtjänsten för en stipendiat som bedriver lantbruksföretagarverksamhet anses vara det sammanlagda beloppet av de fastställda arbetsinkomsterna av lantbruksföretagararbetet och stipendiatarbetet vid den tidpunkt arbetsskadan inträffade.

För en lantbruksföretagare och stipendiat som då arbetsskadan inträffar inte har gällande försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare fastställs årsarbetsförtjänsten med iakttagande i tillämpliga delar av de grunder som föreskrivs i nämnda lag.

12 §

Dagpenningen uppgår i fråga om stipendiatarbete som avses i 4 § till 1/360 av den årsarbetsförtjänst som avses i 11 §.

Har en lantbruksföretagare eller stipendiat vid sidan av sitt lantbruksföretagararbete eller stipendiatarbete utfört annat förvärsarbete, beaktas även den arbetsförtjänst som han eller hon fått i detta arbete så som bestäms i 16 a, 28 och 28 a § i lagen om olycksfallsförsäkring.

14 §

För de i 13 § 1 mom. nämnda utgifterna för skydd i arbete reserveras 1,75 procent av totalkostnaderna för olycksfallsförsäkringen. Detta belopp använder olycksfallsförsäkringsanstalten för främjande av sådant arbetarskydd som tjänar lantbruksföretagarnas och stipendiaternas intressen. Medlen kan också användas till forskning, utbildning och

information som främjar sådant arbetarskydd och sådant utvecklande av arbetsförhållandena som tjänar lantbruksföretagarnas och stipendiaternas intressen.

15 §

Totalkostnaderna finansieras genom en grundskyddsandel, lantbruksföretagarnas och stipendiaternas försäkringspremieandel, statens andel och avkastningen av placeringar. Avkastningen av placeringar beräknas enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt med stöd av 135 § 3 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare. Innan finansieringsandelarna fastställs avdras från totalkostnaderna den nettoavkastning av placeringarna som överstiger den räntesats som använts som grund. Om avkastningen av placeringarna inte når en nivå som motsvarar den räntesats som använts som grund, fogas underskottsbeloppet på motsvarande vis till totalkostnaderna.

Lantbruksföretagarnas och stipendiaternas försäkringspremieandel är 31,8 procent och statens andel 27,8 procent av de totala kostnaderna.

17 §

En lantbruksföretagare och en stipendiat som är skyldig att teckna en försäkring som motsvarar minimipensionsskyddet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, ska för tiden för nämnda försäkring erlagga försäkringspremie för arbetsskadeskydd enligt denna lag.

Försäkringspremien utgörs av en för alla lantbruksföretagare lika stor basdel och av en förtjänstdel som bestäms på den arbetsinkomst som har fastställts för lantbruksföretagare enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Stipendiaters försäkringspremie är 0,5 gånger lantbruksföretagares försäkringspremie som bestämts på det sätt som föreskrivs i detta moment.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av olycksfallsförsäkringsanstal-

ten grunderna för försäkringspremien. Premiens storlek ska bestämmas så, att den motsvarar den i 15 § 3 mom. avsedda försäkringspremieandelen för lantbruksföretagarna och stipendiaterna.

18 §

Vad som i 12 § 3 och 4 mom., 12 a § 3 mom. samt 24—30 och 97 § i lagen om pension för lantbruksföretagare samt i den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av nämnda lag föreskrivs om försäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare ska på motsvarande sätt tillämpas på försäkringspremier enligt denna lag. På stipendiater tillämpas dock inte vad som föreskrivs i 24 § och 26 § 2—4 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare. Försäkringspremien enligt denna lag uppbärs i samband med försäkringsavgiften enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

20 §

Det ansvar som ordnandet av arbetsskadeskydd föranleder finansieras med en grundskyddsandel, statens andel och lantbruksföretagarnas och stipendiaternas försäkringspremieandel enligt förhållandet mellan de finansieringsandelar som anges i 15 § 2 och 3 mom. De medel som behövs för täckande av dessa utgifter ska olycksfallsförsäkringsanstalten, i enlighet med de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställt på

ansökan av anstalten, bokföra såsom ersättningsansvar.

21 §

Lantbruksföretagare och stipendiater, som berörs av det arbetsskadeskydd som avses i denna lag, har rätt att på villkor och mot premie som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet teckna försäkring för sig själv även för annat än i denna lag eller i lagen om olycksfallsförsäkring avsett olycksfall. Försäkring kan inte fås för sådan ömhet som avses i 4 § 2 mom. 7 punkten i lagen om olycksfallsförsäkring eller för en i 4 a § i nämnda lag avsedd skada eller sjukdom som orsakats genom misshandel eller någon annan uppsåtlig gärning som begåtts av en annan person.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Stipendiater har inte med stöd av denna lag rätt till ersättning på grundval av en sådan arbetsskada som har inträffat före lagens ikraftträdande.

Olycksfallsförsäkringsanstalten kan vidta åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter innan lagen träder i kraft. Kostnader som förorsakats av åtgärder som vidtagits före lagens ikraftträdande räknas till de totala kostnaderna för olycksfallsförsäkringen 2009.

4.

Lag**om ändring av 16 a och 28 § i lagen om olycksfallsförsäkring**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/1948) 16 a § 5 mom. och 28 § 5 mom., sådana de lyder i lag 1314/2002, som följer:

16 a §

Om arbetstagaren vid tiden för olycksfallet samtidigt står i två eller flera anställningsförhållanden, ska dagpenningen för den tid som avses i 1 mom. fastställas separat på grundval av varje anställningsförhållande. Om arbetstagaren vid tiden för olycksfallet utför arbete som är försäkrat enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) eller annat företagarbete som är försäkrat enligt 57 §, utgör dagpenningen 1/360 av årsarbetsförtjänsten vid tiden för olycksfallet enligt en försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare eller enligt en sådan försäkring som avses i 57 § 1 mom.

28 §

Om en arbetstagare vid tidpunkten för olycksfallet har utfört också arbete som var försäkrat enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare eller företagarbete som var försäkrat enligt 57 § 1 mom. i denna lag, ska i arbetstagarens årsarbetsförtjänst beaktas också årsarbetsförtjänsten enligt nämnda försäkring vid tiden för olycksfallet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.
 Denna lag tillämpas på sådana olycksfall i arbetet som inträffar och sådana yrkessjukdomar som yppar sig efter lagens ikraftträdande.

5.

Lag**om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjukförsäkringslagen av den 21 december 2004 (1224/2004) 1 kap. 4 § 9 punkten, 7 kap. 4 § 2 mom. 2 punkten, 11 kap. 2 § 2 mom., 18 kap. 14 § 2 mom. 8 och 9 punkten och 3 mom. samt 15 § 3 mom. 7 och 8 punkten och 4 mom.,
 sådana de lyder, 1 kap. 4 § 9 punkten, 7 kap. 4 mom. 2 punkten, 11 kap. 2 § 2 mom. samt 18 kap. 14 § 3 mom. och 15 § 4 mom. i lag 1276/2006, 18 kap. 14 § 2 mom. 8 och 9 punkten i lag 1113/2005, samt
fogas till 18 kap. 14 § 2 mom., sådant det lyder i nämnda lagar 1113/2005 och 1276/2006, en ny 10 punkt och till 18 kap. 15 § 3 mom., sådant det lyder i nämnda lagar 1113/2005 och 1276/2006, en ny 9 punkt som följer:

1 kap.

Lagens syfte och tillämpningsområde

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

9) arbetstagare en person i arbetsavtalsförhållande, tjänsteförhållande eller annat anställningsförhållande och en person som avses i 7 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), vars arbetstid och inkomster uppfyller kraven enligt 5 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) samt med företagare en person som är skyldig att teckna försäkring enligt 1 § 2 mom. i lagen om pension för företagare (1272/2006)

eller enligt 1 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006).

7 kap.

Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenningsförmåner

4 §

Arbetsgivares rätt till dagpenningsförmån

En dagpenningsförmån

2) delas enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare i förhållande till den arbetsinkomst som fastställts enligt dessa pensions-

lagar och den lön som arbetsgivaren betalat, om den försäkrade är verksam som företagare enligt lagen om pension för företagare eller lantbruksföretagare eller stipendiat enligt lagen om pension för lantbruksföretagare samtidigt som han eller hon är anställd hos en annan arbetstagare.

11 kap.

Beloppet av dagpenningsförmånerna

2 §

Arbetsinkomst

Om en försäkrad inte är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, beaktas som hans eller hennes arbetsinkomst förvärvsinkomsten enligt inkomstskattelagen (1535/1992) av näringsverksamhet, jordbruk och sammanslutning, löneinkomst av eget företag eller jordbruk, arbetsersättning i anslutning till företagareverksamhet, värdet av leveransarbete, förvärvsinkomst av renskötsel och skattepliktigt stipendium. Om en försäkrad som inte är skyldig att teckna en försäkring enligt nämnda lagar frivilligt tecknar en sådan försäkring, beaktas dock som hans eller hennes arbetsinkomst den inkomst som avses i 1 mom. 2 punkten.

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

14 §

Grunden för sjukförsäkringens sjukvårdspremie

Den arbetsinkomst som fastställts för respektive år och som avses i lagen om pension för företagare eller lagen om pension för

lantbruksföretagare används som grund för sjukförsäkringens sjukvårdspremie för dem som är försäkrade med stöd av dessa lagar, till den del denna arbetsinkomst ersätter

8) värdet av leveransarbete,

9) förvärvsinkomstandelen av dividend som en delägare fått från ett bolag samt föräckt dividend i fråga om en sådan arbetstagare som inte anses stå i anställningsförhållande till bolaget i fråga, samt

10) stipendium.

När sjukförsäkringens sjukvårdspremie fastställs för en företagare, en lantbruksföretagare eller en stipendiat iakttas i tillämpliga delar vad som bestäms om beräkning av den beskattningsbara inkomsten vid kommunalbeskattningen. När sjukvårdspremien fastställs avdras dock inte en försäkringsavgift som betalats med stöd av lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare.

15 §

Grunden för sjukförsäkringens dagpenningspremie

Den arbetsinkomst som fastställts för respektive år och som avses i lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare används som grund för sjukförsäkringens dagpenningspremie för dem som är försäkrade med stöd av dessa lagar, till den del denna arbetsinkomst ersätter

7) förvärvsinkomsten av renskötsel,

8) värdet av leveransarbete, samt

9) stipendium.

Om den försäkrade är befriad från försäkringsskyldighet enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare eller om den försäkrade inte enligt nämnda lagar är skyldig att teckna försäkring, fastställs sjukförsäkringens dagpenningspremie för honom eller henne utifrån den arbetsinkomst som avses i 3 mom. 1—9 punkten och den löneinkomst som inte ingår i denna arbetsinkomst.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Denna lag tillämpas på dagpenningsförmånen när den försäkrades arbetsförmåga eller rätt till förmånen inträder den 1 juli 2009 eller därefter.

Om en i 1 a § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedd stipendiats arbetsförmåga eller rätt till förmån inträder mellan den 1 juli 2009 och den 31 december 2010 nämnda dagar medräknade, tillämpas arbetsinkomsten enligt 11 kap. 2 § 1 mom.

2 punkten och 2 mom. som grund för den dagpenningsförmån som definieras i 1 kap. 4 § 1 mom. 6 punkten när arbetsinkomsterna uppskattas på det sätt som anges i 11 kap. 4 §.

18 kap. 14 § 2 mom. 10 punkten och 15 § 3 mom. 9 punkten tillämpas första gången när den försäkrades sjukförsäkringspremie och dagpenningspremie fastställs för 2009.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

6.

Lag**om ändring av 47 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 15 juli 2005 om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 47 § 2 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 579/2007, som följer:

47 §

Betalning till arbetsgivare

företagare eller lantbruksföretagare eller stipendiat enligt lagen om pension för lantbruksföretagare samtidigt som han eller hon är anställd hos någon annan arbetsgivare.

Rehabiliteringspenningen skall

2) enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) delas mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare i förhållande till den arbetsinkomst som har fastställts enligt dessa pensionslagar och i förhållande till den lön som arbetsgivaren har betalat, om rehabiliteringsklienten är verksam som företagare enligt lagen om pension för

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.
Denna lag tillämpas på rehabiliteringspenningen när den försäkrades rätt till rehabiliteringspenning börjar den 1 juli 2009 eller därefter.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter kan vidtas innan lagen träder i kraft.

7.

Lag**om ändring av 1 och 2 § i lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 17 januari 1991 om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/1991) 1 och 2 §, av dem 2 § sådan den lyder i lag 1288/2006, som följer:

1 §

Lantbruksföretagare och stipendiater som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) har rätt att i ersättning för arbetsförmåga till följd av sjukdom få dagpenning under den självrisktid som nämns i 8 kap. 7 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen (1224/2004) på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt sköter verkställigheten av lagen.

2 §

Med lantbruksföretagare och stipendiat avses den som då arbetsförmågan inträder har en giltig försäkring som gäller minimipen-

sionsskyddet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller har ansökt om en sådan försäkring. Vad som nedan i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den föreskrivs om lantbruksföretagare tillämpas också på stipendiater.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.
Denna lag tillämpas på dagpenningen när en stipendiats arbetsförmåga inträder den 1 januari 2009 eller därefter.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

8.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 6 § 1 mom., rubriken för 2 kap. 4 §, 5 § 1—3 mom. och 11 § 2 mom. samt 5 kap. 3 § 3 mom., 7 § 2 mom. och 10 § 4 mom.,
 av dem 1 kap. 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1278/2006 och 2 kap. 5 § 3 mom. sådant det lyder i lag 14/2007 samt 5 kap. 3 § 3 mom. och 7 § 2 mom. sådana de lyder i lag 462/2006, och
fogas till 2 kap. en ny 5 a § och till 9 kap. 5 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

6 §

Företagare

Som företagare betraktas i denna lag en person som för sin huvudsyssla är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006). Som företagare betraktas ändå inte en stipendiär som avses i 1 a § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.

2 kap.

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för er-
hållande av förmåner**

4 §

Företagsverksamhet och eget arbete

5 §

*Upphörande med och avbrott i företagsverk-
samhet*

Den som på det sätt som avses i 4 § 1 eller 2 mom. har varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet anses fortfarande vara sysselsatt fram till den tidpunkt då företagsverksamheten bevisligen har upphört eller i en följd har varit avbruten under fyra månader. Företagsverksamhet ska anses ha upphört då vederbörande försätts i konkurs eller då arbetsförmågan hos den som tidigare har varit sysselsatt i företagsverksamhet har försämrats väsentligt eller då det annars är uppenbart att företagsverksamheten inte längre fortgår. Företagsverksamhet anses bevisligen har avbrutits då utifrån bolagets likvidation eller ett avtal om upplösning av bolaget eller en yrkesutövares anmälningar och åtgärder kan dras den slutsatsen att produktionsverksamheten och den ekonomiska verksamheten har avbrutits. Närmare bestämmelser om upphörande med eller avbrott i företagsverksamhet eller eget arbete och om de utredningar som krävs därom utfärdas genom förordning av statsrådet.

Företagsverksamhet anses utgöra bisyssla om en person under minst 10 månader har haft heltidsarbete som inte har samband med företagsverksamheten eller det annars kan dras den slutsatsen att den arbetsinsats som företagsverksamheten kräver är så liten att den inte utgör något hinder för att ta emot heltidsarbete.

Det förutsätts inte att företagsverksamheten upphör eller avbryts för fyra månader, om

1) personen i fråga sporadiskt har varit sysselsatt på heltid,

2) personens arbete har upphört på grund av att produktionsinriktningen lagts ner eller av någon motsvarande orsak,

3) personen i fråga ska betraktas som en företagare som kan jämföras med en löntagare, eller

4) företagsverksamheten på grund av naturförhållandena ska anses vara säsongbetoad.

---

5 a §

Upphörande med eget arbete

Den som på det sätt som avses i 4 § 1 eller 2 mom. har varit sysselsatt på heltid i eget arbete anses fortfarande vara sysselsatt fram till den tidpunkt då det på grundval av arbetsökandens utredning eller annars är uppenbart att verksamheten inte fortsätter.

Angående eget arbete som anses utgöra bisyssla gäller vad som föreskrivs om företagsverksamhet som utgör bisyssla i 5 § 2 mom.

11 §

Frånvaro från arbetsmarknaden

En person har giltig orsak att vara borta från arbetsmarknaden på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, frihetsstraff, studier, stipendieperiod, barnafödelse, vård av barn under skolåldern, vård av handikappad eller åldring eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

3 §

Löntagares arbetsvillkor

Om någon på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, stipendieperiod, barnafödelse eller vård av barn som är högst 3 år eller av någon annan godtagbar orsak som kan jämföras med dessa är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, förlängs den i 1 eller 2 mom. nämnda granskningsperioden i motsvarande mån, dock med högst sju år. Om någon är i arbete för vars lönekostnader sammansatt stöd eller högsta förhöjda lönesubvention har beviljats, förlängs granskningsperioden med den tid för vilken arbetet på grund av begränsningen i 4 § 4 mom. inte räknas in i arbetsvillkoret. Granskningsperioden förlängs med den tid för vilken en person får partiell sjukdagpenning.

7 §

Företagares arbetsvillkor

Om någon på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, stipendieperiod, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller av någon annan godtagbar orsak som kan jämföras med dessa är förhindrad att vara på arbetsmarknaden eller har arbetat medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning, förlängs den i 1 mom. nämnda granskningsperioden i motsvarande mån, dock med högst sju år.

---

10 §

Arbetsvillkorets giltighet

En person anses ha varit på arbetsmarknaden om han eller hon har varit i arbete som inräknas i arbetsvillkoret eller sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete eller har deltagit i en arbetskraftspolitisk åtgärd eller varit arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån. En person anses ha haft godtagbart skäl till frånvaro från arbetsmarknaden på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, stipendieperiod, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

9 kap.

Arbetsmarknadsstödet belopp och varaktighet

5 §

Arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning

Till en person betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning under de 130 första arbetslöshetsdagarna, om han eller hon före arbetslösheten började har varit försäkrad i enlighet med 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare sammanlagt 24 månader under de föregående 48 månaderna (*stipendiats försäkringsvillkor*). De nämnda 130 arbetslöshetsdagarna börjar räknas från början när han eller hon på nytt har uppfyllt stipendiats försäkringsvillkor efter att rätten till arbetsmarknadsstöd började. Om någon på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller av någon annan godtagbar orsak som kan jämföras med dessa är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, förlängs den ovan nämnda granskningsperioden på 48 månader i motsvarande mån, dock med högst sju år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

9.

Lag**om ändring av 3 och 27 § i lagen om avbyttarservice för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 december 1996 om avbyttarservice för lantbruksföretagare (1231/1996) 3 § 1 mom. 1 punkten och 27 §, sådana de lyder i lag 1289/2006, som följer:

3 §

Definition på lantbruksföretagare

Med lantbruksföretagare avses i denna lag en person som genom att själv delta i arbetet bedriver lantbruk och som

1) varit skyldig att teckna en försäkring som avses i 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och har nämnda försäkring i kraft eller har lämnat in en ansökan om en sådan, eller

27 §

Avgift för vikariehjälp

För vikariehjälp uppbärs hos den som får servicen en timavgift som inte får överstiga kostnaderna för tillhandahållandet av servi-

cen. Timavgiften är en euro per timme avbyttartjänst ökad med ett belopp som fås genom att arbetsinkomsten enligt 14 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för den som får vikariehjälp divideras med 5 000, om inte något annat bestäms nedan i denna lag. Avgiften bestäms enligt den arbetsinkomst som gällde för den som får vikariehjälp den första dagen under det år då vikariehjälpen inleds. Om sådan arbetsinkomst saknas, bestäms avgiften enligt den indexförhöjda arbetsinkomst som senast gällde för den som får vikariehjälp. Om den som får vikariehjälp inte har haft någon försäkring enligt 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare, ska den årliga arbetsinkomst för en ny företagare som i tillämpliga delar uppskattats enligt grunderna i nämnda lag läggas till grund för avgiften.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

10.

Lag**om ändring av 29 och 41 i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 juli 2006 om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) 29 § 2 mom. och 41 § 2 och 3 mom., sådana de lyder, 29 § 2 mom. och 41 § 3 mom. i sin finska språkdräkt i lag 1282/2006 samt 41 § 2 mom. i sist nämnda lag, som följer:

29 §

Fastställande av grundbeloppet

 Då grundbeloppets storlek fastställs beaktas inte sådan rätt till pension som grundar sig på stipendiatarbete enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare, lantbruksföretagarens arbetsavtals- eller tjänstförhållande eller på annan företagsverksamhet än den som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare.

41 §

Erhållande och intjänande av pension för tiden för avträdelsestöd

-----
 Avträdaren kan inte intjäna pension med

stöd av lantbruksföretagarverksamhet som avses i 3 och 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsestöd betalas till honom eller henne. Efter avträdelsen kan avträdaren inte heller intjäna pensionskydd såsom idkare av gårdsbruk eller renägare enligt 3 § eller 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsestöd ännu inte har börjat betalas på grund av att villkoren i 38 §, eller något av dem, inte har uppfyllts.

När avträdelsestöd har börjat betalas på grundval av 38 §, intjänar mottagaren av avträdelsestöd pension av annat förvärvsarbete än sådant som avses i 3 eller 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare enligt det som i de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare föreskrivs om arbete under tid med pension.

 Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

11.**Lag****om ändring av 24 § i lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 16 december 1994 om avträdelsetöd för lantbruksföretagare (1293/1994) 24 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lagarna 613/2006 och 1283/2006, som följer:

24 §

Avträdaren kan inte intjäna pension med stöd av lantbruksföretagarverksamhet som avses i 3 och 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsetöd betalas till honom eller henne. Efter avträdelsetöden kan avträdaren inte heller intjäna pensionsskydd såsom idkare av gårdsbruk eller renägare enligt 3 § eller 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsetöd ännu inte har börjat betalas på grund av att villkoren i 22 §, eller något av dem, inte har uppfyllts.

När avträdelsetöd har börjat betalas på grundval av 22 §, intjänar mottagaren av av-

trädelsetöd pension av annat förvärvsarbete än sådant lantbruksföretagarverksamhet som avses i 3 eller 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare enligt det som i de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare föreskrivs om arbete under tid med pension.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Denna lag tillämpas på avträdare vilkas avträdelsetöd har beviljats på grundval av avträdelsetöd som ägt rum den 1 januari 1995 eller därefter, men senast den 31 december 2006.

12.

Lag**om ändring av 2 a § och 7 § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 1993 om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) 2 a § 3 punkten och 7 § 3 punkten, sådana de lyder, 2 a § 3 punkten i lag 1277/2006 och 7 § 3 punkten i lag 635/2004, samt *fogas* till 2 a §, sådan den lyder i nämnda lagar 635/2004 och 1277/2006, en ny 6 a punkt som följer:

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

3) företagare en person som är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) eller en i 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) avsedd lantbruksföretagare som är skyldig att teckna försäkring enligt 10 § i sistnämnda lag,

6 a) stipendiat en i 8 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedd person som är skyldig att teckna försäkring enligt 10 a § i nämnda lag,

7 §

Arbete och studier utomlands

Lagstiftningen om social trygghet tillämpas på ansökan alltjämt på en person som vistas utomlands över ett år och som har fast anknytning till Finland och som

3) är studerande eller forskare på heltid eller stipendiat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

13.**Lag****om ändring av 12 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 11 maj 2007 om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) 12 §
2 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 1154/2007, som följer:

12 §

Årsinkomst

Med avvikelse från vad som föreskrivs i
1 mom.

1) beaktas som företagares, lantbruksföretagares och stipendiats inkomst den enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) och lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) fastställda arbetsinkomsten, samt

-----

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.
Om en person får bostadsbidrag när denna lag träder i kraft, beaktas i hans eller hennes bostadsbidrag inte den arbetsinkomst som fastställts för honom eller henne med stöd av 21 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare förrän hans eller hennes bostadsbidrag med stöd av 17 § ska justeras av någon annan orsak.

14.**Lag****om ändring av 3 § i lagen om företagshälsovård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 december 2001 om företagshälsovård (1383/2001) 3 § 1 mom.
6 punkten, sådan den lyder i lag 1279/2006, som följer:

3 §	för företagare (1272/2006) eller en lantbruks- företagare som avses i 3 och 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006).
<i>Definitioner</i>	-----

I denna lag avses med
-----

6) företagare och andra som utför eget ar-
bete en person som avses i lagen om pension

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Helsingfors den 12 juni 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Liisa Hyssälä*

*Bilaga
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 22 december 2006 om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 2 § 1 mom. 5 punkten, rubriken för 10 §, rubriken för 12 §, rubriken för 14 § och 14 § 1 mom., 22 § 1 och 4 mom., 23 och 25 §, rubriken för 26 § och 26 § 1 mom., 27, 29 och 125 §, 135 § 1 och 3 mom. samt 154 § 1 mom., av dem 135 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1170/2007, samt
fogas till lagen nya 1 a, 8 a, 8 b, 9 a, 10 a—10 c, 12 a, 12 b, 21 a—21 c, 135 a, 141 a och 141 b § samt till 11 § ett nytt 2 mom. och till 114 § ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Lagens syfte

1 a §

Tillämpning av lagen på stipendiater

I denna lag föreskrivs också om den rätt till pensioner och rehabilitering enligt 1 § 1 mom. som stipendiater som bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet har samt om den rätt till familjepension och grupplivförsäkringsersättning som stipendiaters förmånstagare har.

Stipendiater som är bosatta i Finland och som arbetar med stöd av stipendium som beviljats från Finland ska försäkra sig i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt för ålderdom, invaliditet och dödsfall såsom föreskrivs i denna lag.

2 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med

5) arbetsinkomst den årliga arbetsinkomst som fastställts för en lantbruksföretagare i enlighet med 14 §,

2 §

Centrala definitioner

I denna lag avses med

5) arbetsinkomst den årliga arbetsinkomst som fastställts för en lantbruksföretagare i enlighet med 14 § och för en stipendiat i enlighet med 21 a §,

8 a §

Stipendiat

I denna lag avses med stipendiat en i Finland bosatt person som utan att stå i anställningsförhållande till den som beviljat stipendiet bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet i Finland med stöd av ett stipendium som beviljats honom eller henne personligen från Finland. Det samma gäller en person som på motsvarande sätt utan att stå i anställningsförhållande arbetar i en forskar- eller konstnärsgrupp som beviljats stipendium. Som en ovan avsedd stipendiat betraktas också en person som medan han eller hon står i anställningsförhållande eller bedriver företagareverksamhet får stipendium för forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs separat från anställningsförhållandet eller företagareverksamheten. Bosättning i Finland förutsätts ändå inte av en stipendiat på vilken tillämpas den finska lagstiftningen om social trygghet på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

Med vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs i Finland jämställs forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs utomlands, om stipendium har beviljats från Finland för forskning eller konstnärlig verksamhet som bedrivs någon annanstans än i Finland.

Som bedrivande av ovan avsedd vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet betraktas inte studier eller lärdomsprov i anslutning till yrkesinriktad grundexamen, yrkeshögskoleexamen eller lägre eller högre högskoleexamen.

8 b §

Stipendiatarbete som faller utanför lagens tillämpningsområde

Denna lag gäller inte stipendiatarbete

1) före ingången av den kalendermånad som följer efter uppnådd 18 års ålder, eller arbete som fortgår efter den kalendermånad då stipendiaten fyller 68 år,

2) som efter ingången av den kalendermånad som följer efter uppnådd 18 års ålder inte har fortgått minst fyra månader utan avbrott,

3) som har börjat eller fortgått efter det att stipendiaten har avgått med ålderspension enligt arbetspensionslagarna,

4) för tid under vilken stipendiatens uppskattade årliga arbetsinkomst är lägre än 2 752,07 euro,

5) om den finska lagstiftningen om social trygghet inte tillämpas på stipendiaten på basis av bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

9 a §

Bestämmelser som gäller stipendiat

Stipendiaters rätt till ålderspension, deltidspension, rehabilitering och invalidpension samt stipendiaters förmånstagares rätt till familjepension och grupplivförsäkringsersättning bestäms på samma sätt som i fråga om lantbruksföretagare och lantbruksföretagares förmånstagare. Vad som i denna lag och lagen om införande av lagen

om pension för lantbruksföretagare (1281/2006) föreskrivs om lantbruksföretagare och lantbruksföretagarverksamhet gäller på motsvarande sätt också stipendia-ter och arbete på stipendium, om inte något annat föreskrivs särskilt om stipendia-ter och arbete på stipendium.

För stipendia-ter och arbete på stipendium gäller dock inte det som föreskrivs i denna lags

1) 3 § om lantbruksföretagare, 4 § om lantbruksföretagares familjemedlem, 5 § om lantbruksföretagare i aktiebolag eller annat företag, 6 § om brukningsenhet, 7 § om lantbruksföretagarverksamhet som fal-ler utanför lagens tillämpningsområde, 8 § om lantbruksföretagarverksamhet utom-lands, 10 § om att teckna försäkring för lantbruksföretagare, 12 § om pensionsan-staltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för lantbruksföretagare, 13 § om försäkring när lantbruksföretaga-ren inte uppfyller nedre gränsen för försäk-ring eller när lantbruksföretagaren får ål-derspension, 14 § om fastställande och ju-stering av arbetsinkomsten, 15 § om bruk-ningsenhetens arbetsinkomst, 16 § om ar-betsinkomsten av odlad jordbruksmark, 17 § om arbetsinkomsten av växtlig skogsmark, 18 § om fördelning av arbetsinkomsten från brukningsenheten, 19 § om arbetsinkomsten för lantbruksföretagares familjemedlem, 20 § om renäga-res arbetsinkomst och 21 § om arbetsinkomsten för lantbruksföretagare som får invalid- eller deltidspension,

2) 24 § om förhöjning på grund av för-summelse och 26 § 2—4 mom. om lant-bruksföretagarens ansvar för arbetspen-sionsförsäkringsavgifterna, och inte

3) 115 § om Lantbruksföretagarnas pen-sionsanstalts uppgifter i anslutning till före-tagshälsovården för lantbruksföretagare, 141 § om lantbruksföretagarnas skyldighet att lämna uppgifter och 144 § om gårdsbe-söksregister för företagshälsovården för lantbruksföretagare.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

Ordnande av pensionskydd

10 §

Att teckna försäkring

10 §

Att teckna försäkring för lantbruksföretagare

10 a §

Att teckna försäkring för stipendiater

En stipendiat är skyldig att teckna i 1 a § avsedd försäkring när han eller hon har beviljats ett stipendium från Finland med stöd av vilket stipendiaten arbetar minst fyra månader utan avbrott i Finland och beloppet av det beviljade stipendiet omvandlat till årlig arbetsinkomst på det sätt som föreskrivs i 21 a § är minst 2 752,07 euro per år. Stipendiaten ansluts även till grupplivförsäkringen enligt denna lag.

Stipendiaten är skyldig att teckna i 1 mom. avsedd försäkring i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt inom tre månader från det att arbetet på stipendiet inleddes. Pensionsanstalten fastställer försäkringen på grundval av det stipendiebeslut som stipendiaten visar upp eller anmälan enligt 141 b § från den som beviljat stipendiet. Av stipendiebeslutet eller någon annan utredning som ska visas upp utöver det eller av anmälan enligt 141 b § ska framgå beloppet av stipendiatsens personliga stipendium.

Arbetet på stipendiet anses börja och sluta i enlighet med den arbetsperiod som nämns i stipendiebeslutet eller i den anmälan som avses i 141 b §. I annat fall anses arbetet på stipendiet börja den begynnelse-dag som stipendiaten uppger och fortsätta till den slutdag som stipendiaten uppger. Arbetet på stipendiet kan dock anses ha börjat tidigast från och med tidpunkten för beslutet om beviljande av stipendiet. Försäkringen fastställs för den arbetsperiod som avses ovan.

Försäkringen kan inte fastställas retroaktivt för längre tid än för det pågående kalenderåret och det närmast föregående kalenderåret. Har försäkringsskyldigheten försumrats för tid som föregår den som avses ovan, är rätten till pension enligt denna lag till denna del förverkad.

10 b §

Giltighet för stipendiatens försäkring och upphörande av den

En försäkring som avses i 10 a § 3 mom. fortsätter att gälla oberoende av stipendiats bosättning och arbete i ett annat land än ett EU- eller EES-land eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet, om den finska lagstiftningen om social trygghet fortfarande tillämpas på stipendiaten med stöd av lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993). Ovan nämnda försäkring fortsätter också att gälla trots stipendiats bosättning och arbete i ett EU- eller EES-land eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet, om den finska lagstiftningen om social trygghet tillämpas på stipendiaten med stöd av bestämmelserna i EG:s förordning om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

Om det arbete som beaktats i en försäkring som fastställts för en stipendiat avbryts för minst fyra månader på grund av stipendiats sjukdom, rehabilitering, barnafödelse eller vård av ett barn under tre år, värnplikt, civiltjänstgöring eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa och stipendiaten också har underrättat den som beviljat stipendiet om att arbetet avbryts, kan försäkringen på stipendiats ansökan avbrytas från ingången av kalendermånaden efter den då arbetet på stipendiet har avbrutits. När stipendiaten efter avbrottet börjar arbeta på stipendiet på nytt, fortsätter försäkringen på stipendiats ansökan att gälla för den återstående, minst fyra månader långa arbetsperioden enligt det ursprungliga försäkringsbeslutet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Försäkringen upphör att gälla tidigare än den slutdag som avses i 10 a § 3 mom., om det på grundval av stipendiatens anmälan eller någon annan utredning framgår att stipendiaten har avslutat det arbete som avses i 10 a § eller om stipendiaten annars inte längre är skyldig att ordna med försäkring. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt kan efter att ha fått utredningen kontrollera det beslut som getts med stöd av 10 a § 3 mom. så att beslut om försäkringen fattas retroaktivt till den dag då förutsättningar för att teckna försäkring inte föreligger.

10 c §

Att teckna försäkring för stipendiater som bedriver lantbruksföretagarverksamhet

Om en lantbruksföretagare också utför arbete som omfattas av denna lag i egenkap av stipendiat fastställs försäkringen för lantbruksföretagarverksamheten och arbetet som stipendiat särskilt.

11 §

Villkoren för grupplivförsäkringen

Villkoren för den grupplivförsäkring som avses i 1 mom. tillämpas också på stipendiater som är försäkrade enligt 10 a §. Vad som i nämnda villkor föreskrivs om lantbruksföretagare gäller på motsvarande sätt även stipendiater.

12 §

Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring

12 §

*Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring **för lantbruksföretagare***

-----

12 a §

Pensionsanstaltens skyldighet att utöva tillsyn samt tvångsförsäkring för stipendiater

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt övervakar att stipendiaterna fullgör sin skyldighet att ordna med försäkring enligt denna lag. En stipendiat är skyldig att lämna pensionsanstalten uppgifter enligt 141 a §.

*Har en stipendiat försummat att teckna försäkring enligt denna lag ska pensionsanstalten uppmana stipendiaten att rätta till försummelsen. Rättar stipendiaten inte till försummelsen inom en tid som pensionsanstalten föreskriver, försäkrar pensionsanstalten stipendiaten i enlighet med denna lag (**tvångsförsäkring**).*

När stipendiaten tvångsförsäkras tillämpas i fråga om försäkringens början och rätten till pension för den retroaktiva tiden vad som föreskrivs i 10 a § 3 och 4 mom. I samband med tvångsförsäkrandet fastställer pensionsanstalten en arbetsinkomst för stipendiaten på grundval av inhämtad utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning och tar ut arbetspensionsförsäkringsavgiften.

12 b §

Kringgående av skyldigheten att ordna med försäkring

Om en rättshandling för att skyldigheten att ordna med försäkring enligt denna lag ska kunna kringgås eller av något annat liknande skäl har getts ett sådant innehåll som inte motsvarar sakens faktiska natur eller syfte ska, när försäkringsavgiften fastställs eller när ett ärende behandlas, förfaras enligt sakens faktiska natur och syfte.

Gällande lydelse

14 §

Fastställande och justering av arbetsinkomsten

När försäkringen börjar fastställer Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt en årlig arbetsinkomst för lantbruksföretagaren. För lantbruksföretagaren fastställs den arbetsinkomst som skäligen kan uppskattas fortgående motsvara hans eller hennes arbetsinsats i verksamhet som faller under denna lag.

Föreslagen lydelse

14 §

Fastställande och justering av arbetsinkomsten för lantbruksföretagare

När försäkringen börjar fastställer Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt en årlig arbetsinkomst för lantbruksföretagaren. För lantbruksföretagaren fastställs den arbetsinkomst som skäligen kan uppskattas fortgående motsvara hans eller hennes arbetsinsats i *lantbruksföretagarverksamhet* som faller under denna lag.

---

21 a §

Fastställande av arbetsinkomsten för stipendiater

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt fastställer från och med det att arbete som avses i 10 a § börjar en årlig arbetsinkomst för stipendiaten för den arbetsperiod som avses i 10 a § 3 mom. Stipendiatens årliga arbetsinkomst bestäms så att det stipendium som beviljats honom eller henne för arbetet divideras med antalet dagar som ingår i stipendieperioden och det erhållna penningbeloppet multipliceras med trehundra sextio.

Om det av beslutet om beviljande av stipendiet eller av anmälan enligt 141 b § framgår att en del av stipendiet har beviljats för ersätta material- och andra kostnader för arbetet på stipendiet, ska stipendiaten förete Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt en kalkyl över den andel som motsvarar kostnaderna. Innan den årliga arbetsinkomsten fastställs dras den andel som enligt pensionsanstaltens uppskattning motsvarar kostnaderna av från det beviljade stipendiet.

Om flera stipendier har beviljats för samma eller delvis samma arbetsperiod, och vart och ett av dem uppfyller villkoren enligt 10 a § 1 mom., fastställs den årliga arbetsinkomsten särskilt för arbetet på respektive stipendium på det sätt som föreskrivs i 1 och 2 mom.

21 b §

*Arbetsinkomsten för stipendiater som får
invalid- eller deltidspension*

Såsom arbetsinkomst för en stipendiat som är berättigad till invalidpension fastställs räknat från pensionsfallet den arbetsinkomst som svarar mot hans eller hennes återstående förmåga att utföra arbete på stipendiet.

Arbetsinkomsten för en stipendiat som får deltidspension är hälften av den stabiliserade arbetsinkomst som avses i 36 § 4 mom. 1 punkten, om stipendiaten fortsätter med sitt arbete som stipendiat under den tid han eller hon får deltidspension enligt denna lag.

21 c §

*Fastställande av arbetsinkomsten för sti-
pendiater som bedriver lantbruksföretagar-
verksamhet*

*Om en lantbruksföretagare också utför arbete som omfattas av denna lag i egen-
skap av stipendiat, fastställs arbetsinkoms-
ten av lantbruksföretagarverksamhet enligt
3 § särskilt med iakttagande av 14—21 §
och inkomsten av arbetet som stipendiat
särskilt med iakttagande av 21 a § och
21 b §.*

22 §

Arbetspensionsförsäkringsavgift

För finansiering av pensionsskyddet enligt denna lag är lantbruksföretagaren skyldig att betala en arbetspensionsförsäkringsavgift som räknas ut på basis av arbetsinkomsten.

Från och med ingången av det kalenderår som följer efter det att lantbruksföretagaren fyllt 53 år fastställs som basprocentsats för arbetspensionsförsäkringsavgiften dock den i 3 mom. avsedda basprocentsatsen ökad

22 §

Arbetspensionsförsäkringsavgift

För finansiering av pensionsskyddet enligt denna lag är lantbruksföretagaren *och stipendiaten* skyldig att betala en arbetspensionsförsäkringsavgift som räknas ut på basis av arbetsinkomsten.

Från och med ingången av det kalenderår som följer efter det att lantbruksföretagaren *och stipendiaten* fyllt 53 år fastställs som basprocentsats för arbetspensionsförsäkringsavgiften dock den i 3 mom. avsedda

Gällande lydelse

med så många procentenheter som den i 153 § i lagen om pension för arbetstagare avsedda pensionsavgiften för arbetstagare som fyllt 53 år överstiger pensionsavgiften för yngre arbetstagare.

23 §

Grupplivförsäkringsavgift

En lantbruksföretagare som avses i 10 § är skyldig att för grupplivförsäkringen betala en försäkringsavgift enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på förslag av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Avgiften beräknas som en årlig fast avgift så att det sammanlagda beloppet av avgifterna skall täcka två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen. På de försäkringsavgifter som avses i denna paragraf iakttas i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs om arbetspensionsförsäkringsavgifter i enlighet med 22 §.

Föreslagen lydelse

basprocentsatsen ökad med så många procentsatser som den i 153 § i lagen om pension för arbetstagare avsedda pensionsavgiften för företagare som fyllt 53 år överstiger pensionsavgiften för yngre arbetstagare.

23 §

Grupplivförsäkringsavgift

En lantbruksföretagare som ska försäkras enligt 10 § och en stipendiat som ska försäkras enligt 10 a § är skyldig att för grupplivförsäkringen betala en försäkringsavgift enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Försäkringsavgiften för grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare beräknas som en årlig fast avgift så att det sammanlagda beloppet av avgifterna ska täcka två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare. Även försäkringsavgiften för grupplivförsäkringen för stipendiater beräknas som en årlig fast avgift så att det sammanlagda beloppet av avgifterna ska täcka två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen för stipendiater.

En lantbruksföretagare som är försäkrad enligt 10 § och som också är försäkrad i enlighet med 10 a § i egenskap av stipendiat, är skyldig att betala endast försäkringsavgiften för grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare för den tid då försäkringarna enligt 10 § och 10 a § gäller samtidigt.

På de försäkringsavgifter som avses i denna paragraf tillämpas också vad som i 24—30 § föreskrivs om arbetspensionsförsäkringsavgifter i enlighet med 22 §. På försäkringsavgiften för grupplivförsäkringen för stipendiater tillämpas dock inte 24 §.

25 §

Dröjningsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift

Om lantbruksföretagaren har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften har pensionsanstalten rätt att för dröjningsmålet ta ut en årlig dröjningsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

26 §

Lantbruksföretagarens ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna

Lantbruksföretagaren svarar personligen för i denna lag avsedd arbetspensionsförsäkringsavgift.

27 §

Avbrott i uttag av arbetspensionsförsäkringsavgift

Om lantbruksföretagaren söker ändring av ett beslut som getts med stöd av denna lag, kan pensionsanstalten avbryta uttaget av arbetspensionsförsäkringsavgiften tills ansökan om ändring har behandlats om besvärinstansens avgörande kan inverka på arbetspensionsförsäkringsavgiften. Om lantbruksföretagaren ansöker om pension kan pensionsanstalten likaså avbryta uttaget till dess pensionsansökan har avgjorts, om avgörandet kan inverka på avgiften.

25 §

Dröjningsränta på arbetspensionsförsäkringsavgift

Om lantbruksföretagaren *eller stipendiaten* har försummat att betala arbetspensionsförsäkringsavgiften har pensionsanstalten rätt att ta för dröjningsmålet ut en årlig dröjningsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

26 §

Lantbruksföretagarens och stipendiats ansvar för arbetspensionsförsäkringsavgifterna

Lantbruksföretagaren *och stipendiaten* svarar personligen för i denna lag avsedd arbetspensionsförsäkringsavgift.

27 §

Avbrott i uttag av arbetspensionsförsäkringsavgift

Om lantbruksföretagaren *och stipendiaten* söker ändring av ett beslut som getts med stöd av denna lag, kan pensionsanstalten avbryta uttaget av arbetspensionsförsäkringsavgiften tills ansökan om ändring har behandlats om besvärinstansens avgörande kan inverka på arbetspensionsförsäkringsavgiften. Om lantbruksföretagaren *eller stipendiaten* ansöker om pension kan pensionsanstalten likaså avbryta uttaget till dess pensionsansökan har avgjorts, om avgörandet kan inverka på avgiften.

Gällande lydelse

29 §

Preskription av arbetspensionsförsäkringsavgifter

Arbetspensionsförsäkringsavgiften skall tas ut av lantbruksföretagaren eller av i 26 § avsedd annan betalningsskyldig senast inom de fem kalenderår som omedelbart följer efter det år under vilket avgiften har påförts. Om arbetspensionsförsäkringsavgiften inte har betalats inom nämnda tid, har avgiften preskriberats.

Föreslagen lydelse

29 §

Preskription av arbetspensionsförsäkringsavgifter

Arbetspensionsförsäkringsavgiften ska tas ut av lantbruksföretagaren, *stipendiaten* eller av i 26 § avsedd annan betalningsskyldig senast inom de fem kalenderår som omedelbart följer efter det år under vilket avgiften har påförts. Om arbetspensionsförsäkringsavgiften inte har betalats inom nämnda tid, har avgiften preskriberats.

114 §

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts uppgifter

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt kan använda namnförkortningen LPA.

125 §

Ansvarsskuld och täckning av ansvarsskulden

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt skall enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av pensionsanstalten såsom ansvarsskuld bokföra de medel som behövs för täckande av de framtida utgifterna för ordnandet av pensionsskydd enligt denna lag upp till det belopp som sådana inkomster för pensionsanstalten som inte skall användas för något annat ändamål räcker till när det gäller att täcka nämnda utgifter.

Pensionsanstalten skall vid täckande av ansvarsskulden enligt 1 mom. samt andra med ansvarsskuld jämförbara poster i tillämpliga delar iaktta 10 kap. 3 § 3 mom. 2, 3 och 7 punkten i lagen om försäkringsbolag (1062/1979). Närmare bestämmelser om med ansvarsskuld jämförbara poster och poster som får dras av utfärdas genom för-

125 §

Ansvarsskuld och täckning av ansvarsskulden

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ska enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av pensionsanstalten såsom ansvarsskuld bokföra de medel som behövs för täckande av de framtida utgifterna för ordnandet av pensionsskydd enligt denna lag *för lantbruksföretagare* upp till det belopp som sådana inkomster för pensionsanstalten som inte kan användas för något annat ändamål räcker till när det gäller att täcka nämnda utgifter.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ska enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av pensionsanstalten såsom ansvarsskuld bokföra de medel som behövs för täckande av de framtida utgifterna för ordnandet av pensionsskydd enligt denna lag för stipendiaten upp till det belopp som sådana in-

ordning av social- och hälsovårdsministeriet.

komster för pensionsanstalten som inte kan användas för något annat ändamål räcker till när det gäller att täcka nämnda utgifter.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts ansvarsskuld består av det sammanlagda beloppet av de ansvarsskulder som avses i 1 och 2 mom. De inkomster och utgifter som beror på ordnandet av pensionsskydd enligt denna lag för stipendiater ska hållas isär från pensionsanstaltens övriga inkomster och utgifter.

Pensionsanstalten ska vid täckande av ansvarsskulden enligt 3 mom. samt andra med ansvarsskuld jämfällbara poster iakttala lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden (1114/2006) och dessutom i tillämpliga delar iakttala vad som föreskrivs i 10 kap. 3 § 2 och 3 punkten samt 25 § 3 punkten i försäkringsbolagslagen (/). Närmare bestämmelser om med ansvarsskuld jämfällbara poster och poster som får dras av utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

135 §

Pensionsanstaltens och statens ansvar för pensioner och andra förmåner

Kostnaderna för pensioner, pensionsdelar som i enlighet med 136 § 1 mom. intjänats för oavlönad tid och övriga förmåner enligt denna lag betalas av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Pensionsanstaltens andel består av de till pensionsanstalten inbetalda försäkringsavgifterna, minskade med pensionsanstaltens skäligena förvaltningskostnader, och avkastningen av placeringarna. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner. Statens andel av utgifterna för ersättningarna från grupplivförsäkringen ska dock vara en tredjedel. Som försäkringsavgifter beaktas inte sådana obetalda försäkringsavgifter som förts till utsökning eller bevakats i konkurs. Som försäkringsavgifter beaktas inte heller sådana obetalda försäkringsavgifter som ingår i ett saneringsprogram en-

135 §

Pensionsanstaltens och statens ansvar för lantbruksföretagares pensioner och andra förmåner

Kostnaderna för lantbruksföretagares pensioner, pensionsdelar som i enlighet med 136 § 1 mom. intjänats för oavlönad tid och lantbruksföretagares övriga förmåner enligt denna lag betalas av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Pensionsanstaltens andel består av de försäkringsavgifter som lantbruksföretagarna betalat in till pensionsanstalten, minskade med pensionsanstaltens skäligena förvaltningskostnader, och avkastningen av placeringarna. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner. Statens andel av utgifterna för ersättningarna från grupplivförsäkringen ska dock vara en tredjedel. Som försäkringsavgifter beaktas inte sådana obetalda försäkringsavgifter som förts till utsökning eller bevakats i konkurs. Som försäkringsavgifter beaktas inte heller

Gällande lydelse

ligt lagen om företagssanering (47/1993) eller i ett betalningsprogram enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) eller i en sådan frivillig skuldsanering som till innehållet motsvarar principerna i de nämnda lagarna.

 Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt grunderna för beräkandet av de i 1 mom. avsedda skäliga förvaltningskostnaderna samt den i 1 och 2 mom. avsedda avkastningen av placeringar. *Ministeriet meddelar även närmare anvisningar om tillämpningen av denna paragraf.*

Föreslagen lydelse

sådana obetalda försäkringsavgifter som ingår i ett saneringsprogram enligt lagen om företagssanering (47/1993) eller i ett betalningsprogram enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) eller i en sådan frivillig skuldsanering som till innehållet motsvarar principerna i de nämnda lagarna.

 Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på *ansökan* av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt grunderna för beräkandet av de i 1 mom. avsedda skäliga förvaltningskostnaderna samt den i 1 och 2 mom. avsedda avkastningen av placeringar.
 -----

135 a §

Pensionsanstaltens och statens ansvar för stipendiaters pensioner och andra förmåner

Kostnaderna för pensioner som beviljats stipendiater, pensionsdelar som i enlighet med 136 § 1 mom. intjänats för oavlönad tid och stipendiaters övriga förmåner enligt denna lag betalas av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Pensionsanstaltens andel består av de försäkringsavgifter som stipendiaterna betalat in till pensionsanstalten, minskade med pensionsanstaltens skäliga förvaltningskostnader, och avkastningen av placeringarna. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner. Statens andel av utgifterna för ersättningarna från grupplivförsäkringen för stipendiater ska dock vara en tredjedel. Som försäkringsavgifter beaktas inte sådana obetalda försäkringsavgifter som förts till utsökning eller bevakats i konkurs. Som stipendiaters försäkringsavgifter beaktas inte heller sådana obetalda försäkringsavgifter som ingår i ett betalningsprogram enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner eller i en sådan frivillig skuldsanering som till innehållet motsvarar prin-

ciperna i den nämnda lagen.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt grunderna för beräklandet av de i 1 mom. avsedda skäligena förvaltningskostnaderna samt den i 1 mom. avsedda avkastningen av placeringar.

Staten ska varje år i förskott betala ett belopp som motsvarar vad staten uppskattas komma att betala som sin andel enligt 1 mom..

Närmare föreskrifter om statens andel och betalning av förskott utfärdas genom förordning av statsrådet.

141 a §

Stipendiaternas skyldighet att lämna uppgifter

En stipendiat är skyldig att utan dröjsmål lämna Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt uppgifter om arbete som inletts med stöd av ett stipendium på minst 917,36 euro som beviljats för en arbetsperiod av minst fyra månader och om när sådant arbete på stipendium som är försäkrat enligt denna lag upphör.

Oberoende av stipendiats underrättelseskyldighet enligt 1 mom. kan pensionsanstalten kräva att stipendiaten lämnar en utredning över de omständigheter som nämns i 1 mom. samt om andra motsvarande omständigheter som kan inverka på försäkringsskyldigheten, arbetspensionsförsäkringsavgiften, skötseln av försäkringen samt arbetsinkomsten enligt denna lag.

Om det är fråga om ett stipendium som har beviljats en person som bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet och dennes arbetsgrupp, är den person som nämns i stipendiebeslutet skyldig att lämna Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt namn och kontaktuppgifter för de personer som arbetar i arbetsgruppen för utredande av försäkringsskyldigheten enligt denna lag.

141 b §

Skyldighet för den som beviljat stipendium att lämna uppgifter

För fullgörande av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts tillsynsskyldighet enligt 12 a § i denna lag ska den som beviljar stipendium enligt 8 a § skriftligen meddela Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt när en i 8 a § avsedd stipendiat har beviljats ett stipendium som uppgår till minst 917,36 euro för en arbetsperiod av minst fyra månader.

I den anmälan som avses i 1 mom. ska nämnas stipendiatens namn, personbeteckning, beloppet av det beviljade stipendiet och ändamålet med det samt om även kostnader som avses i 21 a § 2 mom. ingår i stipendiet. Om stipendiet har beviljats för en viss arbetsperiod, ska i anmälan dessutom nämnas den arbetsperiod för vilken stipendiet har beviljats. Anmälan ska göras senast tre månader efter det att stipendiet har börjat betalas ut. Uppgifterna kan lämnas till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt även i elektronisk form med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt också rätt att av den som beviljat stipendiet avgiftsfritt få de uppgifter om stipendiet och om den ansökan som ligger till grund för det som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende som är under behandling.

154 §

Beräkning av tidsperioders längd

När tidsperioders längd beräknas anses i en kalendermånad ingå 30 dagar vid

- 1) bedömning av om denna lag skall tillämpas på en lantbruksföretagare,
- 2) bestämmande av arbetspensionsförsäk-

154 §

Beräkning av tidsperioders längd

När tidsperioders längd beräknas anses i en kalendermånad ingå 30 dagar vid

- 1) bedömning av om denna lag ska tillämpas på en lantbruksföretagare eller stipendiat,
- 2) bestämmande av arbetsinkomst enligt

Gällande lydelse

ringsavgift enligt denna lag,
3) beräkning av pension enligt denna lag,
och
4) betalning av rehabiliteringspenning.

Föreslagen lydelse

21 a § i denna lag,
3) bestämmande av arbetspensionsförsäkringsavgift enligt denna lag,
4) beräkning av pension enligt denna lag, och
5) betalning av rehabiliteringspenning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Lagen tillämpas på arbete på stipendium som beviljats efter lagens ikraftträdande.

En stipendiat som har beviljats stipendium före lagens ikraftträdandet, kan dock teckna en pensionsförsäkring enligt 10 a § i denna lag i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, om arbetet på stipendiet börjar eller fortsätter efter lagens ikraftträdande och pågår minst fyra månader utan avbrott och stipendiebeloppet omvandlat till årlig arbetsinkomst för den arbetsperiod som återstår efter lagens ikraftträdande är minst 2 752,70 euro och stipendiats arbete efter lagens ikraftträdande även i övrigt uppfyller de villkor för tecknande av försäkring för stipendiater som förskrivs i denna lag. Då kan försäkring tecknas inom sex månader efter det att lagen trätt i kraft eller, om arbetet på stipendiet inleds efter ikraftträdandet, inom sex månader efter det att arbetet inlett. Försäkringen kan fastställas tidigast från och med lagens ikraftträdande och den kan inte fastställas retroaktivt för längre tid än ovan nämnda sex månader. Om stipendiaten tecknar en försäkring som avses ovan inom föreskrivna sex månader, tillämpas denna lag på stipendiats arbete, om inte något annat följer av det som sägs ovan. Vad som i 141 b § föreskrivs om skyldighet för den som beviljat stipendium att lämna uppgifter gäller dock inte stipendier som beviljats före lagens ikraftträdande. En stipendiat som tecknat försäkring med stöd av detta moment ska betraktas som en försäkringskyldig stipendiat enligt 10 a § i denna lag vid tillämpningen av annan lagstiftning om social trygghet.

Vad som föreskrivs i 3 mom. gäller dock

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

inte arbete på femårigt stipendium enligt lagen om konstnärsprofessurer och om statens konstnärsstipendier (734/1969) som beviljats före denna lags ikraftträdande och till vilket hänför sig pensionskydd enligt 3 b—3 e § den lagen, enligt den lydelse paragraferna hade vid ikraftträdandet av dessa lag. Nämda 3 mom. tillämpas inte heller på arbete på statens konstnärsstipendium för längre tid än fem år som beviljats före lagens ikraftträdande.

Bestämmelserna i 10 a § 4 mom. i denna lag tillämpas så att försäkringen fastställs retroaktivt, dock tidigast från och med den 1 januari 2009.

De penningbelopp och gränobelopp som avses i denna lag motsvarar värdet ett (1,000) för den lönekoeficient som avses i 96 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 2004.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 28 november 1969 om konstnärsproufessurer och om statens konstnärstipendier (734/1969) 3 a § 3 mom. och 3 b—3 e §, sådana de lyder, 3 a § 3 mom. i lag 143/1995, 3 b—3 d § i lag 947/1981 och i nämnda lag 143/1995 samt 3 e § i nämnda lag 947/1981, samt

ändras 3 och 4 c §, sådana de lyder, 3 § i nämnda lag 143/1995 samt i lagarna 367/2000 och 196/2005 och 4 c § i lag 666/2002, som följer:

Gällande lydelse

3 §

I statsbudgeten intas årligen ett anslag av vilket till stöd för konstutövares arbete och studier inom olika konstområden delas ut statliga konstnärstipendier till ett belopp som motsvarar 395 stipendieår samt från och med 2001 till ett belopp som motsvarar 445 stipendieår och från och med 2006 till ett belopp som motsvarar 495 stipendieår. Stipendieperioden kan omfatta minst sex månader och längst fem år. Dessutom reserveras ett anslag som motsvarar minst 50 konstnärstipendier för att delas ut som projektstipendier för genomförandet av bestämda arbetsplaner.

Undervisningsministeriet beslutar om storleken på statens konstnärstipendier. Genom förordning kan stadgas att ett konstnärstipendium och ett projektstipendium av särskilda skäl kan beviljas även en annan person än i 1 mom. avsedd konstutövare.

3 a §

Projektstipendium kan även beviljas två eller flera konstutövare tillsammans eller en arbetsgrupp som består av en eller flera konstutövare jämte medarbetare.

Föreslagen lydelse

3 §

I statsbudgeten intas årligen ett anslag av vilket till stöd för konstutövares arbete och studier inom olika konstområden delas ut statliga konstnärstipendier till ett belopp som motsvarar 545 stipendieår. Stipendieperioden kan omfatta minst sex månader och längst fem år.

Undervisningsministeriet beslutar om storleken på statens konstnärstipendier.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas att ett konstnärstipendium av särskilda skäl kan beviljas även en annan person än en i 1 mom. avsedd konstutövare.

3 a §

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 b §

En konstutövare som åtnjuter eller har åtnjutit ett konstnärstipendium för fem år har efter det att han inte mera åtnjuter stipendiet rätt till ålders- och invalidpension i tillämpliga delar enligt samma stadganden som en person i tjänste- eller arbetsförhållande till staten, om det vid beviljandet av stipendiet har bestämts att mottagaren inte får ha avlönat arbete som huvudsyssla.

Avlider i 1 mom. avsedd konstutövare, betalas efter honom familjepension av statens medel, i tillämpliga delar enligt samma stadganden som efter person i tjänste- eller arbetsförhållande till staten.

(upphävs)

3 b §

3 c §

Förutsättning för att erhålla ålderspension är att konstutövaren har uppnått 65 års ålder.

Förutsättning för erhållande av invalidpension är att konstutövaren för en tid av minst ett år har blivit oförmögen till arbete som med beaktande av hans ålder, yrkeskicklighet och övriga omständigheter bör anses lämpa sig för honom och trygga en skälig utkomst.

(upphävs)

3 c §

3 d §

Som pensionstid räknas den tid under vilken en konstutövare har åtnjutit ett konstnärstipendium för fem år. Om betalningen av stipendiet har avbrutits på grund av sjukdom, lyte eller skada eller på grund av stipendiatens död innan stipendietiden gått ut, räknas som pensionstid även tiden från det betalningen av stipendiet avbrutits till utgången av stipendietiden.

För konstnärstipendium som utbetalas enligt denna lag fastställs pensionen enligt stipendiets belopp vid den tidpunkt då pensionen börjar utgå, och pensionen uppgår till 11/60 procent av stipendiet för varje till pensionstiden hänförlig full månad.

(upphävs)

3 d §

3 e §

Med pension eller familjepension som utgår enligt denna lag samordnas övriga pen-

(upphävs)

3 e §

sioner eller familjepensioner eller motsvarande naturaprestationer såsom i 12 § lagen om statens pensioner är stadgat om pension grundad på statstjänst eller i 7 § lagen om statens familjepensioner om familjepension grundad på statstjänst.

Pensionens belopp samt, då pension på nytt samordnas, det pensionsgrundande konstnärstipendiet justeras såsom i 16 § lagen om statens pensioner är stadgat.

Om förfarandet i pensions- och familjepensionsärenden som avses i denna lag och om förhandsbesked beträffande pensioner samt om rättelseyrkande och sökande av ändring i fråga om statskontorets beslut gäller vad i lagen om statens pensioner (280/66) och lagen om statens familjepensioner (744/68) är stadgat.

4 c §

Statens konstkommissioner kan ställa som villkor för statens konstnärstipendium eller projektstipendium att mottagaren inte har avlönat arbete under stipendieperioden.

4 c §

Statens konstkommissioner kan ställa som villkor för statens konstnärstipendium att mottagaren inte har avlönat arbete under stipendieperioden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

De bestämmelser som upphävs genom denna lag tillämpas dock på dem som före denna lags ikraftträdande fått statens konstnärstipendium för minst fem år och vilkas stipendieperiod är förenad med ålders- och invalidpension samt familjepension enligt de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter kan vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) 6 §, 7 § 1 mom. 1 punkten, 8 §, 11 § 1 och 2 mom., 12 § 3 mom., 14 § 1 mom., 15 § 1 och 3 mom., 17 § 1, 2 och 8 mom., 18 § 1 mom., 20 § och 21 § 5 mom.,

sådana de lyder, 6 § i lagarna 1345/1988, 977/1993, 1274/1997 och 924/2003, 7 § 1 mom. 1 punkten, 11 § 1 och 2 mom., 17 § 1 och 2 mom. samt 18 § 1 mom. i lag 1287/2006, 8 § i lag 724/2002, 12 § 3 mom. i lag 1644/1992, 14 § 1 mom. och 21 § 5 mom. i lag 1362/2004, 15 § 1 mom. i lag 1172/2007, 15 § 3 mom. och 20 § i nämnda lag 924/2003 och 17 § 8 mom. i lag 1415/2006, samt

fogas till 1 § ett nytt 3 mom., till lagen nya 4 § och 5 § i stället för de 4 § och 5 § som upphävts genom nämnda lag 977/1993, till lagen en ny 6 a § samt till 12 §, sådan den lyder i nämnda lagar 1644/1992, 977/1993, 1362/2004 och 1287/2006, ett nytt 3 mom., varvid det ändrade 3 mom. och nuvarande 4 mom. blir 4 och 5 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

En i Finland bosatt stipendiats och stipendiatens anhörigas rätt till ersättning för arbetskada samt begravningshjälp bestäms också enligt denna lag.

4 §

Med stipendiat avses en försäkringsskyldig stipendiat enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Som stipendiatarbete betraktas vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet enligt 8 a § i nämnda lag som stipendiaten bedriver.

Vad som nedan i denna lag föreskrivs om lantbruksföretagare gäller också stipendiaterna om inte något annat föreskrivs särskilt om stipendiaterna.

Stipendiaterna berörs dock inte av vad som föreskrivs

1) i 6 § om lantbruksföretagares olycksfall i arbete,

2) i 12 § 1 och 2 mom. om bestämmande av årsarbetsförtjänsten,

3) i 17 § 3 - 7 mom. om bestämmande av lantbruksföretagares försäkringspremie och företagshälsovårdens gårdsbesök samt i 22 § 4 mom. om rätt för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att få uppgifter om de lantbruksföretagare som omfattas av företagshälsovården, och

4) i 21 § 1 mom. om frivillig försäkring för arbetstid.

5 §

Med arbetsskada avses i denna lag olycksfall i arbete och yrkessjukdom enligt 6 och 6 a §.

Med yrkessjukdom avses en sjukdom som enligt yrkessjukdomslagen (1343/1988) har orsakats av fysikaliska, kemiska eller biologiska faktorer i lantbruksföretagararbete eller stipendiatarbete.

Arbetsskadan anses ha inträffat då olycksfallet drabbade lantbruksföretagaren eller stipendiaten eller yrkessjukdomen yppade sig.

På grund av ett olycksfall i arbete eller yrkessjukdom betalas också ersättning då en skada eller sjukdom som inte ska anses vara ett olycksfall i arbetet eller en yrkessjukdom har förvärrats väsentligt på det sätt som bestäms i 4 § 4 mom. lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) och i 1 § 2 mom. yrkessjukdomslagen.

6 §

Med arbetsskada avses i denna lag olycksfall i arbete och yrkessjukdom.

Med olycksfall i arbete avses olycksfall som med orsakande av skada eller sjukdom har drabbat en lantbruksföretagare i lantbruksföretagararbetet eller under förhållanden som härflyter av detta. Såsom olycksfall i arbete ersätts dock inte olycksfall som skett under färd från bostaden till arbetsplatsen eller i motsatt riktning, eller olycksfall som skett under en färd då ärenden utträttats, om inte färden har haft ett samband med lantbruksföretagarens lantbruksföretagararbete.

6 §

Med lantbruksföretagares olycksfall i arbete avses olycksfall som med orsakande av skada eller sjukdom har drabbat en lantbruksföretagare i lantbruksföretagararbetet eller under förhållanden som härflyter av detta. Såsom olycksfall i arbete ersätts dock inte olycksfall som skett under färd från bostaden till arbetsplatsen eller i motsatt riktning, eller olycksfall som skett under en färd då ärenden utträttats, om inte färden har haft ett samband med lantbruksföretagarens lantbruksföretagararbete.

Gällande lydelse

En skada som lantbruksföretagaren ådrar sig i lantbruksföretagararbete som avses i 2 mom. eller under förhållanden som härflyter av detta kan, i enlighet med vad som bestäms i 4 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), när den uppkommit under en kortare, högst ett dygn lång tid och inte ersätts som yrkessjukdom, anses vara orsakad av olycksfall i arbetet.

Med yrkessjukdom avses en sjukdom som enligt yrkessjukdomslagen (1343/88) har orsakats av fysikaliska, kemiska eller biologiska faktorer i lantbruksföretagararbete.

Arbetsskadan anses ha inträffat då olycksfallet drabbade lantbruksföretagaren eller yrkessjukdomen yppade sig.

Föreslagen lydelse

En skada som lantbruksföretagaren ådrar sig i lantbruksföretagararbete som avses i 1 mom. eller under förhållanden som härflyter av detta kan, i enlighet med vad som bestäms i 4 § 2 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring, när den uppkommit under en kortare, högst ett dygn lång tid och inte ersätts som yrkessjukdom, anses vara orsakad av olycksfall i arbetet.

6 a §

Med stipendiats olycksfall i arbete avses olycksfall som med orsakande av skada eller sjukdom har drabbat en stipendiat

1) i hans eller hennes i 4 § avsedda stipendiatarbete medan han eller hon bedrivit vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet,

2) under förhållanden som härflyter av arbete enligt 1 punkten:

a) på stipendiatens arbetsplats eller på ett område som hör till arbetsplatsen,

b) under färd från bostaden till arbetsplatsen eller i motsatt riktning,

c) under en färd då stipendiaten utträttat ärenden som har ett nära samband med den vetenskapliga forskningen eller den konstnärliga verksamheten, och

d) under en arbetsresa i samband med den vetenskapliga forskningen eller den konstnärliga verksamheten och olycksfallet har drabbat stipendiaten under förhållanden som har ett nära samband med arbete enligt 1 punkten.

En skada som stipendiaten ådrar sig i arbete som avses i 1 mom. 1 punkten eller under i 1 mom. 2 punkten avsedda förhållanden som härflyter av arbetet kan, i enlighet med vad som bestäms i 4 § 2 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring, när den uppkommit under en kortare, högst ett dygn lång tid och inte ersätts som yrkessjukdom, anses vara orsakad av olycksfall i arbetet.

Vad som i denna lag föreskrivs om olycksfall i arbete tillämpas också, med iakttagande av vad som bestäms i 4 a § i lagen om olycksfallsförsäkring, på sådan skada eller sjukdom som under omständigheter som avses i 1 mom. har åsamkats stendiaten av misshandel eller någon annan uppsåtlig gärning som begåtts av en annan person.

7 §

Ersättning enligt denna lag betalas om en arbetsskada har drabbat

- 1) en person som avses i 3 § 1—4 eller 6 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han eller hon är skyldig att teckna försäkring enligt 10 § i nämnda lag,

7 §

Ersättning enligt denna lag betalas om en arbetsskada har drabbat

- 1) *en lantbruksföretagare* som avses i 3 § 1—4 eller 6 punkten i lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han eller hon är skyldig att teckna försäkring enligt 10 § i nämnda lag *eller en stendiat som avses i 8 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare under en tid för vilken han eller hon är skyldig att teckna försäkring enligt 10 a § i nämnda lag,*

8 §

Ansökan om ersättning enligt denna lag för arbetsskada söks med en skadeanmälan. Lantbruksföretagaren skall ge in skadeanmälan till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. I skadeanmälan skall anges den skadades namn, personbeteckning och andra individualiserings- och kontaktuppgifter. I anmälan skall dessutom lämnas uppgift om arbetsskadans art, förhållanden kring och orsakerna till arbetsskadan, uppgift om annan företagsverksamhet och den skadades arbetsförhållanden samt andra uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av ersättningsärendet. Närmare bestämmelser om de uppgifter som skall ges i skadeanmälan kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt formuläret för blanketten för skadeanmälan.

8 §

Ersättning enligt denna lag för arbetsskada söks med en skadeanmälan. Skadeanmälan ska ges in till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. I skadeanmälan ska anges den skadades namn, personbeteckning och andra individualiserings- och kontaktuppgifter. I anmälan ska dessutom lämnas uppgift om arbetsskadans art, förhållandena kring och orsakerna till arbetsskadan, uppgift om annan företagsverksamhet och den skadades anställningsförhållanden samt andra uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av ersättningsärendet. *Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt* fastställer formuläret för blanketten för skadeanmälan.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

En lantbruksföretagares årsarbetsförtjänst anses vara hans eller hennes arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare vid den tidpunkt då arbetsskadan inträffade.

För en lantbruksföretagare som då arbetsskadan inträffar inte har gällande försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare fastställs årsarbetsförtjänsten med iakttagande i tillämpliga delar av de grunder som föreskrivs i nämnda lag.

11 §

En lantbruksföretagares årsarbetsförtjänst anses vara hans eller hennes arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare vid den tidpunkt arbetsskadan inträffade *till följd av lantbruksföretagararbete som avses i 3 § i denna lag. En stipendiats årsarbetsförtjänst anses vara den för honom eller henne enligt 21 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare fastställda årliga arbetsinkomsten av stipendiatarbetet eller de sammanlagda årliga arbetsinkomsterna vid den tidpunkt arbetsskadan inträffade. Årsarbetsförtjänsten för en stipendiat som bedriver lantbruksföretagarverksamhet anses vara det sammanlagda beloppet av de fastställda arbetsinkomsterna av lantbruksföretagararbetet och stipendiatarbetet vid den tidpunkt arbetsskadan inträffade.*

För en lantbruksföretagare och stipendiat som då arbetsskadan inträffar inte har gällande försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare fastställs årsarbetsförtjänsten med iakttagande i tillämpliga delar av de grunder som föreskrivs i nämnda lag.

12 §

Har en lantbruksföretagare vid sidan av sitt lantbruksföretagararbete utfört annat förvärvsarbete, beaktas även den arbetsförtjänst som han fått i detta arbete så som stadgas i 16 a, 28 och 28 a §§ lagen om olycksfallsförsäkring.

12 §

Dagpenningen uppgår i fråga om stipendiatarbete som avses i 4 § till 1/360 av den årsarbetsförtjänst som avses i 11 §.

Har en lantbruksföretagare eller stipendiat vid sidan av sitt lantbruksföretagararbete eller stipendiatarbete utfört annat förvärvsarbete, beaktas även den arbetsförtjänst som han eller hon fått i detta arbete så som bestäms i 16 a, 28 och 28 a § i lagen om olycksfallsförsäkring.

14 §

För de i 13 § 1 mom. nämnda utgifterna för skydd i arbete reserveras 1,75 procent av totalkostnaderna för olycksfallsförsäkringen. Detta belopp använder olycksfalls-

14 §

För de i 13 § 1 mom. nämnda utgifterna för skydd i arbete reserveras 1,75 procent av totalkostnaderna för olycksfallsförsäkringen. Detta belopp använder olycksfalls-

försäkringsanstalten för främjande av sådant arbetarskydd som tjänar lantbruksföretagarnas intressen. Medlen kan också användas till forskning, utbildning och information som främjar sådant arbetarskydd och sådant utvecklande av arbetsförhållandena som tjänar lantbruksföretagarnas intressen.

försäkringsanstalten för främjande av sådant arbetarskydd som tjänar lantbruksföretagarnas *och stipendiaternas* intressen. Medlen kan också användas till forskning, utbildning och information som främjar sådant arbetarskydd och sådant utvecklande av arbetsförhållandena som tjänar lantbruksföretagarnas *och stipendiaternas* intressen.

15 §

Totalkostnaderna finansieras genom en grundskyddsandel, lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel, statens andel och avkastningen av placeringar. Avkastningen av placeringar beräknas enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt med stöd av 135 § 3 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare. Innan finansieringsandelarna fastställs avdras från totalkostnaderna den nettoavkastning av placeringarna som överstiger den räntesats som använts som grund. Om avkastningen av placeringarna inte når en nivå som motsvarar den räntesats som använts som grund, fogas underskottsbeloppet på motsvarande vis till totalkostnaderna.

Lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel är 31,8 procent och statens andel 27,8 procent av totalkostnaderna.

15 §

Totalkostnaderna finansieras genom en grundskyddsandel, lantbruksföretagarnas *och stipendiaternas* försäkringspremieandel, statens andel och avkastningen av placeringar. Avkastningen av placeringar beräknas enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt med stöd av 135 § 3 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare. Innan finansieringsandelarna fastställs avdras från totalkostnaderna den nettoavkastning av placeringarna som överstiger den räntesats som använts som grund. Om avkastningen av placeringarna inte når en nivå som motsvarar den räntesats som använts som grund, fogas underskottsbeloppet på motsvarande vis till totalkostnaderna.

Lantbruksföretagarnas *och stipendiaternas* försäkringspremieandel är 31,8 procent och statens andel 27,8 procent av de totala kostnaderna.

17 §

En lantbruksföretagare som är skyldig att teckna en försäkring som motsvarar minimipensionsskyddet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, skall för tiden för nämnda försäkring erlagga försäkringspremie för arbetsskadeskydd enligt denna lag.

Försäkringspremien utgörs av en för alla lantbruksföretagare lika stor basdel och av en förtjänst del som bestäms på den arbetsinkomst som har fastställts för lantbruksfö-

17 §

En lantbruksföretagare *och en stipendiat* som är skyldig att teckna en försäkring som motsvarar minimipensionsskyddet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, ska för tiden för nämnda försäkring erlagga försäkringspremie för arbetsskadeskydd enligt denna lag.

Försäkringspremien utgörs av en för alla lantbruksföretagare lika stor basdel och av en förtjänst del som bestäms på den arbetsinkomst som har fastställts för lantbruksfö-

Gällande lydelse

retagare enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Försäkringspremiens basdel beräknas på lantbruksföretagarnas andel av de sammanlagda sjukvårdskostnader som har ersatts med stöd av denna lag.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av olycksfallsförsäkringsanstalten grunderna för försäkringspremiern. Premierns storlek skall bestämmas så att den motsvarar den i 15 § 3 mom. avsedda försäkringspremieandelen för lantbruksföretagarna.

18 §

Vad som i 12 § 3 och 4 mom. samt 24—30 och 97 § i lagen om pension för lantbruksföretagare samt i den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av nämnda lag föreskrivs om försäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare skall på motsvarande sätt tillämpas på försäkringspremier enligt denna lag. Försäkringspremiern enligt denna lag uppbärs i samband med försäkringsavgiften enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

20 §

Det ansvar som ordnandet av arbetsskadeskydd föranleder finansieras med en grundskyddsandel, statens andel och lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel enligt förhållandet mellan de finansieringsandelar som anges i 15 § 2 och 3 mom. De medel som behövs för täckande av dessa utgifter skall olycksfallsförsäkringsanstalten, i enlighet med de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställt på framställning av anstalten, bokföra såsom ersättningsansvar. *Till detta skall årligen överföras det belopp med vilket det sammanlagda beloppet av de i 15 § 1 mom. nämnda andelarna överstiger de under samma åt betalda*

Föreslagen lydelse

retagare enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. *Stipendiaters försäkringspremie är 0,5 gånger lantbruksföretagares försäkringspremie som bestämts på det sätt som föreskrivs i detta moment.*

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på *ansökan* av olycksfallsförsäkringsanstalten grunderna för försäkringspremiern. Premierns storlek ska bestämmas så, att den motsvarar den i 15 § 3 mom. avsedda försäkringspremieandelen för lantbruksföretagarna *och stipendiaterna.*

18 §

Vad som i 12 § 3 och 4 mom., *12 a § 3 mom.* samt 24—30 och 97 § i lagen om pension för lantbruksföretagare samt i den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av nämnda lag föreskrivs om försäkringsavgifter enligt lagen om pension för lantbruksföretagare ska på motsvarande sätt tillämpas på försäkringspremier enligt denna lag. *På stipendiaterna tillämpas dock inte vad som föreskrivs i 24 § och 26 § 2—4 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.* Försäkringspremiern enligt denna lag uppbärs i samband med försäkringsavgiften enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

20 §

Det ansvar som ordnandet av arbetsskadeskydd föranleder finansieras med en grundskyddsandel, statens andel och lantbruksföretagarnas *och stipendiaternas* försäkringspremieandel enligt förhållandet mellan de finansieringsandelar som anges i 15 § 2 och 3 mom. De medel som behövs för täckande av dessa utgifter ska olycksfallsförsäkringsanstalten, i enlighet med de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställt på *ansökan* av anstalten, bokföra såsom ersättningsansvar.

ersättningarna samt de i 13 § avsedda utgifterna för skydd i arbete och skäliga förvaltningskostnader.

21 §

Lantbruksföretagare, som berörs av det arbetsskadeskydd som avses i denna lag, har rätt att på villkor och mot premie som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet teckna försäkring för sig själv även för annat än i denna lag eller i lagen om olycksfallsförsäkring avsett olycksfall. Försäkring kan inte fås för sådan ömhet som avses i 4 § 2 mom. 7 punkten i lagen om olycksfallsförsäkring eller för en i 4 a § 1 mom. i nämnda lag avsedd skada eller sjukdom som orsakats genom misshandel eller någon annan uppsåtlig gärning som begåtts av en annan person.

21 §

Lantbruksföretagare *och stipendiater*, som berörs av det arbetsskadeskydd som avses i denna lag, har rätt att på villkor och mot premie som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet teckna försäkring för sig själv även för annat än i denna lag eller i lagen om olycksfallsförsäkring avsett olycksfall. Försäkring kan inte fås för sådan ömhet som avses i 4 § 2 mom. 7 punkten i lagen om olycksfallsförsäkring eller för en i 4 a § i nämnda lag avsedd skada eller sjukdom som orsakats genom misshandel eller någon annan uppsåtlig gärning som begåtts av en annan person.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Stipendiater har inte med stöd av denna lag rätt till ersättning på grundval av en sådan arbetsskada som har inträffat före lagens ikraftträdande.

Olycksfallsförsäkringsanstalten kan vidta åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter innan lagen träder i kraft. Kostnader som förorsakats av åtgärder som vidtagits före lagens ikraftträdande räknas till de totala kostnaderna för olycksfallsförsäkringen 2009.

4.

Lag**om ändring av 16 a och 28 § i lagen om olycksfallsförsäkring**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/1948) 16 a § 5 mom. och 28 § 5 mom., sådana de lyder i lag 1314/2002, som följer:

Gällande lydelse

16 a §

Om arbetstagaren vid tiden för olycksfallet samtidigt står i två eller flera anställningsförhållanden, skall dagpenningen för den tid som avses i 1 mom. fastställas separat på grundval av varje anställningsförhållande. Om arbetstagaren vid tiden för olycksfallet är verksam som lantbruksföretagare eller annan företagare, utgör dagpenningen för företagareverksamhetens del 1/360 av årsarbetsförtjänsten vid tiden för olycksfallet enligt en sådan försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) som avser lantbruksföretagareverksamheten, eller enligt en sådan försäkring som avses i 57 § 1 mom.

28 §

Om en arbetstagare vid tiden för olycksfallet har utfört också lantbruksföretagararbete som var försäkrat enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare eller företagarearbete som var försäkrat enligt 57 § 1 mom. i denna lag, skall i arbetstagarens årsarbetsförtjänst beaktas också årsarbetsförtjänsten enligt nämnda försäkring vid tiden för olycksfallet.

Föreslagen lydelse

16 a §

Om arbetstagaren vid tiden för olycksfallet samtidigt står i två eller flera anställningsförhållanden, ska dagpenningen för den tid som avses i 1 mom. fastställas separat på grundval av varje anställningsförhållande. Om arbetstagaren vid tiden för olycksfallet *utför arbete som är försäkrat enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) eller annat företagarearbete som är försäkrat enligt 57 §*, utgör dagpenningen 1/360 av årsarbetsförtjänsten vid tiden för olycksfallet enligt en försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare eller enligt en sådan försäkring som avses i 57 § 1 mom.

28 §

Om en arbetstagare vid tidpunkten för olycksfallet har utfört också *arbete* som var försäkrat enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare eller företagarearbete som var försäkrat enligt 57 § 1 mom. i denna lag, ska i arbetstagarens årsarbetsförtjänst beaktas också årsarbetsförtjänsten enligt nämnda försäkring vid tiden för olycksfallet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Denna lag tillämpas på sådana olycksfall i arbetet som inträffar och sådana yrkesjukdomar som yppar sig efter lagens ikraftträdande.

5.

Lag**om ändring av sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen av den 21 december 2004 (1224/2004) 1 kap. 4 § 9 punkten, 7 kap. 4 § 2 mom. 2 punkten, 11 kap. 2 § 2 mom., 18 kap. 14 § 2 mom. 8 och 9 punkten och 3 mom. samt 15 § 3 mom. 7 och 8 punkten och 4 mom.,

sådana de lyder, 1 kap. 4 § 9 punkten, 7 kap. 4 mom. 2 punkten, 11 kap. 2 § 2 mom. samt 18 kap. 14 § 3 mom. och 15 § 4 mom. i lag 1276/2006, 18 kap. 14 § 2 mom. 8 och 9 punkten i lag 1113/2005, samt

fogas till 18 kap. 14 § 2 mom., sådant det lyder i nämnda lagar 1113/2005 och 1276/2006, en ny 10 punkt och till 18 kap. 15 § 3 mom., sådant det lyder i nämnda lagar 1113/2005 och 1276/2006, en ny 9 punkt som följer:

Gällande lydelse

1 kap

Lagens syfte och tillämpningsområde

4 §

Definitioner

---

9) arbetstagare en person i arbetsavtalsförhållande, tjänsteförhållande eller annat anställningsförhållande och en person som avses i 7 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), vars arbetstid och inkomster uppfyller kraven enligt 5 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) samt med företagare en person som är skyldig att teckna försäkring enligt 1 § 2 mom. i lagen om pension för företagare (1272/2006) eller enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006).

Föreslagen lydelse

1 kap.

Lagens syfte och tillämpningsområde

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

---

9) arbetstagare en person i arbetsavtalsförhållande, tjänsteförhållande eller annat anställningsförhållande och en person som avses i 7 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), vars arbetstid och inkomster uppfyller kraven enligt 5 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) samt med företagare en person som är skyldig att teckna försäkring enligt 1 § 2 mom. i lagen om pension för företagare (1272/2006) eller enligt 1 § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006).

7 kap

Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenningsförmåner

4 §

Arbetsgivares rätt till dagpenningsförmån-----
En dagpenningsförmån

2) delas enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare i förhållande till den arbetsinkomst som fastställts enligt dessa pensionslagar och den lön som arbetsgivaren betalat, om den försäkrade är verksam som företagare enligt 1 § i lagen om pension för företagare eller 1 § i lagen om pension för lantbruksföretagare samtidigt som han eller hon är anställd hos en annan arbetsgivare.

7 kap.

Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenningsförmåner

4 §

Arbetsgivares rätt till dagpenningsförmån-----
En dagpenningsförmån

2) delas enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare i förhållande till den arbetsinkomst som fastställts enligt dessa pensionslagar och den lön som arbetsgivaren betalat, om den försäkrade är verksam som företagare enligt lagen om pension för företagare eller lantbruksföretagare eller stipendiat enligt lagen om pension för lantbruksföretagare samtidigt som han eller hon är anställd hos en annan arbetstagare.

11 kap

Beloppet av dagpenningsförmånerna

2 §

Arbetsinkomst

Om en försäkrad inte är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, beaktas som hans eller hennes arbetsinkomst förvärvsinkomsten enligt inkomstskattelagen (1535/1992) av näringsverksamhet, jordbruk och sammanslutning, löneinkomst av eget företag eller jordbruk, arbetsersättning i anslutning till företagarverksamhet, värdet av leveransarbete och förvärvsinkomst av renskötsel. Om en försäkrad som inte är skyldig att teckna en försäkring enligt nämnda lagar frivilligt teck-

11 kap.

Beloppet av dagpenningsförmånerna

2 §

Arbetsinkomst

Om en försäkrad inte är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, beaktas som hans eller hennes arbetsinkomst förvärvsinkomsten enligt inkomstskattelagen (1535/1992) av näringsverksamhet, jordbruk och sammanslutning, löneinkomst av eget företag eller jordbruk, arbetsersättning i anslutning till företagarverksamhet, värdet av leveransarbete, förvärvsinkomst av renskötsel och *skattepliktig* stipendium. Om en försäkrad som inte är skyldig att teckna en försäkring enligt

Gällande lydelse

nar en sådan försäkring, beaktas dock som hans eller hennes arbetsinkomst den inkomst som avses i 1 mom. 2 punkten.

18 kap

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

14 §

Grunden för sjukförsäkringens sjukvårdspremie

Den arbetsinkomst som fastställts för respektive år och som avses i lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare används som grund för sjukförsäkringens sjukvårdspremie för dem som är försäkrade med stöd av dessa lagar, till den del denna arbetsinkomst ersätter

- 8) värdet av leveransarbete, samt
- 9) förvärvsinkomstandelen av dividend som en delägare fått från ett bolag samt förtäckt dividend i fråga om en sådan arbetstägare som inte anses stå i anställningsförhållande till bolaget i fråga.

Föreslagen lydelse

nämnda lagar frivilligt tecknar en sådan försäkring, beaktas dock som hans eller hennes arbetsinkomst den inkomst som avses i 1 mom. 2 punkten.

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

14 §

Grunden för sjukförsäkringens sjukvårdspremie

Den arbetsinkomst som fastställts för respektive år och som avses i lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare används som grund för sjukförsäkringens sjukvårdspremie för dem som är försäkrade med stöd av dessa lagar, till den del denna arbetsinkomst ersätter

- 8) värdet av leveransarbete,
- 9) förvärvsinkomstandelen av dividend som en delägare fått från ett bolag samt förtäckt dividend i fråga om en sådan arbetstägare som inte anses stå i anställningsförhållande till bolaget i fråga, *samt*
- 10) *stipendium*.

När sjukförsäkringens sjukvårdspremie fastställs för en företagare, en lantbruksföretagare eller *en stipendiat* iaktas i tillämpliga delar vad som bestäms om beräkning av den beskattningsbara inkomsten vid kommunalbeskattningen. När sjukvårdspremien fastställs avdras dock inte en försäkringsavgift som betalats med stöd av lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare.

15 §

Grunden för sjukförsäkringens dagpenningsskyldighet

Den arbetsinkomst som fastställts för respektive år och som avses i lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare används som grund för sjukförsäkringens dagpenningsskyldighet för dem som är försäkrade med stöd av dessa lagar, till den del denna arbetsinkomst ersätter

- 7) förvärvsinkomst av renskötsel, samt
8) värdet av leveransarbete.

Om den försäkrade är befriad från försäkringsskyldighet enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare eller om den försäkrade inte enligt nämnda lagar är skyldig att teckna försäkring, fastställs sjukförsäkringens dagpenningsskyldighet för honom eller henne utifrån den arbetsinkomst som avses i 3 mom. 1—8 punkten och den löneinkomst som inte ingår i denna arbetsinkomst.

15 §

Grunden för sjukförsäkringens dagpenningsskyldighet

Den arbetsinkomst som fastställts för respektive år och som avses i lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare används som grund för sjukförsäkringens dagpenningsskyldighet för dem som är försäkrade med stöd av dessa lagar, till den del denna arbetsinkomst ersätter

- 7) förvärvsinkomsten av renskötsel,
8) värdet av leveransarbete, *samt*
9) stipendium.

Om den försäkrade är befriad från försäkringsskyldighet enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare eller om den försäkrade inte enligt nämnda lagar är skyldig att teckna försäkring, fastställs sjukförsäkringens dagpenningsskyldighet för honom eller henne utifrån den arbetsinkomst som avses i 3 mom. 1—9 punkten och den löneinkomst som inte ingår i denna arbetsinkomst.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Denna lag tillämpas på dagpenningsskyldigheten när den försäkrades arbetsförmåga eller rätt till förmånen inträder den 1 juli 2009 eller därefter.

Om en i 1 a § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedd stipendiats arbetsförmåga eller rätt till förmån inträder mellan den 1 juli 2009 och den 31 december 2010 nämnda dagar medräknade, tillämpas arbetsinkomsten enligt 11 kap. 2 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. som grund för den dagpenningsskyldighet som definieras i 1 kap. 4 § 1 mom. 6 punkten när arbetsinkomsterna uppskattas på det sätt som anges i 11 kap. 4 §.

18 kap. 14 § 2 mom. 10 punkten och 15 § 3 mom. 9 punkten tillämpas första gången

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

när den försäkrades sjukförsäkringspremie och dagpenningsspremie fastställs för 2009.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

6.

Lag**om ändring av 47 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 15 juli 2005 om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 47 § 2 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 579/2007, som följer:

Gällande lydelse

47 §

Betalning till arbetsgivare

 Rehabiliteringspenningen skall

---

2) enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) delas mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare i förhållande till den arbetsinkomst som har fastställts enligt dessa pensionslagar och den lön som arbetsgivaren har betalat, om rehabiliteringsklienten är verksam som företagare enligt 3 § i lagen om pension för företagare eller 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare samtidigt som han eller hon är anställd hos någon annan arbetsgivare.

Föreslagen lydelse

47 §

Betalning till arbetsgivare

 Rehabiliteringspenningen skall

---

2) enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) delas mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare i förhållande till den arbetsinkomst som har fastställts enligt dessa pensionslagar och i förhållande till den lön som arbetsgivaren har betalat, om rehabiliteringsklienten är verksam som företagare enligt lagen om pension för företagare *eller lantbruksföretagare eller stipendiat* enligt lagen om pension för lantbruksföretagare samtidigt som han eller hon är anställd hos någon annan arbetsgivare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Denna lag tillämpas på rehabiliteringspenningen när den försäkrades rätt till rehabiliteringspenning börjar den 1 juli 2009 eller därefter.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter kan vidtas innan lagen träder i kraft.

7.

Lag**om ändring av 1 och 2 § i lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 17 januari 1991 om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/1991) 1 och 2 §, av dem 2 § sådan den lyder i lag 1288/2006, som följer:

Gällande lydelse

1 §

En lantbruksföretagare har enligt denna lag rätt att i ersättning för arbetsförmåga till följd av sjukdom få dagpenning under den självrisktid som nämns i 19 § 1 mom. sjukförsäkringslagen.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt sköter verkställigheten av lagen.

2 §

Med lantbruksföretagare avses den som då arbetsförmågan inträder har en giltig försäkring som gäller minimipensionsskyddet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), eller har ansökt om en sådan försäkring.

Föreslagen lydelse

1 §

Lantbruksföretagare och stipendiater som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) har rätt att i ersättning för arbetsförmåga till följd av sjukdom få dagpenning under den självrisktid som nämns i 8 kap. 7 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen (1224/2004) på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt sköter verkställigheten av lagen.

2 §

Med lantbruksföretagare och stipendiat avses den som då arbetsförmågan inträder har en giltig försäkring som gäller minimipensionsskyddet enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller har ansökt om en sådan försäkring. *Vad som nedan i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den föreskrivs om lantbruksföretagare tillämpas också på stipendiater.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Denna lag tillämpas på dagpenningen

124

Gällande lydelse

RP 92/2008 rd

Föreslagen lydelse

*när en stipendiats arbetsförmåga inträder
den 1 januari 2009 eller därefter.*

*Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.*

8.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 6 § 1 mom., rubriken för 2 kap. 4 §, 5 § 1—3 mom. och 11 § 2 mom. samt 5 kap. 3 § 3 mom., 7 § 2 mom. och 10 § 4 mom.,
 av dem 1 kap. 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1278/2006 och 2 kap. 5 § 3 mom. sådant det lyder i lag 14/2007 samt 5 kap. 3 § 3 mom. och 7 § 2 mom. sådana de lyder i lag 462/2006, och
fogas till 2 kap. en ny 5 a § och till 9 kap. 5 § ett nytt 4 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

6 §

Företagare

Som företagare betraktas i denna lag en person som för sin huvudsyssla är skyldig att teckna försäkring enligt i lagen om pension för företagare (1272/2006) eller enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006).

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

6 §

Företagare

Som företagare betraktas i denna lag en person som för sin huvudsyssla är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006). *Som företagare betraktas ändå inte en stipendiat som avses i 1 a § 2 mom. i lagen om pension för lantbruksföretagare.*

2 kap.

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

4 §

Företagsverksamhet

2 kap.

**Arbetskraftspolitiska förutsättningar för
erhållande av förmåner**

4 §

Företagsverksamhet och eget arbete

5 §

Upphörande med och avbrott i företagsverksamhet

Den som på det sätt som avses i 4 § 1 eller 2 mom. har varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete anses fortfarande vara sysselsatt fram till den tidpunkt då företagsverksamheten eller det egna arbetet bevisligen har upphört eller i en följd har varit avbruten under fyra månader. Företagsverksamhet *eller eget arbete* skall anses ha upphört då vederbörande försätts i konkurs eller då arbetsförmågan hos den som tidigare har varit sysselsatt i företagsverksamhet *eller eget arbetet* har försämrats väsentligt eller då det annars är uppenbart att företagsverksamheten eller det egna arbetet inte längre fortgår. Företagsverksamhet *eller eget arbete* anses bevisligen ha avbrutits då utifrån bolagets likvidation eller ett avtal om upplösning av bolaget eller en yrkesutövares anmälningar och åtgärder kan dras den slutsatsen att produktionsverksamheten och den ekonomiska verksamheten har avbrutits. Närmare bestämmelser om upphörande med eller avbrott i företagsverksamhet eller eget arbete och om de utredningar som krävs därom utfärdas genom förordning av statsrådet.

Företagsverksamhet *eller eget arbete* anses utgöra bisyssla om en person under minst 10 månader har haft heltidsarbete som inte har samband med företagsverksamheten eller *det egna arbetet* eller det annars kan dras den slutsatsen att den arbetsinsats som företagsverksamheten *eller det egna arbetet* kräver är så liten att den inte utgör något hinder för att ta emot heltidsarbete.

Det förutsätts inte att företagsverksamheten eller det egna arbetet upphör eller avbryts för fyra månader, om

- 1) personen i fråga sporadiskt har varit sysselsatt på heltid,
- 2) personens arbete har upphört på grund av att en produktionsinriktning har avslutats eller av motsvarande skäl,
- 3) personen i fråga skall betraktas som en

5 §

Upphörande med och avbrott i företagsverksamhet

Den som på det sätt som avses i 4 § 1 eller 2 mom. har varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet anses fortfarande vara sysselsatt fram till den tidpunkt då företagsverksamheten bevisligen har upphört eller i en följd har varit avbruten under fyra månader. Företagsverksamhet ska anses ha upphört då vederbörande försätts i konkurs eller då arbetsförmågan hos den som tidigare har varit sysselsatt i företagsverksamhet har försämrats väsentligt eller då det annars är uppenbart att företagsverksamheten inte längre fortgår. Företagsverksamhet anses bevisligen ha avbrutits då utifrån bolagets likvidation eller ett avtal om upplösning av bolaget eller en yrkesutövares anmälningar och åtgärder kan dras den slutsatsen att produktionsverksamheten och den ekonomiska verksamheten har avbrutits. Närmare bestämmelser om upphörande med eller avbrott i företagsverksamhet eller eget arbete och om de utredningar som krävs därom utfärdas genom förordning av statsrådet.

Företagsverksamhet anses utgöra bisyssla om en person under minst 10 månader har haft heltidsarbete som inte har samband med företagsverksamheten eller det annars kan dras den slutsatsen att den arbetsinsats som företagsverksamheten kräver är så liten att den inte utgör något hinder för att ta emot heltidsarbete.

Det förutsätts inte att företagsverksamheten upphör eller avbryts för fyra månader, om

- 1) personen i fråga sporadiskt har varit sysselsatt på heltid,
- 2) personens arbete har upphört på grund av att produktionsinriktningen lagts ner eller av någon motsvarande orsak,
- 3) personen i fråga ska betraktas som en

Gällande lydelse

företagare som kan jämföras med en löntagare, eller

4) företagsverksamheten på grund av naturförhållandena skall anses vara säsongbetonad.

Föreslagen lydelse

företagare som kan jämföras med en löntagare, eller

4) företagsverksamheten på grund av naturförhållandena ska anses vara säsongbetonad.

-----

5 a §

Upphörande med eget arbete

Den som på det sätt som avses i 4 § 1 eller 2 mom. har varit sysselsatt på heltid i eget arbete anses fortfarande vara sysselsatt fram till den tidpunkt då det på grundval av arbetsökandens utredning eller annars är uppenbart att verksamheten inte fortsätter.

Angående eget arbete som anses utgöra bisyssla gäller vad som föreskrivs om företagsverksamhet som utgör bisyssla i 5 § 2 mom.

11 §

Frånvaro från arbetsmarknaden

En person har giltig orsak att vara borta från arbetsmarknaden på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, frihetsstraff, studier, barnafödelse, vård av barn under skolåldern, vård av handikappad eller åldring eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

11 §

Frånvaro från arbetsmarknaden

En person har giltig orsak att vara borta från arbetsmarknaden på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, frihetsstraff, studier, *stipendieperiod*, barnafödelse, vård av barn under skolåldern, vård av handikappad eller åldring eller av någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

3 §

Löntagares arbetsvillkor

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

3 §

Löntagares arbetsvillkor

Om någon på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, barnafödelse eller vård av barn som är högst 3 år eller av någon annan godtagbar orsak som kan jämföras med dessa är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, förlängs den i 1 eller 2 mom. nämnda granskningsperioden i motsvarande mån, dock med högst sju år. Om någon är i arbete för vars lönekostnader sammansatt stöd eller högsta förhöjda lönesubvention har beviljats, förlängs granskningsperioden med den tid för vilken arbetet på grund av begränsningen i 4 § 4 mom. inte räknas in i arbetsvillkoret. Granskningsperioden förlängs med den tid för vilken en person får partiell sjukdagpenning.

7 §

Företagares arbetsvillkor

Om någon på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller av någon annan godtagbar orsak som kan jämföras med dessa är förhindrad att vara på arbetsmarknaden eller har arbetat medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning, förlängs den i 1 mom. nämnda granskningsperioden i motsvarande mån, dock med högst sju år.

10 §

Arbetsvillkorets giltighet

En person anses ha varit på arbetsmarknaden om han eller hon har varit i arbete som inräknas i arbetsvillkoret eller sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete

Om någon på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, *stipendieperiod*, barnafödelse eller vård av barn som är högst 3 år eller av någon annan godtagbar orsak som kan jämföras med dessa är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, förlängs den i 1 eller 2 mom. nämnda granskningsperioden i motsvarande mån, dock med högst sju år. Om någon är i arbete för vars lönekostnader sammansatt stöd eller högsta förhöjda lönesubvention har beviljats, förlängs granskningsperioden med den tid för vilken arbetet på grund av begränsningen i 4 § 4 mom. inte räknas in i arbetsvillkoret. Granskningsperioden förlängs med den tid för vilken en person får partiell sjukdagpenning.

7 §

Företagares arbetsvillkor

Om någon på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, *stipendieperiod*, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller av någon annan godtagbar orsak som kan jämföras med dessa är förhindrad att vara på arbetsmarknaden eller har arbetat medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning, förlängs den i 1 mom. nämnda granskningsperioden i motsvarande mån, dock med högst sju år.

10 §

Arbetsvillkorets giltighet

En person anses ha varit på arbetsmarknaden om han eller hon har varit i arbete som inräknas i arbetsvillkoret eller sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete

Gällande lydelse

eller har deltagit i en arbetskraftspolitisk åtgärd eller varit arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsbyrån. En person anses ha haft godtagbart skäl till frånvaro från arbetsmarknaden på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

Föreslagen lydelse

eller har deltagit i en arbetskraftspolitisk åtgärd eller varit arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsbyrån. En person anses ha haft godtagbart skäl till frånvaro från arbetsmarknaden på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, *stipendieperiod*, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller någon annan orsak som kan jämföras med dessa.

9 kap.

Arbetsmarknadsstödet belopp och varaktighet

5 §

Arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning

---

*Till en person betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning under de 130 första arbetslöshetsdagarna, om han eller hon före arbetslösheten började har varit försäkrad i enlighet med 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare sammanlagt 24 månader under de föregående 48 månaderna (**stipendiats försäkringsvillkor**). De nämnda 130 arbetslöshetsdagarna börjar räknas från början när han eller hon på nytt har uppfyllt stipendiats försäkringsvillkor efter att rätten till arbetsmarknadsstöd började. Om någon på grund av sjukdom, anstaltsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller av någon annan godtagbar orsak som kan jämföras med dessa är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, förlängs den ovan nämnda granskningsperioden på 48 månader i motsvarande mån, dock med högst sju år.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

9.

Lag**om ändring av 3 och 27 § i lagen om avbyttarservice för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 december 1996 om avbyttarservice för lantbruksföretagare (1231/1996) 3 § 1 mom. 1 punkten och 27 §, sådana de lyder i lag 1289/2006, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definition på lantbruksföretagare

Med lantbruksföretagare avses i denna lag en person som genom att själv delta i arbetet bedriver lantbruk och som

1) varit skyldig att teckna en försäkring för minimipensionsskydd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och har nämnda försäkring i kraft eller har lämnat in en ansökan om en sådan, eller

27 §

Avgift för vikariehjälp

För vikariehjälp uppbärs hos den som får servicen en timavgift som inte får överstiga kostnaderna för tillhandahållandet av servicen. Timavgiften är en euro per timme avbyttartjänst ökad med ett belopp som fås genom att arbetsinkomsten enligt lagen om pension för lantbruksföretagare för den som får vikariehjälp divideras med 5 000, om

Föreslagen lydelse

3 §

Definition på lantbruksföretagare

Med lantbruksföretagare avses i denna lag en person som genom att själv delta i arbetet bedriver lantbruk och som

1) varit skyldig att teckna en försäkring som avses i 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) och har nämnda försäkring i kraft eller har lämnat in en ansökan om en sådan, eller

27 §

Avgift för vikariehjälp

För vikariehjälp uppbärs hos den som får servicen en timavgift som inte får överstiga kostnaderna för tillhandahållandet av servicen. Timavgiften är en euro per timme avbyttartjänst ökad med ett belopp som fås genom att arbetsinkomsten enligt 14 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för den som får vikariehjälp divideras med 5 000,

Gällande lydelse

inte något annat bestäms nedan i denna lag. Avgiften bestäms enligt den arbetsinkomst som gällde för den som får vikariehjälp den första dagen under det år då vikariehjälp inleds. Om sådan arbetsinkomst saknas, bestäms avgiften enligt den indexförhöjda arbetsinkomst som senast gällde för den som får vikariehjälp. Om den som får vikariehjälp inte har haft någon försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, skall den årliga arbetsinkomst för en ny företagare som i tillämpliga delar uppskattats enligt grunderna i nämnda lag läggas till grund för avgiften.

Föreslagen lydelse

om inte något annat bestäms nedan i denna lag. Avgiften bestäms enligt den arbetsinkomst som gällde för den som får vikariehjälp den första dagen under det år då vikariehjälp inleds. Om sådan arbetsinkomst saknas, bestäms avgiften enligt den indexförhöjda arbetsinkomst som senast gällde för den som får vikariehjälp. Om den som får vikariehjälp inte har haft någon försäkring enligt 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare, ska den årliga arbetsinkomst för en ny företagare som i tillämpliga delar uppskattats enligt grunderna i nämnda lag läggas till grund för avgiften.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.
—————

10.

Lag**om ändring av 29 och 41 i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 juli 2006 om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) 29 § 2 mom. och 41 § 2 och 3 mom., sådana de lyder, 29 § 2 mom. och 41 § 3 mom. i sin finska språkdräkt i lag 1282/2006 samt 41 § 2 mom. i sist nämnda lag, som följer:

Gällande lydelse

29 §

Fastställande av grundbeloppet

Då grundbeloppets storlek fastställs beaktas inte sådan rätt till pension som grundar sig på lantbruksföretagarens arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller på annan företagsverksamhet än den som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare.

-----

41 §

Erhållande och intjänande av pension för tiden för avträdelsestöd

-----
Avträderen kan inte intjäna pension med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsestöd betalas till honom eller henne. Efter avträ-

Föreslagen lydelse

29 §

Fastställande av grundbeloppet

Då grundbeloppets storlek fastställs beaktas inte sådan rätt till pension *som grundar sig på stipendiatarbete enligt 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare*, lantbruksföretagarens arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller på annan företagsverksamhet än den som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare.

-----

41 §

Erhållande och intjänande av pension för tiden för avträdelsestöd

-----
Avträderen kan inte intjäna pension med stöd av lantbruksföretagarverksamhet som avses i 3 och 13 § i lagen om pension för *lantbruksföretagare* för den tid för vilken

Gällande lydelse

delsen kan avträdaren inte heller intjäna pensionsskydd såsom idkare av gårdsbruk eller renägare enligt 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsetöd ännu inte har börjat betalas på grund av att villkoren i 38 §, eller något av dem, inte har uppfyllts.

När avträdelsetöd har börjat betalas på grundval av 38 §, intjänar mottagaren av avträdelsetöd pension av annat förvärvsarbete än sådant som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare enligt det som i de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare föreskrivs om arbete under tid med pension.

Föreslagen lydelse

avträdelsetöd betalas till honom eller henne. Efter avträdelsern kan avträdaren inte heller intjäna pensionsskydd såsom idkare av gårdsbruk eller renägare enligt 3 § eller 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsetöd ännu inte har börjat betalas på grund av att villkoren i 38 §, eller något av dem, inte har uppfyllts.

När avträdelsetöd har börjat betalas på grundval av 38 §, intjänar mottagaren av avträdelsetöd pension av annat förvärvsarbete än sådant som avses i 3 eller 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare enligt det som i de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare föreskrivs om arbete under tid med pension.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.
—————

11.

Lag**om ändring av 24 § i lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen av den 16 december 1994 om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) 24 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lagarna 613/2006 och 1283/2006, som följer:

Gällande lydelse

24 §

Avträdaren kan inte intjäna pension med stöd av lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsestöd betalas till honom eller henne. Efter avträdelsen kan avträdaren inte heller intjäna pension såsom gårdsbrukssidkare eller renägare enligt 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsestöd ännu inte har börjat betalas på grund av att villkoren i 22 § eller något av dem inte har uppfyllts.

När avträdelsestöd har börjat betalas på grundval av 22 §, intjänar mottagaren av avträdelsestöd pension av annat förvärvsarbete än sådant som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare enligt det som i de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare föreskrivs om arbete under tid med pension.

Föreslagen lydelse

24 §

Avträdaren kan inte intjäna pension med stöd av *lantbruksföretagarverksamhet som avses i 3 och 13 § i lagen* om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsestöd betalas till honom eller henne. Efter avträdelsen kan avträdaren inte heller intjäna pensionsskydd såsom idkare av gårdsbruk eller renägare enligt 3 § eller *13 § i lagen* om pension för lantbruksföretagare för den tid för vilken avträdelsestöd ännu inte har börjat betalas på grund av att villkoren i 22 §, eller något av dem, inte har uppfyllts.

När avträdelsestöd har börjat betalas på grundval av 22 §, intjänar mottagaren av avträdelsestöd pension av annat förvärvsarbete än sådant *lantbruksföretagarverksamhet* som avses i *3 eller 13 § i lagen* om pension för lantbruksföretagare enligt det som i de arbetspensionslagar som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare föreskrivs om arbete under tid med pension.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Denna lag tillämpas på avträdare vilkas avträdelsetöd har beviljats på grundval av avträdelsetöd som ägt rum den 1 januari 1995 eller därefter, men senast den 31 december 2006.

12.

Lag**om ändring av 2 a § och 7 § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 1993 om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) 2 a § 3 punkten och 7 § 3 punkten, sådana de lyder, 2 a § 3 punkten i lag 1277/2006 och 7 § 3 punkten i lag 635/2004, samt *fogas* till 2 a §, sådan den lyder i nämnda lagar 635/2004 och 1277/2006, en ny 6 a punkt som följer:

Gällande lydelse

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

3) företagare en person som är skyldig att teckna försäkring enligt om pension för företagare (1272/2006) eller enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006),

Föreslagen lydelse

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

3) företagare en person som är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) *eller en i 3 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) avsedd lantbruksföretagare som är skyldig att teckna försäkring enligt 10 § i sistnämnda lag,*

6 a) stipendiat en i 8 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedd person som är skyldig att teckna försäkring enligt 10 a § i nämnda lag,

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

7 §

Arbete och studier utomlands

Lagstiftningen om social trygghet tillämpas på ansökan alltjämt på en person som vistas utomlands över ett år och som har fast anknytning till Finland och som

---

3) är studerande eller forskare på heltid.

7 §

Arbete och studier utomlands

Lagstiftningen om social trygghet tillämpas på ansökan alltjämt på en person som vistas utomlands över ett år och som har fast anknytning till Finland och som

---

3) är studerande eller forskare på heltid eller stipendiat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

13.

Lag**om ändring av 12 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 11 maj 2007 om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) 12 § 2 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 1154/2007, som följer:

Gällande lydelse

12 §

Årsinkomst

 Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom.

1) beaktas som företagares och lantbruksföretagares inkomst den enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) och lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) fastställda arbetsinkomsten,

-----

Föreslagen lydelse

12 §

Årsinkomst

 Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom.

1) beaktas som företagares, lantbruksföretagares och *stipendiats* inkomst den enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) och lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) fastställda arbetsinkomsten, samt

-----

 Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Om en person får bostadsbidrag när denna lag träder i kraft, beaktas i hans eller hennes bostadsbidrag inte den arbetsinkomst som fastställts för honom eller henne med stöd av 21 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare förrän hans eller hennes bostadsbidrag med stöd av 17 § ska justeras av någon annan orsak.

14.

Lag**om ändring av 3 § i lagen om företagshälsovård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 december 2001 om företagshälsovård (1383/2001) 3 § 1 mom.
6 punkten, sådan den lyder i lag 1279/2006, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

6) företagare och andra som utför eget arbete en person som avses i lagen om pension för företagare (1272/2006) eller i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006),

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

6) företagare och andra som utför eget arbete en person som avses i lagen om pension för företagare (1272/2006) *eller en lantbruksföretagare som avses i 3 och 13 § i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006).*

Denna lag träder i kraft den 1 januari
2009.